1902. HARMINCZHATODIK ÉVFOLYAM. 66. SZÁM. BUDAPEST, SZOMBAT, MÁRCZIUS 8.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ.
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Romania- és Szerbiába, valamint azon országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

EÖTVÖS KÁROLY
felelős szerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis, Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11, Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviselőségünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg L., I. Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 19. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezércikk: **A felfordult parlament.**
Vihar a Házban.
Országgyülés (**A képviselőház ülése.**)
Horánszky székfoglalója.
Henrik herczeg Amerikában
A transzváli háboru.
A szerb forrongás.
Az uj országház palotája.
Szocziálisták a királyhoz.
Tárcza: **Félelem.** Irta: **Maurice Level.**
Regény: **Pusztulásra szánva.** Irta: **Szvjetlov J. V.**

A felfordult parlament.

A mai ülésnek eleje is, vége is nagyszerü illusztrácziót szolgáltatott az uj rendszerhez, a megjavitott közerkölcshöz, mindenekfölött a tiszta választások fejezetéhez. Egyszeriben tótágast állott tőle a képviselőház méltósága és iszonyatos torzképet vágott a hires parlamenti béke. Bizony Széll Kálmán ideális parlamentje kiesett a sodrából. Tessék elképzelni, milyen hatást tenne, ha teljesen kialudtnak hitt vulkánok hirtelen tüzes köveket röpitenének az ég felé, és messze kerületben forró hamueső alá temetnék a zöld virulásban álló termőföldet. Ilyen érzéssel nézhetett szét Széll Kálmán, a mikor pokoli lángolással megnyilni látta a krátereket, melyeket fáradhatlanul viz alá meritett, és mikor rémletesen dübörgött alatta a föld, melyet szántóvető munkája majd hogy nem a rátóti gazdaság legszebb idilljéhez tett hasonlóvá!

Nincs itt mit vitatkozni arról, vajjon a mai parlamenti felfordulásnak van-e elegendő jogi alapja és erkölcsi igazolása épen azokban az inczidentális tényekben, melyek reá a közvetlen okot szolgáltatták. A szenvedélyek erupcziója nem történhetik ugy, hogy számot adjon önmagának a törvényes határokról vagy a pillanatnyi alkalomszerüségről. De hogy a keblekben a szenvedélyek ily feszereje gyülhetett össze, annak okvetlenül van jogos oka, annak hirtelen kitörésében is mély erkölcsi kényszernek kellett közreműködni. Nem érezzük magunkat illetékeseknek arra, hogy a diósadi mandátum ügyében az eddigi adatok alapján a parlamenti biráló bizottság itéletét felülbiráljuk. Azt sem mondjuk, hogy a függetlenségi partnak az első villámos szikrán fellobbant impressziója ebben az ügyben a biztos igazságot jelenti. De nagyon értjük azt az elemi erejü tiltakozást, mely az itélet hallatára a függetlenségi oldalon támadt. Az emberek bizony érzik, hogy a jog, törvény, igazság reklámos kirakata csak rendszeres ámitás. Bizony megértik azt is, hogy a rá épitett parlamenti béke végül az országra veszedelmes hipokriziává válnatik. Hát eljön a pillanat, a mikor ez a tudat szétt**ö**ri mindazokat a burkokat, a mikbe egyezségek és konvencziók a lelkeket pólyázták.

Ha keressük a biztos következtetéseket, melyeket a mai esetből levonni lehet: a legelső bizonyosan annak az uj törvénynek, mely a választási biráskodásról intézkedik, tökéletes rosszasága. Nem ma győződtünk meg először arról, hogy ez a törvény minden tekintetben hebehurgya alkotás. Nagyon csalódnak ám azok, kik azt hiszik, hogy a kuria eddigi választási itéletei okozták a nagy kiabrándulást és maga a kuriai biráskodás lett hitelvesztetté az országos közvélemény előtt. A diósadi mandátum miatt támadt kavarodás kézzelfoghatóan bizonyitja a törvénynek legnagyobb hibájául épen azt, hogy a biráskodás egy részét meghagyta a képviselőháznál. Szó sincs róla, a kuria itéleteiből is meg kellett győződnünk, hogy a törvény hiányossága és hiabavaló alaki korlátozásai folytán az uj biráskodás nem teremti meg azt a hathatós biztositékot az elharapózott visszaélések ellen, melyet benne joggal kereshettünk. Ez is épen a törvénynek hibája. De a kuriát legalább azzal nem lehet vádolni, hogy itéleteiben a pártszellem jut érvényre. Ellenben a képviselőházi bizottságok biráskodása irányában méltán ki van élesitve a gyanunak szeme, és itéleteikben könnyen föl lehet fedezni a párttekintet kétféle mértékét. És igazán legkevésbbé értjük azt, mért tartotta fenn a törvény a választási sérelmek közül a megfelemlitést és terrorizálást továbbra is a képviselőház birói hatóságának. Hisz épen az ily természetü panaszoknál lehet leginkább tartani attól, hogy az itéletet az érdekeiben fenyegetett pártszellem fogja befolyásolni. Vagy ki ne tudná, hogy a tömeges terrorizálás vádját mindig csak az ellenzéki izgatás állitott hatásaiból szokták konstruálni? Azt lehetne hinni, hogy a hatalmon lévő párt jól tudja, hogy örök uralma ellen forrongó elégületlenségnek, lobogó szenvedélynek kell előbb-utóbb mindenütt támadnia, és ép azért volt gondja rá, hogy az ilyen veszedelem ellenében magát a terrorizálás ürügyével és a pártszellem birói hatalmával föiszerelje.

Egészitsük ki ezt a tanuságot azzal a másikkal, mely az ülés elején bejelentett immunitási sérelemből fakad. A szolnoki választás elnöke követte el ezt is, mert sehogysem akarta eltürni egyéb törvénytelenségeinek és hatalmaskodásainak éber ellenőrzését. Persze, az ilyen kihágás annak az egynapos mindenhatóságnak rovása, mely a választási elnökök kezébe van letéve. Széll Kálmán jámborul kijelentheti, hogy ebbe az elnöki eljárásba neki nem lehet beavatkoznia. No hát nekünk az ilyen elnöki eljárás és az ilyen miniszterelnöki szalválás az „uj rendszer“ igazi jelzője. Már hogy higyjük el azt, hogy épen a szélkakasok sohasem veszik figyelembe az uralkodó szél járását? Az ellenzéki kifakadások a szolnoki elnököt összetársitották a jászberényi elnökkel, a kit az utolsó választás oly hirhedtté tett. Tessék itt most azt a körülményt konstatálni, hogy a szolnoki elnök ugyanannak a főispánnak szeme alatt követhette el garázdálkodásait, a ki már előbb a jászberényi elnök visszaélései ellen a legerélyesebb megtorlást vette foganatba. Mindez csak merő véletlenség-e és semmi összefüggésben sem volna az uj rendszer szellemével? Apponyi Alberttől hallottuk egyszer azt a szép hasonlatot, hogy a romlott kormányzati hatalom mételye olyan, mint a sárgaláz ragályozása, a mely, ha valamely vidéken jelentkezik, ott a levegőben terjedő infekcziós hatást többékevésbbé mindenki, az egészséges emberek is megérzik. De ezt a sárgaláz-hatást uj, üde széláramlat egyszerre el szokta enyésztetni. Hogy van hát az, hogy az a nagy, az az erős szél, mely most folyton fuj a magasságból, a mi levegönket a sárgalázas miazmáktól meg nem tisztitja?

Az uj rendszernek ez az állandó hazugsága az, mely végül az őszinte szellemeket és a nép igazi barátait felláziija. És igy történik, hogy az emberek abból az édesen fuvolázó idilliből, melybe őket a kormányelnök speciális művészete beleringatta, hirtelen vad csatakiáltások között riadnak fel. Az uj rendszer melódiája immár szörnyen kopott melódia. A különbség az uj rendszer és a régi rendszer között választás dolgában körülbelül annyi, hogy a régi rendszer alatt nyilt, majdnem azt mondanók, becsületes szabályul tartották a tisztátalan választást, de nem egyszer esetleges kivétel lehetett a tisztességes választás; az uj rendszer alatt meg szabályul van felállitva a tiszta választás, de mint bizonyos nyelvtani szabályoknál az esetek nagy többségében a szabály alól való kivétel érvényes. Előbb hát a helytelen szabály volt az uralkodó, most a helytelen kivétel.

Budapest, márczius 7.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, a melynek napirendjére nem a belügyi tárcza költségvetése, hanem választások, kisebb jelentések és javaslatok és végül a kérvények második sorjegyzéke van kitüzve tárgyalásra. A diósadi mandátum ügyében valószinüleg zárt ülés lesz. A költségvetés tárgyalását hétfőn folytatja a ház.

A ház munkarendje. A *Pol. Ért.* irja: A képviselőházban a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalása után a földmivelésügyi kerül sorra, a mi a jövő hetet előreláthatólag igénybe fogja venni. Utána a kereskedelmi tárcza kerül sorra, a mely ezuttal valószinüleg csak egy-két napos lesz. Valószinü, hogy április közepéig a költségvetési vita véget ér. Áprilisban hir szerint a tarifa-javaslatok kerülnek elsősorban napirendre.

Széll Kálmán kitüntetése. A király *Széll* Kálmán miniszterelnökhöz, mint a hivatalos lap mai száma közli, a következő kéziratot intézte:

Kedves *Széll!* Teljes odaadással teljesitett különösen kiváló és sikeres szolgálatai elismeréseül önnek Szent István-rendem nagykeresztjét dijmentesen adományozom.

Kelt Budapesten, 1902-ik évi márczius hó 6-dikán.

Ferencz József, s. k.
Gróf *Széchényi Gyula*, s. k.

Madarász József a magyar nyelvért. *Madarász* József, a képviselőház nesztora, ma érdekes inditványt jegyzett be a képviselőház inditványkönyvébe. Az inditványnak czélja az idegen szavaknak teljes kiküszöbölése s a tiszta magyar nyelv használatának biztositása. A bejegyzés igy szól: *Tavaszelő 7.* (márczius) „*A magyar nyelv érdekében.*“ Beadja *Madarász* József.

Az irásban holnap, szombaton benyujtandó inditványban ezeket mondja a derék öreg ur:

Inditvány.

A ház utasitja a Napló szerkesztőjét, hogy a jelen országgyülés kezdetétől a képviselőházi beszédekben előforduló idegen nyelvü szavakat, a nekik megfelelő magyar kifejezések kiséretében betürendben állitsa össze s a ház elnökének terjessze be, a ki felhatalmaztatik, hogy azt a nyári szünet alatt *zsebszótár* alakjában nyomassa ki és a képviselők közt osztassa szét.

Vihar a Házban.

Szenvedélyes és viharos jeleneteket, sőt komoly parlamenti zavart okozott egy igazságtalan itélet. A képviselőház V. biráló bizottsága *Gabányi* Miklós függetlenségi és 48-as Kossuth-párti képviselő *diósadi* mandátumát megsemmisitette. A mint a mai ülésen hire ment a dolognak, a felháborodott ellenzéken olyan vihar keletkezett, hogy a ház nem folytathatta tovább tanácskozásait. Az esetnek sulyos következményei lehetnek, melyek mély nyomokat fognak hátrahagyni parlamenti életünkben.

A jogos felháborodást keltő eset előzményei hetek óta okoznak izgalmat az ellenzéki pártoknál.

A diósadi mandátum tárgyalása.

A képviselőház V. biráló bizottsága három nap óta négy-öt órai napi ülésezésben tárgyalja már azt a panaszt, a melyet a házhoz *Gabányi* Miklós Kossuth-párti képviselő diósadi megbizólevele ellen beadtak. A panasz arra volt alapitva, hogy a diósadi kerületben oly óriási mérvü megfélemlités és erőszak uralkodott, mely a választás eredményét döntőleg befolyásolta.

Az erőszakra és megfélemlitésre alapitott panasz elbirálását a kuriai biráskodásról szóló törvény a képviselőház jogkörében hagyta meg s éppen azért gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke a választás utáni harmincz napon belül beadott panaszt tárgyalás végett sorshuzás utján a ház ötödik biráló bizottságához tette át. A biráló bizottság tagjai a következők:

Elnök: *Münnich* Aurél.
Jegyző: *Mayer* Károly.

Bizottsági tagok: *Halász* Zsigmond (szabadelvü), *Kubinyi* Géza (szabadelvü), *Issekutz* Győző (szabadelvü), *Barabás* Béla (Kossuth-párti), *Abaffy* Ödön (néppárti).

Már itt megjegyezzük, hogy a bizottság tárgyalásának elején *Ebergényi* Sándor volt a bizottság ötödik tagja. Mikor azonban ezt a szabadelvü képviselőt miniszteri titkárrá nevezték ki, akkor pótolták *Kubinyi* Gézával, a ki tehát a panasz *első tárgyalásánál részt nem vett.*

A panasz tárgyalását a bizottság már mult év deczember havában megkezdte, a mikor a felett kellett döntenie, vajjon a panasz a megfélemlitést és erőszakot legalább annyira valószinüsiti-e, hogy a helyszini vizsgálatot indokolja. Már akkor, a tanácskozás folyamán, *egy előzetes* elvi kérdés merült fel.

A kerületben ugyanis két jelölt állott szemben egymással. A panaszszal megtámadott Kossuth-párti Gabányi Miklós és a szabadelvüpárti dr. *Sámuel* Lázár. Dr. Sámuel a választás napján visszalépett, mire az elnök a magában maradt Gabányi Miklóst megválasztott képviselőnek deklarálta. Miután pedig a Sámuel-párt Gabányi mandátumát megtámadta, az érdemleges tárgyalás előtt az volt eldöntendő, vajjon elvileg megengedhető-e, hogy egyhangulag megválasztott képviselő megbizólevele vizsgálat tárgyát képezze. A bizottság ezt az elvi kérdést olyképen döntötte el, hogy az egyhangu választás a további eljárást annál kevésbbé zárhatja ki, mert dr. *Sámuel* épen a terrorizmust mondotta visszalépése okának. Épen ezért a bizottság, bár *Issekutz* Győző bizottsági tag az elvi álláspontot magáévá nem tette, sőt ellene különvéleményt is adott be — a vizsgálatot elrendelte. Annak a helyszinén való foganatositásával Issekutz Győző képviselőt, bizottsági tagot bizták meg. Ez a ház előtt az esküt már másnap le is tette s január hóban a diósadi kerületbe utazott, a hol a vizsgálatot foganatositotta. A nyolczvanat meghaladó tanuvallomási jegyzőkönyvnek felolvasása a bizottság előtt a legutóbbi három napon át történt meg.

Tegnap délután a panaszosok és védők képviselői tették meg élőszóban észrevételeiket arra az anyagra, melyet a vizsgálat szolgáltatott, mire *Münnich* Aurél elnök a tárgyalást befejezettnek nyilvánitotta s az itélet publikálását ma déli fél 12 órára tüzte ki.

Az itélet.

Már déli tizenkét órakor aggasztó hirek szárnyaltak a ház folyosóján a diósadi mandátum sorsáról. Azt beszélték, hogy a mandátumot megsemmisitik. Néhány függetlenségi párti képviselő már ekkor kifogásolta, hogy a mai itélethozatalnál résztvesz *Kubinyi* Géza is, a ki pedig a tárgyalás alatt Szolnokon korteskedett.

Szokatlan nagy számban sereglettek föl az I. számu bizottsági terembe képviselők és ujságirók, hogy meghallgassák a bizottság itélethirdetését. Déli 1 órakor megnyiltak az ajtók és a hallgatóságnak mély csöndben hirdette ki Münnich Aurél az itéletet, mely igy szólt:

A panaszlóknak pótvizsgálat elrendelésére irányuló kérésének a bizottság helyet nem adott, mivel a rendelkezésre álló anyagban elég alapot talált az érdemleges itélet meghozatalára. A bizottság kimondotta, hogy a Diósadon 1901. október 2-án tartott képvi-

---

FÉLELEM.

— Irta: Maurice Level. —

Köztársasági ügyész voltam akkor X . . . városban. Egy reggel jelentették nekem, hogy valaki kéret magához, a ki sokkal betegebb, semhogy személyesen fölkereshetne. Elmentem nozzá. Kint lakott a város végén, falusias házikóban, jól gondozott kert közepén. Öreg cselédasszony nyitott ajtót előttem és rögtön bevezetett a haldokló szobájába.

Noha fényesen sütött a nap, a szobában zárva voltak az ablaktáblák. Füstölgő lámpa világánál elég tágas helyiséget pillantottam meg, tele rakva butorokkal, szőnyegekkel, minden rend nélkül elhelyezett disztárgyakkal. Az egyik szegletben az ágyon kiaszott alak feküdt. Ugy látszott, mintha már csakis a szemei élnének, a tágranyitott fényes nagy szemek, és a hosszukörmü csontvázszerü két keze, melyek lassan és gépiesen huzogatták a takarót, mintha a már készülő szemfedőt akarnák reáboritni.

Odamentem hozzá. A tekintetével helyet mutatott ágya mellett egy széken; azután intett a cselédnek, hogy tavozzék. Az ajtó nyikorogva zárult be és egyedül maradtunk.

Ekkor nagyon csendesen felém hajtotta kopasz fejét, bozontos szakállal köritett pergament arczát és szintelen ajkairól szakadozottan, lihegve tört elő a hang, távoli és repedt hang, hasonló ama régi órák ketyegéséhez, melyek a szalmafödelek alatt, a kialvó tüzhely közelében százados óta temetik napfényben is, viharban is a napokat, a hónapokat, az esztendőket.

Igy szólt:

„Bocsásson meg, uram, hogy ide kérettem, de ma estig bizonyosan meghalok és előbb egy vallomást kell tennem, mely ha nem is békit ki az istennel, de legalább kiengesztel az emberekkel. Haboztam ugyan egy pillanatig, hogy ne forduljak-e inkább a plébánoshoz, de azután mégis ugy gondoltam: jobb lesz, ha önnel közlöm a mondanivalómat. A papoknak ugyebár felesleges ismerniök a cselekedetek rugóit? Föltéve, hogy bünbánatot tanusitunk, a könyörületességnek ugyanazzal a mozdulatával oldoznak fel minden hiba és minden bün alól.“

Elhallgatott, ugy látszott, eszméit szedi össze, aztán folytatta:

„Ön itt gyilkost lát maga előtt, ha ugyan mindenkire ráillik ez a név, a ki embert öl, és nem keressük, hogy milyen okok fegyverezték föl kezét, sülyesztették le lelkét a legborzasztóbb bünig. Igen, én gyilkos vagyok. Félelem nélkül ejtem ki ezt a szót, hiszen megszoktam már; harmincz esztendő óta ismételgetem magamban minden órában, nehogy megijesszen a mások szájában. En tehát adósságot vállaltam a társadalommal szemben. Most megfizetem ezt az adósságomat, mert vádolom magamat ön előtt és meghalok. A történet régi, ide s tova harmincz éves. Fiatal voltam abban az időben, a szüleim még éltek. Gazdag voltam, foglalkozás nélkül; vagyonom megengedte a semmittevést, igy hát sokat utaztam.

Egy este, februárius hónapban volt, a lyoni pályaudvarban a nizzai gyorsvonatra szálltam fel. Nagyon hideg idő járt, erősen havazott. Dideregve léptem a kocsiszakaszba, a hol egészen egyedül voltam. Beburkolóztam a takarómba és lábaimmal a melegitő-palaczkon, elaludtam.

Nehéz álmom volt, különös, ijesztő képekkel gyötrődtem. Egyszerre, mialatt a vonat lassitotta menését, fölébredtem, egészen megdermedve, szinte megfagyva. Még mindig éjszaka volt. Az állomás légszeszlámpái elhaladtunkban sápadt fényt vetettek a világosszürke ülésekre. A dübörgés mind halkabb lett s végre megállt a vonat. Mély csend uralkodott. Tudni akartam hány óra van. Elővettem órámat, de elfelejtettem volt felhuzni és már nem járt. Felálltam, hogy majd az ablakon át megnézem az állomási órát. Sehol sem láttam, Vajjon hol voltunk? Leboczátottam az ablakot, hideg levegő csapta meg arczomat. Szólitottam egy hivatalnokot: nem hallotta meg a hangomat és én sem értettem meg az állomás nevét, melyet kikiáltott. Ujra felhuztam az ablakot, visszaültem a helyemre. Hallottam a mozdony sustorgását és számláltam a kalapácsütéseket, melyekkel egy ember sietve kopogtatta meg a kerekeket. Nagyon fáztam, lehajoltam, hogy megtapogassam a melegitő-palaczkot: még langyos volt.

Éles füttyszó hangzott, a vonat megindult. Ebben a pillanatban olyan gyorsan, hogy alig volt időm hátrahuzódni, egy ember ugrott be a szakaszomba; az ajtó becsapódott mögötte, kirobogtunk a pályaudvarból.

Nem láthattam jól utitársam arczát. Télikabátjának a gallérja föl volt hajtva, széles karimáju kalapja pedig mélyen a szemére lehuzva. Ám emlékezem, hogy a pillanatban, mikor leült, leirhatatlan szorongás férkőzött a szivembe, csaknem fuldokoltam tőle,

Épen szemközt ült velem és éreztem, hogy a lába surolja a enyémet. Czigarettát vett elő zsebéből és rágyujtott. Behunytam a szememet, megpróbáltam elszenderedni; de annak az embernek a tekintete zavart. Ujra kinyitottam a szememet, az emberem még mindig czigarettázott. Sajátságos volt a viselkedése és én fáztam. A vonat teljes gyorsasággal rohant előre az éjszakában. Vajjon hány óra lehetett? Már nem emlékeztem, hogy az órám megállt. Előhuztam a mellényzsebemből. Az emberem pillantása az enyémmel egyidejüleg vetődött a mutatókra; az ilyesmit tulajdonképen nem is látjuk, hanem csak érezzük. Mikor az órámat visszacsusztattam, me-tapogattam a tárczámat. Ott volt a belső zsebemben. Ismét meglapultam a szögletemben. Egy percz mulva nem tudom micsoda kétség szállt meg; ugy tetszett nem győződtem meg kellően, hogy helyén van-e a tárczám. Megint megtapogattam a kabátom fölött, sőt elő is vettem. Kinyitni készültem, mikor éreztem, hogy az emberem szeme a kezemre tapad. Mondtam már önnek: fiatal voltam, erős voltam, de agyamban valami különös ment végbe. A kik megőrülnek, azok lehetnek ilyenformán. Másodszor is behunytam a szememet. És megsejtettem, igen uram, megsejtettem, hogy az az ember föl fog állni és ráhuzza a függönyt a kocsiszakasz tetején világító lámpára.

Vártam egy pillanatig s egyszerre behunyt szemmel is láttam — mert ha a mozdulatokat nem is különböztethetjük meg, de a világosság változásait, annak élénkülését vagy csökkenését jól észlelhetjük — láttam, a mint emberem árnyéka fölegyenesedik, kissé jobbra hajol, azután ujra leül. Föltekintettem, a kis lámpa le volt függönyözve és a kocsiszakaszunk kétes homályba borult, sokkal borzasztóbb homályba, mint az éj sötétsége. Még jobban fáztam, dideregtem. Igy szóltam magamban: „Te félsz!“ Ez a szó most már folytonosan agyamban kóválygott, nem tudtam szabadulni tőle. Tovább füztem tünődéseimet. „Te őrült vagy! Félsz, mitől? Félsz, kitől!“ És a gondolatom határozott alakot öltött. „Te félsz; félsz az ismeretlentől, a ki itt van előtted.“ Alvást színleltem. Az emberem behunyta szemét. „Elszunnyadt“, mondtam magamban. De rögtön utána hozzátettem: „Csak színleli az alvást.“ És láttam, igen uram, esküszöm, hogy láttam kinyilni a szemét s hirtelen lehunyódni a pillantásom előtt. Ekkor rémület fogott el; oktalan, őrült, dühös rémület; olyan rémület, a melytől égnek mered minden hajunk szála. Megértettem, hogy valami szörnyüség, hallatlanul borzasztó fog történni; hogy gyilkosság készülődik ebben a rekeszben, mely eszeveszett gyorsasággal rohant előre az éjben. Lestem az emberemet, mint a hogy a vadállat lesi a prédáját, és egyszerre, mikor egy mozdulatot tett, rávetettem magamat, torkon ragadtam, présként szoritottam nyakát a két kezemmel; nem néztem, nem láttam! A fej a vállra hanyatlott, a lábak megcsusztak. Az egyetlen emlék, melyet megőriztem, áldozatom szakállának csiklandozása a kezemen. Néha még most is érzem.“

Összekulcsolta sovány ujjait.

„Elbocsátottam a szerencsétlent. Teste hátra esett az ülésen, én pedig elaludtam . . . Fényes nappal ébredtem föl. Épen a pályaudvarra robogtunk be; nem emlékeztem többé semmire se. Első pillantásom a holttestre esett . . . Megértettem a történteket s rá mertem nézni. Kalapja, mely összegyürödött a vergődésben, elfödte arczát. Egy állomási tisztviselő bejött a szakaszba, hogy a jegyeket ellenőrizze. Alvást tettettem. Hallottam a fölkiáltást: „Segitség!“ Egy kéz csapott le reám. Elfogtak. Adtam a tudatlant. Minden kérdésre csak ezt feleltem: „Nem tudom . . . én aludtam“. Azután, minthogy a bizonyitékok hiányoztak, minthogy a személyem iránt megejtett vizsgálat kizárta a bünnek minden gondolatát: négy nap mulva szabadon bocsátottak.

De a börtönből való távozásomat megelőző nap szembesitettek a halottal. Ekkor láthattam először az arczát. Oh uram, a fulladás borzalmassága, a földuzzadt vonások ellenére is, ha tudná, milyen jóságos, milyen becsületes arcza volt annak a szegény embernek!... Azóta gyakran gondoltam, hogy ha a kalapja nem lett volna a szemére huzva, akkor belőlem nem válik gonosztevő.“

A beteg elhallgatott és nekem ugy tetszett, mintha a komor szobában, hol tekintete már az örökkévalóság ismeretlensége felé szállt, a sötét zugokban halálhörgést hallanék s az agonia sóhajtása röppenne el.

PUSZTULÁSRA SZÁNVA.

REGÉNY. 4

Irta: SZVJETLOV J. V

Orosz eredetiből forditotta: AMBROZOVICS DEZSŐ.

— Hjah ön, — felelt Zagorszkij mosolyogva. — Ön batyuska komikus. Ön szabadon irhat tücsköt-bogarat összevissza, de . .

— Micsoda tücsköt-bogarat? — kérdezte sértődötten.

— Majd elmondom önöknek uraim. Ez érdekes. . . .

— Már megint kezdi, Ivanovics Pjoto?! — kiáltott föl a drámairó, kissé tiltakozva, de látszott rajta az öröm, hogy végre, habár csak itt is, foglalkoznak vele.

— Nem, nem, én elmondom! — szólt Zagorszkij mosolyogva.

Amaz vállat vont. Ivanovics Pjoto igy kezdte:

— Megnyilt itt valami kisebb drámai szinház Szmorcskov, Jevgenyes Jevgenij . . . nem ösmerik egymást? — szakitotta félbe magát Zagorszkij, a mint Veszenyev álmélkodását észrevette. — Ime ő maga az a drámairó. . . Szmorcskov drámairó . . . Tehát egy szép napon beállitott az igazgatóhoz egy csomó füzettel a hóna alatt. Az igazgató megdöbbent és megkérdezte tőle, mit akar, és mit hozott? . . . No de ezt a jelenetet párbeszéd alakjában adom majd elő. Mondhatom, nagyon érdekes. „Mondja csak, mit hozott magával?“ — kérdi az igazgató. — A müsort. — „Micsodát?“ — Könyvtárt. Mustra müsort. — „Aá!“ — kiált föl a lesujtott igazgató. — Igen — ugymond — Jevgenyes Jevgenij, — föl akarom ajánlani önnek. „És sok darab van benne?“ — Vagy száz. — „Ugyan ne mondja! És drágán vette?“ — Hogy-hogy drágán? Nem értem önt. Sehogyan. — „Tehát akkor örökölte?“ — Igen, igen . . . az én talentumom öröklött . . . megboldogult apám is, még a nagynéném is . . .

Köröskörül kaczagtak. Zagorszkij nyilván tulzott, de azok, a kik ösmerték Szmorcskovot, nem találtak valami nagy tulzást ebben az elbeszélésben.

— „Most meg én nem értem önt“ — szólt az igazgató. — „Mi köze ehez a talentumnak? — Hogy-hogy nem ért? Ezt mind én irtam.— „Ön? Mind a százat?“ — Mind a százat. —

selőválasztást megsemmisiti s az itéletet uj választás elrendelése végett a ház elnökéhez teszi át. *A bizottság szótöbbséggel hozta itéletét.* Az itélet indokolását később publikálják.

Leirhatatlan az a hatás, melyet ez az itélet okozott. A függetlenségi képviselők megrohanták a bizottsági tagokat és kérdésekkel ostromolták, hogy mikép hozhattak ilyen itéletet.

Megtudták, hogy a bizottság itéletét egyedül az *elnök döntése* alapján hozta. Ugyanis a panasz elutasitása mellett szavazott:

Barabás Béla,
Abaffy Ödön és
Issekutz Győző.

A megsemmisités mellett szavazott:
Mayer Károly,
Halász Zsigmond és
Kubinyi Géza.

A szavazatok egyenlők lévén, *Münnich* Aurél is leadta elnöki döntő szavazatát, még pedig a *megsemmisites mellett.*

Azt is elmondták hamarjában a bizottság ellenzéki tagjai, hogy ők állást foglaltak Kubinyi Géza részvétele ellen a szavazásban. Még pedig azért, mert Kubinyi, ki az ügy minden fázisának tárgyalásában részt nem vett, szavazati joggal nem élhet. De a bizottság többsége utalt Kubinyi esküjére és megengedte részvételét a szavazásban.

Vihar a Házban.

A függetlenségi képviselők elkeseredetten siettek be az ülésterembe. *Endrey* Gyula ezzel a kiáltással rontott be a házba:

— Megsemmisitették a diósadi mandátumot!

Épen a miniszterelnök beszélt. Pillanat alatt felugráltak helyükről a függetlenségi képviselők. Dühös kiáltások hallatszottak:

— Gyalázat! Gazság!

Barabás Béla hangja keresztültört a lármán:

— Hallatlan! Egyhangu választás volt!

Erre kitört a vihar. Harsogva, ijesztő erővel zugott az ellenzék:

— Ezt nem hagyjuk! Disznóság! Nem szabad türni!

Csávolszky Lajos belesüvölti a tombolásba:

— Münnich szavazata döntötte el az ügyet! Münnich a Sámuel kebelbarátja! Együtt ülnek a bankokban!

— Gyalázat! Ez a parlamenti biráskodás szégyene!

Szilaj, vad tombolás reszkedtette meg a házat. Az egész ellenzék a középre tódul. Ott sürü tömegbe verődve harsogja a kormánypárt felé:

— Ezt megfizetjük! Ezt visszaadjuk! Gyalázat! Egyhangu választás volt!

Az irtózatos tombolás közepette Széll Kálmán ijedten, megdöbbenve állt. Eleinte nem értette, hogy mi történik. Néhány kormánypárti képviselő elébe áll és odakiáltja, hogy mi történt. Széll Kálmán még egyszer megpróbálja, hogy szóhoz jusson. De hiába. Hangját elnyeli a zugás.

Az ellenzéki képviselők ököllel döngetik a padokat! A néppárt is belevegyül a tomboló lármába. *Zboray* Miklós trombita-hangja élesen szól:

— Törvénytelenség! Nem türjük!

A terem közepén a *Kubik* Béla óriási alakja körül egy csomóban *Papp* Zoltán, *Visontai* Soma, *Endrey* Gyula, *Leszkay* Gyula, *Lengyel* Zoltán tombolva, dühösen követelik az elnöktől, hogy függeszsze fel az ülést.

— Itt nem tárgyalunk! Nem hallgatunk meg most senkit!

— Törvénytelenséget nem türünk! Alávalóság!

Tallián Béla elnök dühösen csönget. Sorra utasitja rendre a függetlenségieket. Perczekig rázza csöngettyüjét, de csak azt éri el vele, hogy az ellenzék tombolása még viharosabb lesz.

A karzat rémülten nézi a történteket. Mindenki feláll. A karzat nem tudja, mi történt, csak a középen kavargó tömeget, a fenyegetve magasra emelt karokat, a hadonázó öklöket látja. A zugás megreszketteti az üvegfedelet.

A baloldal most a jobboldal ellen támad. Fenyegető kiáltások hangzanak. A kormánypárti képviselők felugrálnak helyükről. Néhányan a miniszterelnök elé sietnek, a kit már majdnem körülvesz az ellenzék tomboló áradata. Az ellenzéki képviselők oda kiáltják a miniszterelnöknek:

— Az az ön aerája!

— Ez a jog, törvény, igazság! Szégyen!

— Erről beszéljen, erről a korszellemről!

Tallián Béla nem bir a lármával, mely elnyom és elsöpréssel fenyeget mindent. Megrázza csöngettyüjét. A hang sivitva szeli át a harsogást.

— Az ülést felfüggesztem! — kiált az elnök és sietve elhagyja az emelvényt.

A lárma, a düh és szenvedély csattogó, zugó vihara azonban nem szünik meg. Orkán lesz belőle. A terem közepén egyetlen sürü fekete foltba verődnek a képviselők. Csak a dühtől vörös homlokok és a hadonázó karok látszanak ebben a gomolygó tömegben, melyből orkánszerüen zúg a felháborodás hangja. Most már egymás szavát sem értik a képviselők. A hullámzó tömegben rekedten, dühösen kiáltanak egymásnak érthetetlen szavakat. Néhány kormánypárti képviselő megpróbálja és vitát kezd az ellenzékkel. Ezeket elsöpri a felháborodás tombolása, hangjuk belevész a fülsiketitő harsogásba.

A levegő olyan izzó, a pillanat olyan válságos, hogy a végsőtől lehet már tartani. *Széll* Kálmán sápadtan siet ki a teremből, a folyosóra, melyre szintén kicsaptak a vihar hullámai.

Apponyi Albert sietve érkezik meg és Talliánnal együtt az ellenzéki képviselők közé vegyülve, csillapitja, kérleli őket. De hiába. Teljes félóráig kavargott, hullámzott, tombolt a terem közepén az izgatott tömeg. Uj anyag is támadt a szenvedélyek szitására. Valaki elkiáltotta magát:

— Münnich és Sámuel tegnap is együtt ültek a páholyban!

— Milyen páholyban? — hangzik a néppártról.

— A szinházban! — Erre gunyosan hangzik:

— Egyik varju nem vájja ki a másik szemét.

Rákosi Viktor magasan lobogtat egy papirlapot. Aláirási iv volt, melyen már szavazatokat gyüjtöttek Sámuel Lázárnak a diósadi kerületben.

— Biztosak voltak, hogy megsemmisitik a választást! Pártbiróság!

— Münnich köszönjön le!

Ebben a perczben belép az ülésterembe *Münnich.*

— Itt van Münnich!

— Ki vele! Ki vele!

— Nem kell köztünk ilyen képviselő.

— Mondjon le ő is! Takarodjék!

Nessi Pál, *Szederkényi* Nándor, *Reich* Aladár, *Barabás* Béla fenyegető kiáltásokat röpitenek feléje. Münnich sápadtan magyarázza néhány kormánypárti képviselőnek a történteket.

Barabás Béla felsiet az emelvényre és az inditvány-könyvbe beirja javaslatát, mely a házszabályok 71. §-nak kiegészitésére vonatkozik.

Meszlényi Pál kiveszi fiókjából fényképezőgépét és sietve veszi föl a lármázó csoportokat.

Tallián Béla és a jegyzők ismét megjelennek az emelvényen. Tallián kivár egy nyugodtabb pillanatot és hatalmasan megrázza csengettyüjét.

— Itt nem tárgyalunk! — harsog a válasz.

— Nem hallgatjuk meg! — kiáltanak alul.

A zaj fokozott erővel tör ki.

— Egy perczny türelmet kérek csak! — kiált torkaszakadtából az elnök.

De nem hallgatnak rá.

— Rendre! Helyre! Halljuk! — zug a jobboldal.

Az ellenzék a padokat veri. Apponyi odasiet a baloldalra a leglármásabb csoporthoz, ugy csititja a dühös képviselőket.

A siketitő zajban nem hallatszik, hogy mit mond az elnök. Ugy segit magán, hogy int a jobboldalnak, hogy álljanak fel. Elfogadtak valami inditványt.

— Mit akarnak? Nem tárgyalunk! — harsog a baloldal.

— Az ülést bezárom! — kiált az elnök és kisiet. De a lárma még nem csillapodik le.

Teljes háromnegyed órája már, hogy a vihar zug. A kormánypárt kivonult már a teremből. De az ellenzék legnagyobb része ott maradt. Barabás magyarázza, hogy mi történt. Széll Kálmán is hallgatja Barabást. Lassankint kiürül a terem és künn a folyosón elcsöndesedik a vihar.

Az ellenzéki képviselők azonban még nem szélednek el. *Kossuth* Ferencz rögtön értekezletre gyüjti őket egybe, hogy megbeszéljék a teendőket.

A viharos jelenetek halvány képe az a gyorsirói jegyzet alapján készült hivatalos jelentés, mely igy hangzik:

Gyorsirói feljegyzések.

A főispáni tételhez hozzászólott **Pichler** Győző. Teljesen felesleges közegeknek mondja a vármegyékben a főispánokat és azért egyetlen fillért azokra megszavazni nem hajlandó. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Beszél a főváros törvényhatóságáról. Az egész főváros törvényhatósága: panama. A közgyülésen ülő többségben orgiákat ül a panama. (Mozgás.) Milliók vándorolnak a főváros törvényhatósági bizottsági tagjainak a zsebeibe és abból a fővárosnak egy fillér haszna sincs. A fővárosban az történik, a mit a tőkepénzesek akarnak, a kisembereket szipolyozzák. Meghiznak a törvényhatóságnak tagjai a főváros kisembereinek pénzén. Beszél a telekspekulációkról. Milliókra menő sápot vágtak zsebre azok az urak ezen a téren is. Sokalja a négyszáznál több fővárosi bizottsági tagokat.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! A t. képviselő ur azzal kezdte beszédét, hogy ha én azokat az igazságokat és elveket, a melyeket kormányzatom alapjául kijelentettem, szemem előtt tartom: a törvényt, jogot és az igazságot, — a mint hát abból szállóigét csináltak, nem én csináltam belőle — akkor összeegyeztethetem-e ezzel a felfogásommal vagy elhatározásommal azt, hogy megtürőm azt a gazdálkodást, a mely a fővárosban folyik?

Hát t. képviselőház, épen, mert a tövény, jog és igazság alapján járok el, nekem respektálnom kell azokat a korlátokat, a miket a benyulás tekintetében a törvény elém szab. A fővárosnak önkormányzati jogai le vannak téve abban a törvényben, a mely a főváros rendezéséről szól és a mely 1873-ban keletkezett. (Nagy zaj és mozgás a szélső baloldalon. Felkiáltások: Gyalázat!) Nem tudok felelni, nem tudom, miről van szó.

Pichler Győző: Megsemmisitették Gabányi mandátumát! (Folytonos nagy zaj a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Lengyel Zoltán: A legtisztább választás volt egész Magyarországon! (Folytonos zaj.)

Papp Zoltán: Azt csinálják, a mit akarnak! (Mozgás és felkiáltások a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!)

Gajári Géza: Nem tartozik ide! (Nagy zaj és nyugtalanság a szélső baloldalon.)

Elnök: (Ismételten csenget.) Csendet kérek, képviselő urak. (Folytonos zaj.)

Papp Zoltán: Majd lesz ellenzék! (Folytonos nagy zaj és nyugtalanság a szélső baloldalon.)

Elnök: (csenget.) Kérem a képviselő urakat, méltóztassanak csendben lenni, különben kénytelen leszek önöket egyenként, névszerint megjegyezni.

Papp Zoltán: Majd lesz ellenzék az ilyen tempó mellett! (Folytonos nagy zaj és nyugtalanság.)

Lengyel Zoltán: Majd visszaadjuk a kölcsönt! (Nagy zaj és mozgás a szélső baloldalon.)

Elnök: Csendet kérek! (Nagy zaj.) Papp Zoltán képviselő urat kérem, ne méltóztassék közbeszólni. (Nagy zaj a szélső baloldalon.) Csendet kérek, képviselő urak! (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon. Folytonos nagy zaj és nyugtalanság a szélső baloldalon.) Csendet kérek jobbról és balról képviselő urak, igy lehetetlen tárgyalni. (Szünni nem akaró nagy zaj a szélső baloldalon.) Visontai és Lengyel képviselő urak, méltóztassanak nyugodtak lenni. (Élénk helyeslés a jobboldalon; felkiáltások: Halljuk! Halljuk! Nagy zaj a szélső baloldalon.)

Papp Zoltán: Minden ok nélkül! Minden adat nélkül! (Nagy zaj.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Ezt a törvényt respektálom én, a mikor olyan intézkedéseket . . . (Hosszantartó nagy zaj a szélső baloldalon. Élénk felkiáltások a jobboldalon: Halljuk! Halljuk!)

Elnök (Csenget): Kénytelen leszek a képviselő urakat, hogy ha folytatják a zavargást, rendre utasitani. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj és nyugtalanság a szélső baloldalon.) Csendet kérek a jobb és baloldalon. (Hosszantartó nagy zaj és nyugtalanság a szélső baloldalon.) Papp Zoltán képviselő urat rendreutasitom. (Nagy zaj és mozgás a szélső baloldalon.) Visontai képviselő urat rendreutasitom. (Folytonos nagy zaj.) Endrey képviselő urat kérem, méltóztassék nyugodtan lenni. (Szünni nem akaró nagy zaj és nyugtalanság a szélső baloldalon.) Csendet kérek, t. ház. (Folytonos zaj a szélső baloldalon.) A házszabályok értelmében, miután a tárgyalást folytatni nem lehet (Nagy zaj a szélső baloldalon), az ülést öt perczre felfüggesztem.

(Szünet után.)

Elnök (Csenget). Nagy zaj. Élénk felkiáltások: Helyre!) Méltóztassanak helyeiket elfoglalni, t. képviselő urak! (Nagy zaj és felkiáltások a szélső baloldalon: Nem tárgyalunk!) Egy pillanatra kérek türelmet. (Nagy zaj és felkiáltások a szélső baloldalon: Ne hallgassuk! Hallgassuk meg!)

T. ház! Az izgatott kedélyhangulatra és arra való tekintettel, (Folytonos zaj a szélső baloldalon.) hogy a ház jelenleg a további tárgyalást, azt hiszem, nyugodt kedély állapotban nehezen fogná folytathatni, bátor vagyok a t. házat . . . . (Nagy zaj és felkiáltások a szélső baloldalon: Holnapra! Nem tárgyalunk! Elnök ismételten csenget.) Csendet kérek! Kérem a képviselő urakat, méltóztassanak engem nyugodtan meghallgatni. (Folytonos zaj a szélső baloldalon.)

Az előbb mondottakra való tekintettel, javasolni fogom a t. háznak, hogy a napirend további tárgyalását szakitsuk meg. (Nagy zaj a szélső baloldalon.) Egyet azonban kötelességem még megtenni a házszabályok értelmében és ez a holnapi napirend megállapitása, mert a házszabályaink értelmében napirend megállapitása nélkül nem lehet tárgyalni. (Nagy zaj és ellentmondások a szélső baloldalon. Felkiáltások: Felesleges a napirend! Nem tárgyalunk! Ugy sem tárgyalunk!) Javaslom a t. háznak, hogy a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülés napirendjére méltóztassék kitüzni a ma letárgyalt törvényjavaslatok másodszori olvasását.

Azonkivül a Horváth Gyula képviselő ur mentelmi ügyére vonatkozó előterjesztést; harmadik tárgy az egyes bizottságokban megüresedett [illegible] helyekre uj tagok választása. (Nagy zaj. Felkiáltások a szélső baloldalon: Szót kérünk! A napirendhez szólunk!) Negyedik tárgy a Csorbai-tó [illegible]vásárlásának jóváhagyására vonatkozólag a földmivelésügyi miniszter törvényjavaslata, azután a törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben, továbbá a zárszámadás vizsgáló bizottságának két rendbeli jelentését: az törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben az 1890. évi zárszámadási év pótnegyedében, továbbá az 1901: IV. t.-czikkben engedélyezett évi hitellel szemben az 1901-iki zárszámadási év első, második és harmadik, az állami számvevőszék jelentése és pótjelentése negyedében előforduló tulkiadások és előirányzat nélküli kiadások és hitelátruházásokról. (Folytonos nagy zaj a szélső baloldalon.)

Bocsánatot kérek, méltóztassanak azután szólani, mikor a napirendre vonatkozó inditványomat megtettem. Folytatólag ugyanannak jelentése a Magyarország és Horvátország között az 1899-ik évre megejtett leszámolásról és végül a miniszterelnök jelentése a dicső Erzsébet királyné emlékére felállitandó szobormü tárgyában.

Végül a kérvények második szakaszának tárgyalása. (Nagy zaj a szélső baloldalon.) Kérem a t. képviselő urakat, méltóztassanak helyeiket elfoglalni, mert különben nem lehet tárgyalni. Ne méltóztassanak folyvást közbeszólni.

Pichler Győző képviselő ur a napirendhez kiván szólani. (Nagy zaj minden oldalon. Felkiáltások a szélső baloldalon: Nem kiván szólani!) Ha a t. ház elfogadja az általam javaslottakat . . . (Élénk helyeslés jobbfelől. Zajos felkiáltások a szélső baloldalon: Nem fogadjuk el!) Ki akar szólani? (Felkiáltások a szélső baloldalon: Senki!) Kérem tehát a t. ház azon tagjait, kik az általam javasolt napirendet elfogadják, méltóztassanak felállani. (Megtörténik.)

A többség elfogadja a napirendet; az ülést bezárom. Az ülés két órakor végződik.

A függetlenségi párt akcziója.

Rögtön az ülés után összegyült a képviselőház I. számu termében *a függetlenségi és 48-as párt*, hogy a történtek után szükséges teendőkről tanácskozzék. Az értekezleten a legnagyobb elkeseredés vett erőt, mert mindenki előtt világos volt, hogy itt *nem egy birói itélettel*, hanem egy *politikai itélettel állunk szemben. Kossuth* Ferencz elnök az értekezletet megnyitván, mindenek előtt *Barabás* Bélának adta át a szót, mint a ki a biráló bizottságnak tagja volt. Barabás Béla részletesen ismertette az eset összes körülményeit. Midőn rátért arra, hogy *Kubinyi* Géza, a biráló bizottságnak tagja a tárgyaláson részt sem vett, mert akkor Szolnokon volt és ma, figyelmeztetés daczára, mégis leszavazott, olyan vihar tört ki, hogy az előadó perczekig nem tudott szóhoz jutni. Ezután *Barta* Ödön, *Pichler* Győző, *Eötvös* Bálint, *Bakonyi* Samu, *Visontai* Soma, *Bizony* Ákos, *Krasznay* Ferencz, *Lukács* Gyula, *Gaál* Sándor hozzászólása után a párt *Kossuth* Ferencz elnök inditványára elhatározta, hogy a *legerősebb akcziót inditja meg.* Ennek vezetésével *Kossuth* Ferencz, *Barabás* Béla és *Barta* Ödönből álló három tagu bizottságot választott. A párt összes vidéken levő tagjait felhivja a képviselőházba s mindent elkövet, hogy a *törvénytelenül és a szabályok meg nem tartásával hozott itéletet a ház tudomásul ne vegye.* Szükség esetén *zárt ülés* tartását határozta el és az erre vonatkozó ivet alá is irták.

A párt tagjai ma este ismét értekezletet tartottak a pártkörben.

Ezen az értekezleten teljes számban megjelentek a párt Budapesten levő tagjai.

Az esti értekezleten szintén erős hangok hallatszottak az itélet ellen, perhorreskálták a biráló bizottság eljárását és *teljes elégtételt követeltek.* Időközben a képviselőházból telefonjelentés érkezett a pártkörbe, hogy Apponyi Albert házelnök várja a kiküldött bizottságot közös tanácskozásra. Erre a Kossuth Ferencz, Barabás Béla és Barta Ödön tagokból álló bizottság felkereste a képviselőházban Apponyit. A kiküldöttek körülbelül egy óra hosszáig tanácskoztak. Azután a bizottság ismét megjelent a pártkörben. Itt *Kossuth* Ferencz elnök jelentést tett a bizottság eljárásának eredményéről, mely abban állott, hogy a házelnökkel, gróf *Apponyi* Alberttel értekezvén, vele közölték, hogy a párt *feltétlen elégtételt* követel. Ezt a kijelentést Apponyi tudomásul vette azzal az igérettel, hogy azt még ma este a kormányelnökkel közölni fogja s annak eredményét holnap reggel 9 órakor a házban a bizottságnak tudomására hozza. A függetlenségi párt holnap délelőtt fél 10 órakor a házban értekezletet tart, melyen a bizottság elő fogja terjeszteni eljárásának eredményét.

Az itélet Achilles-sarka,

A délutáni értekezleten még a legnagyobb zavar uralkodott a felől, hogy a bizottság itéletét, mely alapon lehet megtámadni és mikép kell reparálni.

Az esti értekezlet azonban megtalálta már az utat, épen abban a körülményben, a mit mindjárt az első pillanatban sérelmesnek találtak. A házszabályok szerint a biráló bizottsági tagok esküje igy kezdődik:

„Én X. Y. esküszöm, hogy az *előttem* lefolytatott tárgyalás . . . stb.“

Ebből az esküminták világosan kitünik, hogy a biráló bizottság *minden tagjának jelen kell lenni az egész tárgyaláson.* A szóbeliség és közvetlenség elveit a törvény ép ugy alkalmazta a képviselőház biráló bizottságának perrendtartásánál, mint a jogszolgáltatás minden ágazataiban. Ha a törvényszéki biróság valamelyik tagja nem vehet részt a tárgyalás folytatásában, vagy meghal, a tárgyalást ujból meg kell tartani. Az esküdtbiróságnál a póteskü intézmény gondoskodik a közvetlenség folytonosságáról, a kurián a pótbirák. A képviselőház biráló bizottságának is ugyanezen elvek szerint kell eljárnia itélete hozatalánál.

Már pedig világos, hogy *Kubinyi* Géza *nem vett részt közvetlenül az egész tárgyalásban.* A tárgyalás elején még nem volt tagja a bizottságnak, a tárgyalás végén pedig Szolnokon korteskedett. Kétségtelen, hogy Kubinyi részvétele a szavazásban ellenkezik a *házszabályokkal.*

Az itélet ellen még felhozzák azt is, hogy Issekucz *előadó is a megsemmisités ellen szavazott.* Münnich Aurél magatartását azért nem tartják pártatlannak, mert *a legszorosabb baráti viszonyban van Sámuel Lázárral.* Ilyen körülmények közt *nem illett tőle, hogy döntő szavazatot adott le barátja érdekében.*

Az itéletet különben *kedden* akarja bemutatni Münnich Aurél a háznak. Addig azonban még sok történhetik. Kétségtelen, hogy nagy sérelem esett az igazságon és a parlament méltósága megkivánja, hogy ezt reparálják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése márcz. 7-én.

I.

A választási visszaélések jegyében indult meg a mai emlékezetes ülés. Már a ház folyosóján sem beszéltek egyébről, mint a szolnoki választásról. Dr. *Horváth* Gyula a szolnoki választási elnök erőszakoskodásairól és a választás eredményét befolyásoló fogásairól mondott el részleteket.

Hentaller Lajos is megérkezett és a gyomai választásról mondott el részleteket. Nagy feltünést keltett az a kijelentése, hogy a gyomai kerületben többé nem számithat egy párt se a győzelemre, mert ott már az agrár-szocziális táké a nép. A párt különben lelkesen ünnepelte Hentallert és mikor az elnök az ülés megnyitásakor bejelentette megválasztását, az egész baloldal harsány éljenzésben tört ki.

Horváth Gyula napirend előtt jelentette be mentelmi jogának megsértését. A szolnoki választási elnök karhatalommal vezettette ki a teremből. A mentelmi bizottság határozatát kéri ebben az ügyben. A miniszterelnök mentegette magát, hogy nem gyakorolhatott befolyást a független választási elnökre. A ház pedig elhatározta, hogy az esetet a mentelmi bizottság elé utasitja és záros határidőben tétet jelentést.

Azután *Kovács* Pál beszélt a választás visszaélésekről. Épen megjelent a karzaton *Márkus* József főpolgármester, mikor Kovács a fővárosi állapotokra forditotta a beszédet és a törvényhatósági bizottságban előforduló sok inkompatibilitási esetet ismertette. Az általános vita ezzel befejeződött.

Széll Kálmán miniszterelnök megragadta az alkalmat, hogy hasznot huzzon a meghosszabbitott ülésezési időből. Majdnem két óráig tartó beszédben igyekezett elhitetni, hogy mióta ő a miniszterelnök, fenékig tejfől minden és szörnyen emelkedett a közszellem. A kormánypárt kötelességszerü éljenei után *Szüllő* Géza szólalt föl személyes kérdésben.

Erre a ház többsége általánosságban megszavazta a belügyi költségvetést és gróf Apponyi szünetet adott a képviselőknek, hogy kipihenhessék magukat Széll beszéde után.

Szünet után a vármegyék dotácziójáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál *Bizony* Ákos birálta alaposan és élesen a belügyminisztert nek a vármegyékkel szemben tanusitott magatartását. A törvényjavaslat megszavazása után megkezdték a belügyi tárcza költségvetésének részletes tárgyalását. *Pichler* Győző megtagadta a főispánok és a budapesti főpolgármester fizetésének megszavazását és panamázással vádolta a fővárosi bizottság többségét.

Széll Kálmán felállt, hogy feleljen Pichlernek. De alig tudott pár szót szólni, mikor kitört a vihar. A miniszterelnök nem juthatott többé szóhoz.

Az ezután lefolyt jelenetekről lapunk másik helyén adunk tudósitást.

II.

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.

Jegyzők: *Lázár* Árpád, *Dedovics* György és *Kubik* Béla.

Elnök megnyitja az ülést.

Felolvassák és hitelesitik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Bemutatja Hentaller Lajos Békés vármegye gyomai választókerületében időközi választáson megválasztott országgyülési képviselő megbizó levelét. (Eljenzés a bal- és szélső baloldalon.)

Belitzka Béni az állandó igazoló bizottság előadója jelenti, hogy a bizottság Mohay Sándort megbizó levele alapján igazolt képviselőnek jelentette ki. A ház a 30 napi idő fentartásával igazolt képviselőnek jelenti ki Mohayt.

Horváth Gyula: Az 1902. év márczius 5-én megejtett szolnoki képviselőválasztáson jelen voltam és a választás lefolyását akartam a párt részéről nyert megbizás alapján ellenőrizni. Habár ez alkalommal ottan törvényszegések és kötelességsértések történtek is, a választási elnök: Gruber József részéről . . . (Mozgás a bal- és szélső baloldalon.)

Rakovszky István: Uj rend!

Horváth Gyula: . . . azokat itt felsorolni nem kivánom (Halljuk! Halljuk! a bal- és szélső baloldalon.), mert az esetre tartozóknak nem tartom. Egyedül azon körülményt akarom a t. képviselőháznak tudomására hozni, a melyet én a választási elnök részéről a képviselői immunitás megsértésének tekintek. (Halljuk! Halljuk!)

A választási eljárás tartama alatt én ugy is, mint országgyülési képviselő — a mely czimen azonban a választási elnök az igazolvány kiadását részemre megtagadta — . . . (Felkiáltások a bal- és a szélső baloldalon: Gyalázat! Ez az uj rendszer!)

Rakovszky István: Ez a Széll-rendszer! (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Horváth Gyula . . . de ugy is, mint ujságiró, a mely czimen igazolványt nyertem is, a választási helyiségben jelen lenni kivántam. (Mozgás.)

Határozottan kijelenthetem, hogy a választási helyiségben semmit el nem követtem, egy szót nem szóltam, a

---

„Uram istenem! És mentek is a darabjai?“ — Hogyne! Kettő vagy három. Az egyik után kihivtak és mikor a lámpák elé léptem, kifütyültek. Egy másiknak az előadása után a közönség megvárt engem a szinház kapujánál, sokan botokkal és ernyőkkel hadonásztak a levegőben . . . de én a másik kapun elmenekültem. Itt Jevgenyes Jevgenij hozzátette: igen, de mindez azért, mert a szinészek tönkretették a darabomat. Elbuktattak. Egyetlen szinész sem tudta a darabomat játszani. . . . Ehez szükséges a talentum! . . . Erre elkezdett kotorászni a csomagjában és fölolvasta a darabjainak a czimeit. Például: „Szöktetés a szerailból, vagy furcsa eset a földhitelbankban.“ . . .

— Ivanovics Pjoto, irgalmazzon! — könyörgött a szerző.

De Zagorszkij kérlelhetetlen volt:

— Ahá, fölébredt az érdeklődése? — kiáltott föl Jevgenyes Jevgenij, és igy folytatta: — ez nem dráma, nem vaudeville, nem tragédia, nem tündéri szinjáték, nem vigjáték . . . „De hát akkor micsoda?!“ — kiáltott föl az igazgató. — Ez drámai zürzavar hét fölvonásban, tizennyolcz képben, két prológgal (a pénztárnál és a folyosón), öt melodrámával (a zenekarban) és egy apotheozissal végződő epilóggal. A darab este hat órakor kezdődik és csak másnap reggel ér véget. Olyasféle, mint Wagner trilogiája vagy tetrologiája. . . . A fölvonásközökben — persze az igazgató költségére — zsömléket hordanak körül, . . . nehogy a közönség az éhségtől kergetve, kiszökdössék a szinházból. . . .

Egyik lap kritikusa fölkaczagott és a mellényzsebéből gyorsan czeruzát véve elő, elkezdett valamit jegyezgetni egy ujság szélére majd igy szólt:

— Pompás, pompás.

Szmorcskov pirosan ült ott, mint a rák.

— Isten őrizzen mindenkit, hogy az ön fogai közé kerüljön! — mondotta Veszenyev mosolyogva.

— Már az igaz, hogy a gunyolódásban nagy mester! — tóditotta Szmorcskov, kendőjével a homlokát törülgetve. — De hát önök csak nem hiszik el mindazt, a mit itt összebeszélt?

— Persze, hogy nem.

— Nem?! — kiáltott föl Zagorszkij. — Nem? Akkor hát kérdezzék meg tőle magától, miféle drámán dolgozik most, mi lesz a czime?

Szmorcskov megint elpirult, s miután mindenki várakozással eltelve nézett rá, akadozva igy felelt:

— Nos hát. . . . . A czime: „A selyemmajom.“

— Ugyan mi a csuda az?

— Selyem-majom . . . . . igy hivnak egy majmot. . . .

A vendégek hangosan fölkaczagtak.

— No lássák, — mondotta Zagorszkij. — A dráma tárgya az, hogy egy vén selyem-majom szerelmes egy ifu csimpánz-ba. . . .

— Éppenséggel nem, — tiltakozott Szmorcskov. — Ez képletes, allegorikus elnevezés. . . . Ugyan mit is nevetnek?! — kiáltott föl egyszerre sértődötten. — Hát ugyan miről irjon az ember? Miről? Hiszen már minden meg van irva, agyon van irva. . . . Szükség van valami ujra, valami csodaszerüre, . . . hogy fölkeltsük a közönség érdeklődését és becsaljuk a szinházba, . . . ez pedig igazán nem könnyü dolog. . . . . És igy, ha nem lehet a tartalommal, legalább a czimmel. . . .

A furcsa drámairó rovására egymást érték az élczek és a tréfák. Általános lett a társalgás. Veszenyev mellé odaült egy éltesebb, papaszemes, hosszuhaju és homályosszürkeszerü iró.

— Olvastam az ön utolsó regényét, — mondotta neki sötét hangon, és Veszenyev tüstént fölismerte benne azt a ki csak az imént ugy leszólta őt a honoráriumra czélzó elmefuttatások miatt.

— Ugyan kérem — ugymond — ne is beszéljünk erről.

Meg akarta kimélni őt az elkényszeredett bókoktól s a mindkettőjükre nézve kinos kimagyarázásoktól.

— De nem, ugyan miért. Érdekes dolog. Uj dolog.

— Ugyan minek beszél róla? — szólt Veszenyev nem tudva uralkodni magán: — hiszen hallottam, a mint azzal vádolt engem, hogy pusztán a pénz kedvéért elnyujtom a regényeimet.

Az iró egykedvüen vállat vont.

— Mi következik ebből? Az bizonyos, hogy a regénynek vannak fogyatkozásai — felelt teljes hidegvérrel, legkevésbbé sem jöve zavarba, de miután észrevette Veszenyev megvető pillantását, elégedetlen ábrázattal odább állott.

(Folytatása következik.)

mi az elnöknek beavatkozására okot adhatott volna. Ennek daczára azonban a választási elnök mégis felszólitott a helyiség elhagyására és a midőn én hivatkoztam arra, hogy a választás ellenőrzése czéljából a pártom részéről nyert megbizáshoz képest is, a helyiségben kivánok maradni, felszólitott az eltávozásra; a midőn pedig képviselői immunitásomra hivatkozva, nem akartam távozni, egy csendőrt hivott fel arra, hogy engem a teremből eltávolitson. (Nagy zaj és felkiáltások a bal- és a szélső baloldalon: Hallatlan! Gyalázat! Gyönyörü állapot!)

Megtörtént ez alkalommal az, hogy az az egyszerü csendőr jobban tudta és jobban ismerte a törvényt, mint a választási elnök, mert egyszerüen megtagadta, hogy engem mint országgyülési képviselőt a teremből ok nélkül eltávolitson. (Mozgás a baloldalon.) Ennek daczára a választási elnök egy csendőrtiszt rendelkezése alapján a választási helyiségből szuronyos csendőrökkel kisértetett ki. (Zaj és felkiáltások a szélső baloldalon: Gyönyörü állapot! Ez az uj rendszer!)

Hol a választási elnök nem képes a pártok fölé emelkedni, ott tiszta választásokról beszélni nagyon kár. Számtalan oly esetet soroihatnék fel, a mely szükségessé tette, hogy a választási eljárást ott valaki ellenőrizze. Ez nyitva is állott a szabadelvü párti képviselőknek, ők az ellenőrzés jogát gyakorolhatták. (Zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Nessi Pál: Ez az osztó igazság!

Horváth Gyula: A szabadelvü párti képviselők a választási helyiséggel kapcsolatos szobában nyitott ajtók mellett tartózkodtak, de az ellenzéki képviselőket a választási elnök még a folyosóról is kitiltotta. (Zaj.)

Nessi Pál: Gyönyörü állapot!

Rakovszky István: Igy megy ez mindenütt.

Horváth Gyula: A lefolyt szolnoki választási küzdelem — ha ugyan küzdelemnek lehet nevezni azt, hol csak egyoldalu elnyomásról lehet beszélni — határozottan azt az impressziót tette a jelenvoltakra, hogy a hirhedt Bánffy-féle választási korszak nem járt le. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Endrey Gyula: Jászberény is abban a megyében van; ott tanulta.

Horváth Gyula: Beigazolta ez a választási küzdelem, hogy a kormányrendszer Bánffy óta semmit sem változott, csak az a különbség, hogy az egyenes, szókimondó, sokszor nyers Bánffy helyett ma a sima, erélytelen miniszterelnök ur kezében van a kormányrud; (Mozgás a jobboldalon.); csak az a különbség, hogy hangzatos frázisokat hallunk számtalanszor a purifikáczióról, de az életben künn egészen ellenkezőt tapasztalhatunk. Én elismerem, hogy a miniszterelnök urban a jó szándék csakugyan nem hiányzik, (Zaj a bal- és szélső baloldalon), de künn a periferiákon, a Zrumeczky Bélák és Gruber Józsefek azt mondják, a mint ez most is megtörtent, hogy fütyülnek a miniszterelnök urra. (Mozgás jobbfelől.)

Rakovszky István: Azt mondták? (Felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Tessék tudomásul venni!)

Horváth Gyula: Ezt én a jog, törvény és igazság arczulcsapásának tekintem és kérem a t. házat, hogy ezen bejelentésemet tudomásul véve, intézkedni méltóztassék, hogy ez az eset a mentelmi bizottsághoz utasittassék. (Élénk helyeslés és felkiáltások a bal- és szélső baloldalon: Gyalázat! Botrány!)

Széll Kálmán miniszterelnök: Nekem semmi kifogásom az ellen, hogy a t. képviselő ur panasza, mert igen fontos, nagyon kényes és nagy ügyet érint, megvizsgáltassék, a mentelmi bizottsághoz utasittassék és a bizottság a háznak e kérdésben jelentést tegyen. Akkor fogjuk majd látni, hogy mi a tényállás. Én nem akarok most a t. képviselő ur által felhozottakra többet mondani, mint azt, hogy mihelyt arról tudomást szereztem, sürgönyileg és telefonizenet folytán a választás folyamán, a mit a képviselő ur panaszol, hogy a választási elnök a választási helyiségből a képviselő urat kitiltotta, vagy kivezettette, azonnal sürgönyöztem a választási elnöknek, ámbár mint méltóztatnak tudni, a választási elnök nem a belügyminiszter jurisdikcziója . . . (Zaj a bal- és szélső baloldalon.)

Horváth Gyula: Azért mondta, hogy fütyül a miniszterelnök urra!

Barta Ödön: Látnánk már tömlöczben egy ilyen elnököt (Zaj.)

Rakovszky István: Egyet se csuknak be!

Széll Kálmán miniszterelnök: . . . hanem a törvényben előirt teendők és kötelességek miatti felelősség terhe alatt áll. (Nagy zaj a baloldalon.)

Molnár Jenő: Tessék példát statuálni!

Endrey Gyula: A jászberényi elnökkel sem történt semmi!

Rakovszky István: Rendjelet kap!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ha Horváth képviselő urnak nem volt joga a választási teremben lenni, akármennyire is képviselő, ott nem tartózkodhatott. Arra a mentelmi jog nem ad fölhatalmazást. Majd meg fogunk győződni arról, hogy megtartotta-e az elnök a törvényes kötelességeit. Ha nem, majd meglakol érte. Más oldalról azonban azt panaszolják, hogy oly nagymérvü izgatás folyt, hogy megzavartatott a város nyugalma. A tényállás kiderítése után helye lesz az itélethozatalnak. Azt be kell várni.

Elnök: Kérdi a házat, óhajtja-e, hogy a mentelmi bizottság záros határidő alatt tegye meg jelentését. A terminus megállapitását illetőleg majd a holnapi ülésben tesz javaslatot. (Helyeslés.)

Kovács Pál választási visszaélésekről szól s kiegésziti idevágó adatait, a melyeket különben már az általános vita alkalmával is felsorolt. A választói jog kiterjesztését kivánja. Azután a fővárosi képviselőtestületről azt mondja, hogy oda sokan kerülnek be olyanok, kik nem a közérdekkel, hanem a magánérdekekkel törődnek.

Széll Kálmán miniszterelnök rámutat arra, hogy a belügyi vitában sok oda nem tartozó dolgot felhoztak, igy a közigazgatás reformját is. Erre nézve ő már deczemberben tájékoztatta az országot. Ő az államositást a kellő, hasznos határig meg fogja alkotni, de mint szabad szellemü ember, az önkormányzatot fenn akarja tartani. (Élénk helyeslés jobbról.) A kérdés itt is az, hogy miként alkalmaztatnak az elvek. Hát ez majd ki fog tünni a reform dolgában benyujtandó javaslatokból. (Helyeslés.) Egyet azonban kijelent. Nem köti magát ahhoz, hogy a kérdés egész komplexumát hozza egyszerre a ház elé, hanem ide fogja hozni a reformmunkát egységes terv alapján, de vagy 14 javaslat keretében. A községet nem akarja megfosztani mai jellegétől, csak a hatásköröket fogja szorosan megállapitani. A járásköröket is szaporitani fogja, mert a tulságos nagy járások nem esnek előnyére a közigazgatásnak. Ráter ez után a vita folyamán felmerült egyes kérdésekre. Többen kifogásolták a közigazgatási tanfolyamok mai szervezetét. Erre nézve azt állitja, hogy azok az előadók, a kik a tanfolyamon müködnek, ép ugy megfelelnek feladatuknak, mint a rendszeresitett tanárok. Panaszokat hallott a községi pótadók ellen. Hát a közigazgatási reform ezen is fog segiteni. Bedőházy azt mondta, a régi klikkek uralkodnak most is mindenfelé. Bedőházy képviselő ur nézzen szét először a saját városában, s megláthatja, hogy a régi kormánypárti vagy szélbali klikk-uralomnak lejárt (Helyeslés.) Panaszkodott a képviselő ur a közigazgatási felebbezések végtelenségéről.

Hát nem emlékszik rá, hogy a közigazgatás egyszerüsitésére vonatkozó javaslatban épen a szélső baloldal hozzájárulásával is redukálta lehetőleg a felebbezési eljárást. Azzal is megvádolják, hogy ő czentralizálni akar, ha nem látják minden intézkedéséből, hogy ő a deczentralizáczió hive. Többen kifogásolták, hogy ő a közigazgatási hatóságokat kiküldöttjei által megvizsgáltatja. Hát ha tetszik, ha nem, az ő elve az, hogy a felmerült panaszok valóságáról meggyőződjék (Élénk helyeslés) s ha mulasztás, visszaélés történt, a bünös bünhődjék. (Helyeslés jobbról.) Az anyakönyvi kiadásokra megjegyzi, hogy azok bár emelkedtek, de e téren semmiféle rejtett kiadások nincsenek. A fegyelmi eljárás szabályozását sürgette gróf Wilczek Frigyes. Ez rendezve is lesz a nagy reformtörvényben. Ráter azután Visontai Soma beszédére. A gyülekezési és egyesülési jog fontosságát elismeri, ezt a jogot azonban szabályozni kell, mert korlátok nélkül az nem lesz szabadság, hanem szabadosság, szabályozni kell azt az egyenlőség elve alapján. (Helyeslés.) Hogy ő liberálisan kezeli ma is ezt a dolgot, azt még az ellenzék is elismeri, de Visontai mégis azt állitja, hogy az alkalmazásban van sok hiba. Rámutat arra, hogy az 1848 iki törvényhozás sem engedélyezte korlátlanul a gyülekezési jogot. A Perczel-féle rendeletet igaz, ő nem vonta vissza, de ő egyetlen gyülést sem tiltott be alapos ok nélkül s azt a közigazgatási tisztviselőt, a ki az ő intencziói ellen cselekedett, azt felelősségre is vonta. (Helyeslés jobbról.) A gyülekezési jogok gyakorlását azonban ellenőrizni kell, mert ha nem, olyan dolgok történnek, mint néhány év előtt Szabolcsban, az Alföld több részén, mikor azután pártkülönbség nélkül jöttek a képviselők a kormányhoz segitségért. Szintén ellenőrizni kell az egyesülési jogot is. Hát nem erre késztetnek az egyes, például kiházasitási egyesületekben történt visszaélések? (Helyeslés jobbról.) A gyüjtések korlátozását is felpanaszolta Visontai, de hát arra nézve csak vigyázni kell, hogy például nemzetellenes, vagy erkölcstelen czélokra ne történjenek gyüjtések. A mi a csendőri kinzásokat illeti, hát megtörténhetnek egyes esetek, de azok meg is toroltatnak. Ennek bizonyitására felolvassa a csendőrök büntetésére vonatkozó statisztikát. A mi a kihágási biráskodást illeti, azt ő ma csak ideiglenesnek tartja s annak rendezésére közelebb javaslatot fog benyujtani. (Helyeslés). Azt mondja Molnár János képviselő, hogy a periferiákon nem alkalmazkodnak a miniszterelnök intenczióihoz. Hát lehet, hogy ilyen tisztviselő is akad, de a ki az ő jó intencziói s igy a törvényesség ellen szándékosan cselekszik, az el is veszi büntetését. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) De nem mind igaz ám az, a mit a képviselő uraknak besugnak (Ellenmondások az ellenzékről) s azért kell minden egyes ily esetet megvizsgálni. Erre vonatkozólag fölemliti Molnár Jánosnak több panaszát, melyek a vizsgálat után alaptalanoknak bizonyultak. Ő a közigazgatási dolgokat teljes objektivással fogja föl s ezen objektivitás vezeti őt elhatározásában. Kéri a belügyi költségvetés elfogadását. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Szüllő Géza személyes kérdésben a miniszterelnöknek egy reá vonatkozó kijelentését igazitja helyre.

Elnök a vitát bezárja, mire a többség a belügyi költségvetést általánosságban megszavazta. Az ülést öt perczre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Jakabfy Imre előadó ismerteti a vármegyei kiadások fedezésére szolgáló 522 437 korona póthitelről szóló törvényjavaslatot.

Bizony Ákos: A vármegyék dotáczióit nem csak hogy nem sokalja, sőt ellenkezőleg csekélynek tartja és ép azért az 522 437 korona 77 fillér póthitelt igen szivesen megszavazza, sőt szivesen megszavazott volna nagyobb összeget is Nem tartja megfelelőnek, hogy mig maga a csendőrség tizenegy millióba kerül, az összes vármegyei dotáczióra csak tizenhárom millió van előirányozva.

A miniszterelnök kifogásolta, hogy szóló kárhoztatta a korlátlan felebbezési jogot. Nem azt mondta ő, hogy ne lehessen felebbezni, hanem kifogásolta azt, hogy minden ellen lehet felebbezni és mindent a miniszter ur elé lehet hozni. A kettő között pedig óriási a különbség.

Azt is mondotta a miniszterelnök, hogy ha nem vizsgáltat, akkor ezt hibáztatják, ha pedig vizsgáltat, akkor az ellen tesznek kifogást. Szóval, hogy szeretnők, hogy erélyes legyen, de csak másutt és nem ott, a hol mi vagyunk érdekelve. A mit szóló kifogásolt, az az, hogy indokolatlan kiruanások történnek, bizonyos czélzatossággal felfujnak aprólékos dolgokat és az egész vármegyét az ország szine előtt kompromittálják kellő ok nélkül. Különösen hibáztatja azt, hogy azok a vizsgálatok azon módon mindjárt, mielőtt azok alaposan el volnának birálva, nyilvánosság elé hozatnak.

Kifogásolta a vármegyékhez intézett és oly hangon tartott rendeleteket, a mikről elmondhatja, hogy talán az irodalmi szinvonalon is alul álló gorombaságokkal telitett rendeletek, a melyek csak arra alkalmasak, hogy nemcsak azon rosszul fizetett és munkával tulterhelt tisztviselőket kedvetlenitsék el, hanem magának a törvényhatósági bizottságnak is elmenjen a kedve attól, hogy közügyekben fáradjon.

A törvényjavaslatot általában és részleteiben megszavazzák.

Következik a *belügyi tárcza* költségvetésének *részletes* tárgyalása. (Az ülés e részéről szóló tudósitást lapunk más helyén közöljük.)

A képviselőház IV. biráló bizottsága ma délután 5 órakor *Hódossy* Imre elnöklete alatt ülést tartott, melynek napirendjére *Szentiványi* Gyula formai kifogás alapján a bizottság elé utalt megbizó-levelének megvizsgálása volt kitüzve. Miután azonban még nem telt le az a határidő, a melyen belül a mandátum érdemileg is még megtámadható, a bizottság *Kristóffy* József előadó inditványára a formai kifogás tárgyalását felfüggesztette.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága délután 6 órakor *Berzeviczy* Albert elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kormányt *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Zsilinszky* Mihály államtitkár képviselte. A bizottság *Szőts* Pál referálása alapján tudomásul vette az országos tanitói nyugdij és gyámalapról, továbbá az 1894: XXVII. tcz. alapján létesitett nyugdij- és gyámintézetre vonatkozó miniszteri jelentéseket és elhatározta, hogy azokat a képviselőháznak is tudomásvételre ajánlja. Az erről szóló jelentést *Szőts* Pál előadó a holnapi ülés napirendje előtt fogja a ház elé terjeszteni.

Az osztrák képviselőház, mint Bécsből jelenti tudósitónk, ma folytatta a trieszti kivételes állapot tárgyában kiküldött bizottság jelentésének tárgyalását. *Schuhmayer* felszólalásában hevesen támadja *Goess* trieszti helytartót és állásából való elmozditását sürgeti. Inparlamentáris kijelentései miatt az elnök rendreutasitja. *Körber* miniszterelnök a trieszti eseményeket ismertetí és védelmébe veszi a katonákat, a kik — ugymond — csak kényszerüségből, önvédelemből lőttek a tömeg közé. Hisz a fölizgatott tömeg kövekkel, vasdarabokkal, téglával dobált és nem hátrált meg a szuronyok elől sem. A katonákat vezető tisztet ugy megdobták, hogy fájdalmában térdre rogyott. A tüntetők a legvadabbul viselkedtek. *Ellers*: Ez hazugság! *Körber* beszéde után az elnök névszerinti szavazást rendelt el a szocziáldemokratáknak inditványa felett, hogy *Triesztben* szüntessék meg a kivételes rendszabályokat. Az inditványt 180 szóval 76 ellenében *elvetették*. A bizottság javaslatait, valamint *Wolf* határozati javaslát a megsebesült trieszti postahivatalnok kártalanitása tárgyában *elfogadták*, a többi inditványokat és kisebbségi különvéleményeket mellőzték. A ház ezek után folytatta a költségvetés tárgyalását a viziutak épitésének tételénél. Miután *Kaftan* és *Haneis* beszéltek, a tárgyalást félbeszakitották. A legközelebbi ülés *hétfőn* délután három órakor lesz.

Románia az idegenek ellen. P. S. *Aurelian*, Románia ez idő szerinti belügyminisztere körrendeletben hivta fel az összes állami hatóságokat, hogy ezentul közmunkákat kizárólagosan csak romániai születésü alattvalóknak adjanak teljesités végett. A körrendelet élénk vonasokban ecseteli a román iparosok és kereskedők sanyaru helyzetét s elrendeli, hogy Románia területén a közmunkákat csak románok hajthatják végre. *Aurelian* e körrendeletével körülbelül 4500 magyar kézmüvest, iparost és kereskedőt juttat koldusbotra. Romániának ugyanis saját iparososztálya alig van és a mi van, az is fejlődőben van. A magyar iparosok és kézmüvesek elismert elsőrendü munkások voltak Romániában: *az összes architektonikus, müvészi kivitelü középületeket és értékesebb közmunkákat, még a felszerelési szükségleteket is Romániában, ugy a közhivatalok, mint magánosok részére magyar alattvalók szolgáltatták.* A román belügyminiszter — állitólag — a rafinált zsidó konkurrensek ellen akarja megvédelmezni a romániai illetőségü iparosokat és kereskedőket, de valójában intézkedése a magyarok ellen irányul. Bezzeg most terhére vannak a román államnak a magyarok, a kiktől Románia tanult, holott még nem is oly régen mindenféle igéretekkel csábitgatta őket iparoktatóknak.

Horánszky székfoglalója.

A kereskedelmi miniszteriumban tegnap bucsuzásnak, ma üdvözlésnek volt a napja. Tegnap elbucsuztatták *Hegedüs* Sándort, ma üdvözölték *Horánszkyt*, az uj minisztert, a ki elfoglalta hivatalát. A tisztelgőket dr. *Nagy* Ferencz államtitkár vezette, a ki mögött sorakoztak a miniszterium központi tisztviselői és a külső szolgálatra beosztott tisztviselők valamennyien. Ott voltak velük: *Mándy* Lajos, *Szterényi* József, *Vértesy* Kálmán, *Sárkány* Endre, *Barrics* Albin, *Reviczky* Konrád, *Czekélius* Aurél, *Biró* Tamás, *Abonyi* Emil, *Lakatos* Aladár, *Ludvigh* Gyula, a m. kir. államvasutak elnökigazgatója és *Szalay* Péter, a posta és távirda elnökigazgatója, miniszteri tanácsosok, *Schnierer* Gyula, a szabadalmi tanács és *Wetzel* Gyula, a szabadalmi hivatal elnöke, *Vargha* Gyula, az országos statisztikai hivatal igazgatója, *Ehrenhöfer* Aladár, *Ballai* Lajos, *Berczik* Gyula és *Gonda* Béla osztálytanácsosok és *Hendel* Béla főfelügyelő.

A miniszter elfogadó szobájába szolgáló ajtó előtt foglalt állást a tisztviselői kar, a mely éljenzéssel fogadta a belépő minisztert. Az éljenzés lecsillapulta után dr. *Nagy* Ferencz államtitkár a minisztert hosszabb beszéddel üdvözölte. A többek közt ezt mondta:

Ez a miniszterium és annak vezetője letéteményese annak a nagy munkának, a mely arra irányul, hogy az ország közgazdasága közlekedésben, iparban és kereskedelemben azt a kiegészitést nyerje, a mely szükséges, hogy az ország a maga gazdasági helyzetéből kiemelkedve, megerősödjék és ennek folytán nemcsak alkotmányjogilag, hanem, a mi talán még biztosabb, gazdaságilag, materialiter is független legyen. (Élénk éljenzés.) Ebben a miniszteriumban és annak vezetőjében összpontosul különösen az a törekvés, hogy a különböző védelemre utalt gazdasági ágak egy *magasabb harmóniában egyesüljenek*, abban a harmóniában, a mely föltétlenül szükséges, hogy mindegyik érvényesüljön, abban a harmóniában, a mely ennek a kormánynak és illusztris vezérének programmjában a sarkkövet képezi. (Helyeslés.) Ez a miniszterium és annak vezetője az, a kire hárul az a nagy és nehéz feladat, hogy az ország közgazdasági életét ő felsége többi országinak közgazdasági életével oly kapcsolatba hozza és ezt a kapcsolatot ugy rendezze be, a mint azt az ország érdekei megkövetelik. Erre a nagy és nehéz feladatra a siker kilátásával csak erős férfiu vállalkozhatik, oly férfiu, kiben van tudás és tapasztalat megismerni azt, a mi szükséges, a kiben van erély, hogy kitartással azokat az érdekeket csakugyan megvédje, melyek ennek a miniszteriumnak gondjaira vannak bizva, kiben van bátorság szembeszállani ama nehézségekkel és akadályokkal, melyek eléje tornyosulnak.

Az ország nagyméltóságodban tanulta megismerni ezt a férfiut és bizalommal és várakozással tekint amaz eszmék és elvek megvalósitása elé, melyeket nagyméltóságod oly gyakran és oly ékesen hirdetett. (Élénk tetszés és éljenzés.) Ebben a nagy és nehéz föladatban nagyméltóságod ebben a tisztikarban meg fogja találni legodaadóbb, leghüségesebb, legbuzgóbb támaszát. Ennek a tisztikarnak legfőbb vágya, hogy nagyméltóságod ismert bölcseségével vezesse abban az irányban, melyet magasztos czéljainknak elérésére leghelyesebbnek, legczélravezetőbbnek itélni fog. (Ugy van!)

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter az üdvözlésre igy felelt:

Igen tisztelt uraim! Az államtitkár ur ő nagyméltóságának imént elhangzott és midőn a közgazdaság különböző ágainak harmóniáját is hangoztatta, különösen bölcs szavai élénkitik bennem a bizalmat és reményt annak a hivatásnak a szolgálatában, a melyet ő császári és apostoli királyi felsége a miniszterelnök ur ajánlatára törvényeinknek megfelelő módon legkegyelmesebben reám ruházni méltóztatott. (Éljenzés.)

Mint lelkiismeretes ember, nem kis gonddal, de azért szilárd elhatározással vállalkozom kiváló elődöm után e mély hálával fogadott misszió betöltésére; nem kis gonddal, mert tudom, mily döntő fontosságuak azok a feladatok, a melyek, különösen a mai viszonyok között, teljesitését kivánják tőlünk ama nagy dolgoknak, a melyeknek vezetése, irányitása és intézése a kereskedelmi miniszterium vállaira nehezedik. Nemcsak ügykörének nagy terjedelme és egyaránt és minden ágazatában való fontossága, *de maga a helyzet is* figyelmeztet bennünket arra, mert hiszem, és ezt fölösleges fejtegetnem önök előtt, azok a nagy társadalmi és állami föladatok, a melyek *az egész világot és Magyarországot is foglalkoztatják*, főképen a gazdasági érdekek körül forognak; ezeknek az irányitása és intézése pedig a miniszterium természeténél és ügykörénél fogva e miniszteriumnak a vállaira nehezedik. És én, mélyen tisztelt uraim, azt tartom, hogy ha ebben sikert akarunk elérni, szorgalmasan kell dolgoznunk, mert immár a mai naptól fogva mindezeknek a nagy feladatoknak a teljesitése a mi együttes teljesitési képességünkön nyugszik. Ébren kell tartanunk hivatásunknak teljes öntudatát az egész vonalon. Az ügybuzgalmat, a föltétlen szigort, a mely az eredményt biztosithatja, állandóan szemeink előtt kell lebegtetni; mert én azt tartom, hogy azt a sikert, a melyet legalább relative, elérnünk kell, csak ugy érhetjük el, ha ezek szemeink előtt lebegnek; csak ugy felelhetünk meg az ország jogosult kivánságainak, ha minden erőnket arra forditjuk, hogy azt, a mi teendő, azt végezzük el azzal az öntudattal, azzal az odaadással, azzal a hüséggel, a mely nélkül siker nem képzelhető.

Meg vagyok győződve, mélyen tisztelt uraim, hogy a kereskedelmi miniszterium tisztikarát ez a szolgálati szellem hatja át. Ez adja nekem a bizalmat és a reményt arra, hogy munkánk sikertelen nem lesz. Én, tisztelt uraim, ide hoztam *teljes munkaerőmet, teljes odaadásomat* és a munkát nagyon meg tudom becsülni, mert magam is *ennek az emlőin emelkedtem föl.* (Tetszés.) Legyenek önök meggyőződve, hogy ha ezt a munkát együttesen akként fogjuk teljesiteni és teljesithetni, a miként azt tőlünk az ország megvárja, *én leszek a legboldogabb* önök között. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Mély hálával köszönöm szives megjelenésöket. Reménylem és elvárom, hogy föladatainkat akként fogjuk teljesiteni, a miként az mindnyájunknak öntudata és szeme előtt lebeg. Én erre törekszem a magam részéről; reménylem, hogy ebben önök részéről támaszt fogok nyerni. (Élénk helyeslés.) És nekem tisztelt uraim, a legnagyobb örömöm akkor lesz, ha én a miniszterium tisztikarának a müködését közvetlen megfigyeléseim alapján akként fogom méltányolhatni, a miként azt magam részéről óhajtom, várom és remélem. Legyenek továbbá meggyőződve, hogy nekem fog örömömre szolgálni, ha ennek tudatában és ennek fölismerésében a tisztikar érdekeiért valamit tenni szerencsés lehetek. (Élénk éljenzés.)

Köszönöm önöknek szives megjelenését, bizalmát és barátságát és kérem, hogy önök is tartsák meg ezt müködésük egész vonalán. Legyenek önök hozzám azzal a bizalommal, a mely kell, hogy a szolgálatnak lelkét, szellemét alkossa s ezt részemről is meg fogják találni. Ajánlom magamat szives barátságukba. (Élénk éljenzés.)

Az uj miniszter végül a miniszterium szakosztály főnökeit fogadta, a kiket *Nagy* Ferencz államtitkár mutatott be neki.

VIDÉK.

* **Szabadkai állapotok.** A *M. T. I.* jelenti: Egy fővárosi napilapnak arra a hiresztelésére vonatkozólag, hogy a szabadkai adóhivatalnál százezrekre menő illetéktelen adóleirások miatt vizsgálat van folyamatban, a Magyar Távirati Iroda szabadkai levelezője kérdést intézett *Galbavy* Flóris kiküldött pénzügyigazgatósági titkárhoz, a ki a vizsgálatot vezeti. A pénzügyi titkár az általános ügykezelést vizsgálja. Eddig az adókönyvek lezárását vizsgálta meg és csupán *helytelen lezurásokat konstatált.* Illetéktelen adóleirásokról eddig szó sincs.

EGYHÁZ.

Egyházmegyei főgondnok-választás. A békésbánáti ref. egyházmegyében a gróf *Rádai* elhalálozása folytán megüresedett főgondnoki és világi jegyzői állásokra, mint tudósitónk irja, most vannak folyamatban a szavazások. A *vásárhelyi* ref. egyház a maga nyolcz szavazatát dr. *Hajnal* István tanácsbiróra, a világi aljegyzői állásnál pedig dr. *Bodoki* Zoltán országgyülési képviselőre adta.

Plébános-választás. A *soproni* római kath. plébániára, mint tudósitónk jelenti, öten pályáztak és pedig: *Kriegler* soproni kanonok, dr. *Zettelbauer* Ottó, dr. *Hanekampf* Sándor védenyi esperes, dr. *Balics* Lajos nagyczenki és *Steiner* Adolf loóki plébános. A kath. világi urak a napokban értekezletet tartanak, hogy az öt pályázó közül hármat jelöljenek.

Angol isteni tisztelet. A *hold-utczai* ref. német templomban vasárnap délelőtt **11 és fél órakor** angol isteni tisztelet tartanak.

A zsidók kegyadománya. *A pesti izr. hitközség* választmánya közelebbi ülésén *Kohner* Zsigmond hitk. elnök a következő adományokat jelentette be: a) *Szegényygyámolitás* javára: *Gallia* Vilmos 300 kor., néhai *Deutsch* T. József családja, *Stern* Miksáné valamint *Schultheisz* Károly családja 100—100 kor., *Herzl* Tivadar családja 84 kor., *Haas* Jakab családja 60 kor., özv. *Deutsch* Miksáné, *Guttentag* Gusztáv, dr. *Kohn* Sámuel rabbi és *Wellisch* Hugó 50—50 kor., *Litzmann* Ignácz 25 kor., N. N. 20 koronás. b) a *Bródy Adél-gyermekkórház* javára: özv. *domonyi Brüll* Miksáné 4000 koronás. c) a *kórház javára*: *Eibenschütz* Dávid 20 kor., *Tarnzi* Lipót 10 koronás. d) a *fiárvaház javára*: *Litzmann* Ignácz 25 kor. e) a *leányárvaház javára*: *Böhm* Mátyás 20 koronás kegyadományát. Végre néh. *Kunewalder* L. M. és F. M. hagyományait, melyekből 10.000 koronás *kölcsönalapitványt*, 1000 koronás *kórházi betegségélyző alapitványt*, 1000 koronás *iskolás gyermekeket ruházó alapitványt* azonnal életbe léptettek.

UJDONSÁGOK.

— márczius 7.

— *Személyi hirek.* *Cheh* Ervin miniszter nővére látogatására ma Pécsre érkezett és holnap tovább utazik erdődi birtokára. — *Frigyes* főherczeg ma Baranyavár-Monostor állomásra érkezett és onnan azonnal kőriserdei vadászkastélyába hajtatott. A főherczeg több napon át szalonkákra fog vadászni.

— A király itthon. A király ma az egész napot dolgozó-szobájában töltötte. Látogatást sehol nem tett.

— *Eötvös Károly betegsége.* A nagy iró egészségi állapota felől ma számosan tudakozódtak szerkesztőségünkben s tisztelői, barátai közül sokan keresték fel lakásán a beteget. *Eötvös* Károly állapota orvosa véleménye szerint a mai nap folyamán javult s igy remélhető, hogy csakhamar visszanyeri egészségét, bár még néhány napig kénytelen lesz a szobát őrizni.

— Királyi kitüntetés. A király dr. *Kovács* Sebestyén Endre, Hontvármegye tiszti főorvosának, az ipolysági vármegyei kórház létesitése körül szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

— *Kossuth Lajos halálának évfordulója.* Gyásznapja a magyarnak, gyászos évfordulója a nemzetnek Kossuth Lajos halálának napja. Ebben az országban, a melynek ujjászületése, szabadságának megteremtése az ő nevétől el nem választható, minden magyarnak kötelessége róla megemlékezni. Mi volt, ki volt Kossuth Lajos a magyarnak, mily alakja a történelemnek: arról ma már nem kell külön fejezetet irni. Bevonult az örökkévalóságba. Neve, emlékezete örökké halhatatlan marad és őrizzük is emlékezetét oly kegyelettel, a milyen csak a nemzet hálás fiaitól telik. A főváros hazafias polgársága már készül is a márczius 20-iki gyászünnepre. Az évforduló napján a Deák-téri evangelikus templomban gyászistentisztelet lesz, melyen testületileg jelennek meg az országos függetlenségi és 48-as párt tagjai, továbbá az öreg honvédek. A Kossuth Lajos-nőegylet pedig az évforduló napján virágokkal disziti föl a nagy hazafi sirját, a hová több egyesület testületileg kivonul.

— Márczius 15. Az ország minden részéből érkeznek tudósitások, melyek márczius 15-nek megünnepléséről hoznak hirt. A többek közt ünnepre készülnek *Zólyomban*, a hol a megalakult előkészitő és rendező bizottság *Skrovina* Mátyás polgármester elnöklete alatt az ünnepély sorrendjét következőképen állitotta össze: 1. Reggel 8 órakor a városházán gyülekezés és onnan testületileg felvonulás a róm. kath., az ág. ev. és az izraelita templomokban tartandó istentiszteletekre. 2. Este fáklyásmenet, felvonulás a piaczon szavalattal és ünnepi szónoklattal; közbe-közbe az erre a czélra külön felkért zólyomi iparos ifjak önképző köre hazafias dalokat énekel. 3. A fáklyásmenet után a városi szálló nagytermében diszvacsora. A diszvacsora alkalmával szintén lesz szavalat és alkalmi beszéd. A polgári iskola is megünnepli ez emlékezetes nagy napot változatos gazdag programmal.

Galántán is ünnepre készülnek a nagy napon. A függetlenségi és 48-as párt márczius 15-én délután 3 órakor a Lichtner-féle vendéglőben ünnepli meg márczius 15-két és ugyanakkor a kerületi függetlenségi és 48-as körnek alakuló közgyülését tartja. Az ünnepély sorrendje következő: 1. «Himnusz» (éneklik a jelenlevők zenekiséret mellett,) 2. Megnyitó-beszéd. 3. Szavalat. 4. Alkalmi felolvasás. 5. Kossuth Lajos azt üzente (éneklik a jelenlevők zenekiséret mellett.) 6. Befejező beszéd. 7. «Szózat» (éneklik a jelenlevők zenekiséret mellett.) Az alakuló közgyülés sorrendje következő: 1. Elnök és jegyző választása. 2. Szervező bizottság jelentése. 3. A kerületi függetlenségi és 48-as kör megalakulása tárgyában határozathozatal. 4. Az alapszabályok megvitatása. 5. Esetleges inditványok. A közgyülés után társas vacsora lesz. A mozgalom élén Rázgha József, Vargha Pál, Horváth Gáspár, Nagy Károly, Bocz Nándor, Hajdu Menyhért, Katona Ferencz, Gödölle Ferencz, dr. Pély Géza, Tyukos Gergely, Szabó János, Bózsing Ferencz, Bocs Árpád, Benes Máté, Panyik Rafael, Szabó Zsigmond, Pituk Titus, Mészáros Adolf, Szalai Sándor, Bózsing János, Kneif József, Józsa János, Kamenár Lajos, Hrotkó Vendel, Hunyady Géza, Lukovics János, Cservenka István, id. Takács János és Kamenár Károly állanak.

A szabadságharcz kitörésének emléknapját a *fővárosi munkások* is megünneplik. Ma bocsátották ki 20.000 példányban a csatlakozásra hivó fölszólitást.

— Sorozás a fővárosban. Az üllői-uti Mária Terézia kaszárnyában, a székes főváros ujonczállitási helyiségében, nap nap után folyik a sorozás a *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöklete alatt müködő sorozóbizottság előtt. Az első korosztálybeli hadkötelesek közül naponta kétszázat állitanak elő, s máris konstatálható, hogy az eredmény igen jó, a mennyiben naponta majdnem fele beválik katonának. Igy tegnap is százkettőt soroztak be nem egészen kétszáz közül. Szakférfiak véleménye szerint a kitünő «ujonczanyag» annak az eredménye, hogy iskoláinkban mindnagyobb sulyt fektetnek a tornászatra, általában az ifjuság testi nevelésére

— Hegedüs Sándor nyugdija. A Bud. Tud. jelenti: A lapok azon jelentésére, mintha *Hegedüs* Sándor miniszteri nyugdiját két nyugdijintézet részére adományozta volna, illetékes helyről azt a felvilágositást nyertük, hogy *Hegedüs* Sándor erről még senki előtt nem nyilatkozott. Szándéka ugyan ezt a nyugdiját jótékonyczélra forditani, de az elosztásra nézve eddig még nem határozott.

— *Hir Andréeről.* *Andrée*, a merész léghajós, két társával együtt még mindig foglalkoztatja a világot. Tudja mindenki, hogy halott, de azért folyton keresik a nyomát és mindent elkövetnek, hogy a szerencsétlen léghajósok sorsáról valamit kideritsenek. Most Newyorkon át érkezik a hir, hogy Andréet és társait, a mikor a léghajóról leszállottak, vad eszkimók lenyilazták. Mint Frankfurtból táviratozzák, a Frankfurter Ztg. a következő manitobai táviratot kapta: A Hudson-öböl-társaságnak a Churchill folyónál levő telepéről azt a hirt jelentik, *hogg egy vad eszkimó-törzs lenyilazott három embert*, a ki egy levegőben levő csónakról szállott le. *A három ember valószinüleg Andrée és kisérői.* Ez a föltevés annál valószinübb, mert a telep meglehetősen részletes jelentést közöl a léghajó felszereléséről és azt jelenti, hogy a vad eszkimó-törzs dohány, kések és töltések birtokában volt, de semmit sem akart kiadni belőle. Az angol lapok, mint Londonból táviratozzák, szintén hasonló hirt kaptak Newyorkból. E szerint Newyorkba egy vinniseppi távirat érkezett, mely az Andrée felkutatására két évvel ezelőtt kiküldött expediczió visszatérését jelenti. Az expediczió megerősiti azt a hirt, hogy Andréet és két társát a léghajóból való leszálláskor *meggyilkolták az eszkimók. Több oly tárgyat találtak, a mely Andrée expediczióját volt. Londoni* értesülés szerint, *Vinipegből* jelenti ma egy távirat, hogy ez a hir *teljesen alaptalan.* A *Reuter*-ügynökség jelenti Winnipegből, hogy az Andrée meggyilkolásáról szóló hir koholmány és egy-két év előtti jelentésen alapszik. A Hudson-öböl-társaság hivatalnokai szintén alaptalannak jelentik ki ezt a hirt.

— XIII. Leó pápa. A pápa 92-ik születésnapja alkalmával a «Gaulois» érdekes apróságokat mesélt a szent atya életéből. Az emlitett lap szerint a *Pecci*-családban örökletes a hosszu élet, igy *Cacci* biboros, a pápa fivére 84, egy másik testvérbátyja 91 esztendős korában halt meg. Dr. *Cacavelli*, XIII. Leó volt orvosa, több izben kijelentette, hogy ha váratlan betegség nem éri a szent atyát, egészséges szervezete 100 esztendő sulyát is elbirja. Az orvos jóslata beteljesedett, mert a pápa teljesen egészséges s a végelgyengülés jelei épenséggel nem mutatkoznak rajta. Érdekes, hogy midőn XIII. Leót pápává választották, egy agg biboros fejét rázta és igy szólt:

— Ez rövid pápaság lesz!

Pedig azóta nagy idő mult el s az agg biboros már régen örök nyugalomra tért. XIII. Leó pápasága alatt három államtitkár és az egyház 138 biborosa halt meg. Nemrég a szent atya közvetlen környezetének több tagja betegeskedett, mire a pápa mosolyogva igy szólt:

— Hja, a kor mindenkit megejt, csak bennünket, fiatal embereket nem!

Egy Rómából éjjel érkezett távirat hozza hirül, hogy a pápa ma a trónteremben fogadta gróf *Szécsen* osztrák-magyar nagykövetet és a nagykövetség tagjait ünnepies kihallgatáson. A nagykövet átnyujtotta a pápának *Ferencz József császár és király* kéziratát és rövid üdvözlő beszédet intézett hozzá. A pápa köszönetet mondott és azután meghivta gróf Szécsent, hogy kövesse őt magánlakosztályába, a hol rövid ideig társalgott vele. A kihallgatásnak rendkivül szives jellege volt. A pápai testőrség a nagykövetet ugy érkezésénél, mint távozásánál a szokásos tisztelgésben részesitette.

— Az egyetem a csendháboritók ellen. Az egyetem bölcsészeti kara különös határozatot függesztett ki az összes tantermek ajtajára. A folyosókon ugyanis még az előadások tartama alatt oly nagy lárma szokott lenni, hogy a tanárok az előadásokat alig képesek megtartani. Sőt óra közben a folytonos ajtónyitogatás a legnagyobb mértékben zavarólag hat az előadásra. A bölcsészeti kar most az emlitett módon hirdetményt tett közzé, melyszerint az előadások alatt a folyósokon tartózkodni nem szabad és a ki elkésik, annak a terembe benyitni tilos. Ezen intézkedést a müegyetem tanácsa különben már régebben tette meg, a hol ugyanis a tantermekre előadás előtt a következő hirdetést szokták kifüggeszteni: *Előadás van, ne tessék azt zavarni!*

— A német császár utiköltsége. Németországban — mint egyik müncheni lap irja — általában az a hit van elterjedve, hogy *II. Vilmos* császár ingyen utazik az összes német vonalakon. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. Az uralkodó csak akkor nem fizet utiköltséget, ha államügyekben utazik. Ha mulatságból vagy magándolgokban kél utra, épen ugy megfizeti a jegy árát, vagy a különvonalot a vasutaknak, mint akármelyik más közönséges halandó. S tekintettel arra, hogy a császár szeret utazni, évenkint rengeteg összegeket fizet a vasutaknak.

— Egy sugó emlékiratai. *Monaldi*, olasz sugó, a ki ilyen minőségében sokfelé járt a világban s bő tapasztalatokra tett szert, érdekesen megirt könyvet adott ki, a melyben a szinpadi élet több vidám részleteit meséli el. Egyebek közt annak külön fejezetet szentel, hányfélekép szokott a közönség tulzott lelkesedése kedvencz «star»-ja iránt alakot ölteni. Mikor *Elszler* Fanny, a hires tánczosnő Virginia fővárosában vendégszerepelt, *ágyulövések* jelezték megérkezését. A városba való bevonulása igazi diadalmenet volt, a melyben a város polgármestere, a tanácsosok, birák kisérték a hires tánczosnőt Egy másik hires ballettánczosnőnek egyszer tánczközben lerepült az egyik czipője és pedig a nézőtér kellő közepére. Erre a leghevesebb küzdelem fejlődött ki. Osztatlanul persze senki sem juthatott a drága ereklye birtokába, de vagy száz néző mégis eldicsekedhetett azzal, hogy a nagyértékü czipellőnek legalább egy kis foszlányát megkaparitotta. A közönség kegye becses talizmán a müvészek előtt, a melyről egyik sem mondana le szivesen. Nemcsak a debütánsoknak kell erősen birkózni a lámpalázzal, a leghiresebb starok sem tudják ezt az érzést leküzdeni. Igy például *Patti* Adelina mindig visszahőkölt, ha a rivalda lámpáit megpillantotta. Mások első pillanatban nem tudnak szóhoz jutni, *Theodorini*, a hires énekesnő pedig gyomorfájást kapott. *Stagno*, a ki máskor mindenkit lebilincselt szeretetreméltóságával, fellépése előtt a legkiállhatatlanabb emberek egyike volt. *Nordica*, a hires amerikai Wagner-énekesnő, maga mesélte a következőket: «Már régen betanultam az «Elza» szerepét (Lohengrinben), de *Cosima* asszony egyre nem volt még német kiejtésemmel megelégedve. Egynémely mondat és szó tényleg ólomsulylyal nehezedett reám, ha ki kellett ejteni. A hogy Bayreuthba érkeztem, asztalomon minden nap papirszeleteket találtam, a melyre azok a szavak voltak felirva, a melyeknek kiejtésével mindig nehézségeim voltak. Akárhányszor találkozhattam azután a Wagner család tagjaival, mind harsogó hangon üdvözöltek az előttem már annyira gyülölt nehéz szavakkal. Igy barátkoztam meg azután a szavakkal is, Wagnerékkal is.»

— *Hajóösszeütközés.* *Londonból* ismét két hajó összeütközésének a hirét hozza a táviró: Az amerikai vonal *Weasland* nevü gőzöse a *Houston*-vonal *Harmonides* nevü gőzösével *Holyhead-Weasland* előtt összeütközött és *elsülyedt.* Az utasok és a matrózok szerencsére mind megmenekültek.

— **III. Napoleon ifjuságából** Philippe Le *Bas*, a ki nevelője volt III. *Napoleonnak*, érdekes dolgokat irt meg emlékirataiban a császár ifjukorából. Ezek a följegyzések most jelentek meg franczia nyelven. Le Bas a többek közt a következőket irja: «A fiatal herczeg lassu fölfogásu és korára nézve egy kissé elmaradt. Nem is nagyon öli magát a tanulással. Keveset tud s azt is hiányosan. Kedélye azonban gyermekesen jó és kiváló jelleme van. Szelid és engedelmes.» Az iratok más részében a következő sorokat találjuk: «A fiatal herczeg rendkivül gyönge alkotásu és ideges. Éjjelenkint gyakran rémképei vannak, melyektől aludni nem tud. Gyakran álmodozik. — Szeretnék kis madár lenni, hogy a tanuló órákról messze elröpülhetnék! — Ez a mondása jellemzi egész valóját.»

— **Külföldi utlevelek ez év január havában.** Az idén január havában a szorosan vett Magyarországon (Fiuméval) 9.171 utlevelet adtak ki. A kiadott utlevelek tulajdonosainak összesen 899 utitársuk volt. Legtöbb utlevelet Zemplén (820), Bács-Bodrog (601), Brassó (597), Szeben (565), Nagyküküllő (535), Szabolcs (468), Fogaras (455), Ung (452), Szepes (347), Sáros (324), Gömör (306), Abauj-Torna (284), Háromszék (280), Alsó-Fehér (258), Liptó (231), Csik (229), Borsod (175), Tolna (170), Torontál (159), Árva (145), Máramaros (138), Szatmár (118) vármegyékbeli, továbbá Budapest székes fővárosi (217) és Temesvár (21) t. h. j. f. városbeli illetőségü egyének részére adtak ki. Az utlevelek legnagyobb része *Amerikába* (5030), Európába (2115), Romániába (1868) és Oroszországba (69) szólt. A Horvát-Szlavonországokban kiadott utlevelek száma 4796 volt, melyeknek legnagyobb része Amerikába (3274), Bosznia-Herczegovinába (706), Európába (481), Európába és tengerentuli államokba (119), Bosznia-Herczegovina és Szerbiába (64) és Szerbiába (58) szólt.

— **Gladstone naplója**. John *Morley* angol tudós mostanában fejezi be «Gladstone élete» czimü müvét. A jeles tudós, a mikor e czélra a nagy angol államférfiu rendelkezésére bocsátott irataiban böngészett, nem remélt jó leletre bukkant. Gladstone naplóját, a melyből működése korábbi idejének minden részletéről pontosan beszámol. Az egész kötetre való jegyzeteket azonban nem fogják kiadni, mert nagyon bizalmas jellegü véleménynyilvánitásokat tartalmaznak az angol előkelő világnak még most is szereplő alakjairól. A napló igy egyelőre nem kerül nyilvánosságra s adatai a következő generáczió történetirói számára maradnak.

— **Fertőző betegségek statisztikája**. A *Statisztikai Havi Közlemény*-ek januári füzete szerint a magyar birodalomban január havában a gümőkórnak 5404, a torokgyiknak 1158, a kanyarónak 939, a szamárhurutnak 664, a vörhenynek 1496, a hasi hagymáznak 432 halottja volt. A mi magát a magyar anyaországot illeti, a gümőkórnak legtöbb halottj — 953 — a Duna-Tisza-közén volt, magában Budapesten 202, a legkevesebb — 378 — a Tiszáninnen. A Nyitra vármegyei Nagysurány 10 s a Bács-Bodrog vármegyei Bács-Feketehegy község 12 halottja közül 6—6, a Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei Jászapáti 19 halottja közül 7 s az Arad vármegyei Kurtics község 25 halottja közül 8 gümőkórban halt el. A torokgyik legtöbb áldozatot — 239-et — a Királyhágón tuli részekben szedett, a legkevesebbet — 77-et — a Tisza—Maros-szögén. A Szatmár vármegyei batizvasvári község 7 halottja közül 6, a Torda-Arayos vármegyei Pusztaegres 10 halottja közül 8, az Alsó-Fehér vármegyei Háporton 15 halottja közül 12, a Hunyad vármegyei Podele 19 halottja közül 14, s a Máramaros vármegyei Kisbocskó 11 halottja közül 7 roncsoló toroklobban halt el. A kanyaró legerősebben a Tiszáninnen pusztitott, a hol 129 halottja volt, mig a Tisza—Maros-szögén csak 50. A Sáros vármegyei Kavecsán község 17 halottja közül 15, a Szepes vármegyei Dubrava 8 halottja közül 6, a Bereg vármegyei Hársfalva 10 halottja közül 8, a Trencsén vármegyei Zarjecs s a Csik vármegyei Csikszentsimon 11 halottja közül 7—7, a Trencsén vármegyei Visnyó s az Arad vármegyei Medgyesháza 10 halottja közül 6—6 s a Bács-Bodrog vármegyei Mélykut 24 halottja közül 12 kanyaróban mult ki. Szamárhurutban legtöbben (194-en) a Királyhágón tuli részekben haltak el, legkevesebben (16-an) a Tisza-Maros szögén. — Az Udvarhely vármegyei Alsófalva község 17 halottja közül 11, a Komárom vármegyei Kürt 14 halottja közül 7 s a Trencsén vármegyei Papraduó 19 halottja közül 8 szamárhurutban halt el. A vörheny legtöbb halálozást (275-öt) a Királyhágón tul okozott, legkevesebbet (83-at) a Tisza-Maros szögén. — A Zemplén vármegyei Nagy-Kemencse község mind a 7 s az ungmegyei Felsőremete község mind a 6 halottja, a borsodmegyei Domaháza s a zemplénmegyei Regécziháromhuta 8 halottja közül 7—7, a szatmármegyei Sárköz 13 halottja közül 11, a liptómegyei Kokava 13 halottja közül 10, az ungmegyei Lyuta s a csongrádmegyei Csany község 25—25 halottja közül 19, illetőleg 13 vörhenyben halt meg. A felsorolt fertőző betegségeken kivül januárban a veszettségnek 5 áldozata volt.

— **A leálczázott médium**. Megirtuk röviden, hogy Berlinben egy *Rothe* Anna nevü spiritiszta-médiumot álczáztak le, a kit közönségesen virágmédiumnak neveztek mindenfelé. Ez a leálczázási aktus mindenfelé óriási feltünést kelt egész Németországban, sőt Németország határain kivül is mindenfelé, a hol spiritiszták vannak. De érdekes olyanok előtt is, a kik hajlanak a spiritizmus felé s hisznek a spiritisztákban. A dolog részletei és fejleményei a következők: Rothe Annát hétfőn délben helyezték vizsgálati fogságba. Férjét szintén letartóztatták, de csakhamar szabadlábra helyezték, mert nem volt bizonyiték ellene, hogy feleségének csalási manipuláczióit támogatta és elősegitette. A rendőrség régóta figyelemmel kisérte a csaló asszony «ülései»-t. Már karácsonykor voltak a seance-okon egyes rendőrök jelen, hogy kellő pillanatban közbelépjenek. De mind nehezebbé vált az ülésekre bejutni, mert az impresszárió csak olyanokat bocsátott be, a kiket előzetesen ismert. Csak véletlen volt, hogy *Kracht* és *Leonhardt* rendőrbiztosokat bebocsátották az előadásra. Tizennégy ember volt jelen. Rothe asszony csakhamar imádkozni kezdett egy imakönyvből. Azután mindenféle hókusz-pókusz közepette a «szellemek járása» kezdődött meg. A mikor körülbelül háromnegyed óra után Rothe asszony egy urnak egy szellemektől kapott virágot átadott, *Kracht* rendőrbiztos megfogta a médium kezét s mind addig szoritotta, mig *Leonhardt* a másik oldalról meg nem fogta. Az első pillanatban néhány jelenvolt nő protestált a beavatkozás ellen. A mikor Rothe asszony vonakodott megmagyarázni manipuláczióit, a mellékszobába vezették s a már odaérkezett rendőri közegek a jelenvoltak neveit feljegyezték. Most meg kellett vizsgálni a médiumot. De ellenszegült s egy női ügynököt ököllel arczul vert. Rövid ideig tartó birkozás következett, a minek a rendőrbiztosok vetettek véget. A mig Rothe asszony kezeit megkötözték, a női ügynök virágkincseit elvette tőle, a melyeket alsószoknyájának egyik zsebében tartogatott. Innen könnyen kivehette és a levegőbe röpithette. A lefoglalt alsószoknyában még 150 virág volt, a melyet az előadás előtt gondosan preparált. Öt márka volt a belépti dij s a dijat előre kellett lefizetni. Néha a belépti dij nagyságát a látogatók bőkezüségére bizták. Eddigelé semmit sem vallott be a médium. Rothe asszony 52 éves, férjes nő, három gyermek anyja; egyik hajadon leánya szintén spiritiszta médium. A rendőrség előtt Rothe asszony ismételten a szellemekhez fordult, de azok cserben hagyták. Impresszáriója *Jentsch*, a ki szintén rendőri őrizet alatt van, ugyanazt teszi. Mindig egy kék üveggolyót forgatott, de a szellemek csak nem jelentkeztek, hogy megszabaditsák. A rendőrség által lefoglalt névlajstromokban igen érdekes nevek vannak. Kiderült, hogy a *legmagasabb arisztokráczia* tagjai is résztvettek volt előző seance-okon. A pör igen érdekesnek és mulatságosnak igérkezik. Most még a spiritiszta-hivők egyelőre csak szégyenkeznek.

— **Don Albertario haldoklik.** Az 1898-iki milanói forrongások fő hőse volt Don Albertario szoczialista lelkész, ki paptársaival együtt egy zárdába zárkózott és onnan lövöldöztetett a katonaságra. A papok nagy elszántsággal védelmezték a zárdát és csak akkor adták meg magukat, mikor a tüzérség is kivonult, hogy rommá lőjje a zárdát. *Don Albertariot* a haditörvényszék tiz évi fegyházra itélte, de alig ült le belőle öt hónapot, mert Umberto király megkegyelmezett neki és büntársainak is. Don Albertario a modern Olaszország egyik legérdekesebb alakja. A nép ugy rajong érte mintha próféta volna. Ez a rajongás még fokozódik most, midőn a forradalmár lelkész Milanóban haldokolva fekszik beteg ágyán.

— **Névváltoztatás.** A király megengedte, hogy *Csüpe* Antal kincstári jogügyi igazgatósági irodasegédtiszt családnevét régi magyar nemességének és «drága vilma» előnevének épségben tartása mellett «Deésy»-re változtathassa.

— **Az első diákotthon.** Rég vajudó kérdése a budapesti tudományegyetem ifjuságának egy diákotthon létesitése. Az alapitás különféle módját próbálták meg, a terveket az anyagiak hiján megvalósitani nem lehetett. Végre most az általános egyetemi segélyegylet megoldotta a kérdést azzal, hogy szerény alapon fogott hozzá a diákotthon megvalósitásához. Néhány szobát bérelt az ujvilág-utcza 31. száma alatt és azokat bebutoroztatta, ugy, hogy ma szerény kezdetül ugyan, de mégis hat teljes lakosztály áll a szegénysorsu diákság rendelkezésére.

— **Ruffy Pál** orsz. képviselőnek tudomására jutott, hogy szédelgők *„Dr. Ruffy Pál, a községi közig. tanf. igazgatója, Budapest“* jelzésü névjegyek segitségével az országban mindenféle könyöradományokat gyüjtenek. Arra figyelmezteti tehát a közönséget, hogy ő adományok gyüjtésére vagy felvételére senkit sem ajánlott, hogy ezek a névjegyek e czélra készült hamisitványok és hogy ilyen névjegyei neki soha sem voltak.

— ***A Somossy-ügy.*** A kárvallott alkalmazottak egész légiója kereste fel ma dr. *Geguss* Gusztáv főügyészhelyettest, a kiknek nevében dr. *Keszits* Antal fővárosi ügyvéd előadta, hogy az alkalmazottak mintegy *nyolczvanezer korona* óvadékot adtak át *Somossynak*, az orfeum tulajdonosának, s ezt az összeget most nem tudják visszakapni tőle. Dr. *Keszits* gyors és erélyes intézkedést kért a főügyész-helyettestől, a ki erre azonnal megtette *Somossy* Károly ellen a szükséges intézkedéseket.

— **Két asszony büne**. Bicensából sötét bün hirét jelentik. Egy *Parise* nevü 28 éves kőmüvest borzalmas kegyetlenséggel gyilkolt meg felesége, a kit leánykorában *Czelli* Máriának hivtak s a ki apácza volt egy olaszországi kolostorban. A látszólag szelid kedélyü nő az egybekelés után furiává változott, gyötörte, kinozta urát. Parise bubánatában Németországba ment s onnan küldözgette keresményét feleségének. Távolléte alatt az asszony közös háztartásban élt barátnőjével, *Battagliu* Liberával. A szép Libera valaha apácza volt s már a kolostorba szeretet füzte *Czelli* Máriához. Ez a nagy szeretet utóbb rajongássá fokozódott, olyannyira, hogy extázisukban egyikük férfiruhát öltött s a templomban megesküdött barátnőjével. Az esketést természetesen nem pap végezte, hanem egy bárgyu templomszolga, a ki elcsente a pap misemondó ruháját s a két nő kérelmére elmondta a szokásos esketési formulát. A mult év deczemberében Parise visszatért szülővárosába. Felesége látszólag szivesen fogadta s pár nap mulva azt mesélte szomszédnőjének, hogy férje ismét elutazott s most ismét háboritlanul élhet Liberájával. Röviddel ezután a Pianezza árkában feloszlásnak induló férfitestrészeket találtak. A helység orvosa megállapitotta, hogy a testrészek Parise földi maradványai A meggyilkolt kőmüves házában házkutatást tartottak s találtak is egy iromány, mely gyanut keltett. Az esketéslevél formáju iromány világos bizonyitéka volt Mária Czelli és Battagliu Libera bünös viszonyának s e gyanuokból kiindulva, a csendőrség parancsnoka letartóztatta Parise Máriát. A vizsgálat folyamán a nő megvallotta, hogy bünös viszonyt folytatott barátnőjével s e szenvedély késztette arra, hogy férjét, a kinek ételébe altatószert kevert, barátnője segélyével meggyilkolta.

— **Házasságok és szaporodás január havában.** Hivatalos kimutatás szerint január havában a magyar birodalomban 21.654 házasságot kötöttek, a mely számból Horvát-Szlavonországokra 2922 házasság esik. Csupán a magyar anyaországban kötött 18.732 házasságot véve szemügyre, első sorban konstatálhatjuk, hogy az 1902. évi januar hónapja kedvezőbb volt a házasságkötésekre, mint az 1901. év ugyane hónapja, a mely 16.781 párt egyesitett. A 18.732 házasságkötésből aránylagosan a legnagyobb rész a Dunáltulra esik, a legkisebb a Királyhágóntulra. A vármegyék közül aránylag Tolna vármegyében kötötték a legtöbb házasságot, a legkevebbet Fogaras vármegyében. Városaink közül a házasságkötések számaránya tekintetében Szegedé az elsőség, a hol 183 házasságot kötöttek, mig az utolsó helyet 10 házasságkötéssel Fiume foglalja el. Magyarországon januárban 1568 vegyes házasságot kötöttek. A keresztény-zsidó házasságok száma 24, mely számból 13 esetben keresztény vőlegény vett el zsidó leányt, 11 esetben pedig keresztény leány lépett zsidó vőlegénynyel házasságra. Ezenkivül két esetben felekezeten kivüli vőlegény lépett házasságra zsidó menyasszonynyal.

A népesedésre vonatkozólag a következőket jelentik: A magyar korona országaiban január havában élve született 64.914 gyermek, halva 1487. Hét évnél fiatalabb korban 19.730-an, hét évnél idősebb korban 21.736-an haltak el, ugy, hogy a halálozások összes száma 41.446, a népesség természetes szaporodása tehát 23.448 Csupán a magyar anyaország népesedését tekintve, azt látjuk, hogy 1902. január havában 12.868-al több a szaporodás, mint az 1901. év ugyane hónapjában, a mikor is a születés 5337-el volt kevesebb, a halálozás pedig 7531-el több. A születések aránya január hóban legmagasabb volt a Tiszántul, a legalacsonyabb pedig a királyhágóntuli részekben. A megyék közül Bereg vármegyéé az elsőség, mig az utolsó helyre Brassó vármegye került. Városi törvényhatóságaink közül a születések számaránya tekintetében Szabadka áll az első helyen, az utolsón Baja. A halandóság legnagyobb volt a Királyhágóntul, a legkisebb a Dunántul. Az egyes megyék közül Trencsén vármegye mutatja a legkedvezőtlenebb, Hont vármegye a legkedvezőbb arányszámot. Városi törvényhatóságaink közül aránylag a legkevesebb haláleset Sopronban történt, a legtöbb Selmecz- és Bélabányán. A szaporodás legnagyobb volt a Tiszántul, a legkisebb a királyhágóntuli részekben. A megyék közül Szabolcs, a városok közül Székesfehérvár szaporodott legjobban. Baja, Temesvár és Pancsova városokban a haláleset számá felülmulta a születésekét.

— **Huszezer koronás büntetés**. Egy fiatal földbirtokos, *Krodowsky* György, Klosterneuburgban összeveszett egy utkaparóval és czivakodás közben elverte. Sulyos testi sértésért egy évi fogházra itélték. Ezt az itéletet a két felső fórum is jóváhagyta. Krodowsky, a ki tüdőbajos ember s most is Egyiptomban van, kegyelemért folyamodott a királyhoz. A kegyelmet meg is kapta, de abban a szokatlan alakban, hogy a büntetés elengedéseért huszezer koronát kell fizetnie a klosterneuburgi szegények javára.

— **Furfangos csaló**. *Lederer* Ármin tasnádi lakos furfangos módon akart becsapni egy szegény sarmasági parasztasszonyt. Buzát vett tőle és a tudatlan asszonynak 100 forintos helyett egy 10 forintos papirpénzt adott. Mikor az asszonyt felvilágositották, sirva panaszolta el az esetet a csendőrségnek. A csalót utközben letartóztatták.

— **Egy szinésznő tragédiája.** Aradról megindító eset hirét jelentik. *Árkossyné Zoltán* Olga fiatal szinésznő a szinpadon meghült. Betegsége alatt vérmérgezést kapott, és ezért jobb karját és lábát amputálni akarták. E közben a beteg testrészek üszkösödésbe mentek át s a fiatal szinésznő ma meghalt. A szerencsétlen teremtés tragikus esete széles körben nagy részvétet keltett.

— **Ingyen-kenyér.** A kenyérosztó-boltok forgalma csütörtökön 17.570 adag volt. Ebből a Podmaniczky-uteczai boltban 12.740 adagot, az ó-budai uj kenyérosztó boltban 4830 adagot osztottak ki.

— **A mülakatos büne.** *Fischer* Antal fiatal családos mülakatos és puskamüves mintegy másfél évvel ezelőtt telepedett le Barcson. Szerény keresete ellenére, feltünő módon költekezett. Többen gyanakodtak rá, különösen *Egyed* Ernő szállodai főpinczér, a ki tudta Fischerről azt, hogy betörésért már be is volt zárva. Legutóbb nagyon meefigyelte és rájött, hogy Fischer tőle nagymennyiségü szivart lopott. Kérésére a kaposvári ügyészség elrendelte Fischernél a házkutatást és tegnap a csendőrök Fischernél egy csomó álkulcsot találtak. Innen Fischert a városházára vitték, a hol bevallotta, hogy felnyitotta álkulcscsal Egyed szekrényét, továbbá, hogy a barcsi postahivatal szekrényéből is éjnek idején százhat korona készpénzt vitt el. Fischert letartóztatták.

— **Vigan a halálba.** *Zálnok* községben gyászosan végződött egy oláh lakadalom. Javában folyt a tánez és pálinka egyik ottani jómódu román háznál, mikor egy vendég, a javakorabeli *Alexuczán* Vaszelikáné a legvigabb dalolás és táncz közben halva esett össze. Természetesen a mulatságnak azonnal vége lett. A bonczolás szivszélhüdést állapitott meg a halál okául.

— **Gyilkos siketnéma**. *Grácz* közelében egy *Pipus* nevü siketnéma suhancz meggyilkolta anyját és egy bérest, a ki az asszony segitségére sietett. A vérengző ember aztán hugát akarta megölni, de annak sikerült megmenekülnie. A gyilkos a holttesteket bőrére vetkőztette s anyját egy trágyadomb alá ásta, a béres holttestét pedig a pinczében földelte el. A csendőrség kézrekeritette a gyilkost.

— **Bestiális apa**. *Horváth* János kövesdi béres — mint esztergomi tudositónk irja — két hónapos gyermekét, azért mert sirt, dühében kiragadta a bölcsőjéből és lábánál fogva a falhoz csapta. A gyermek szörnyet halt. A csendőrség elfogta a bestiális apát s a vallatásnál kiderült, hogy feleségével egyetértőleg már két gyermeküket pusztitották el.

—

= **Öngyilkos fővárosi kereskedő**. A napokban megirtuk, hogy a Központi-szállodában e hónap 5-ikén agyonlőtte magát egy uriasan öltözött ember, a ki *Mayer* Ferencz beszterczei kereskedőnek adta ki magát. A rendőrség megállapitotta, hogy az öngyilkos *Frank* Miksa, 60 éves, izr. nőtlen kereskedő, a ki legutóbb váczi-körut 57. szám alatt lakott és a kinek eltünését hozzátartozói tiz nappal ezelőtt bejelentették a rendőrségen. Az öngyilkos agglegény volt és teljesen egyedül lakott a váczi-körut 57. számu házban. Az első emelet 2. ajtó alatt kétszobás lakása volt, a hol csak az éjszakáit töltötte. Egyetlen nővére volt, a ki *Gussmann* Simon paszomántgyáros felesége. *Frank* régóta sulyos idegbajban szenvedett és e miatt üzletét is abban hagyta és félrerakott vagyonkájából élt. Idegbaja folyton sulyosabb lett és pénze is elfogyott, ugy, hogy az utóbbi időkben nagyon szegényesen élt. Valószinü, hogy gyógyithatatlan betegsége és anyagi gondjai kergették a halálba. Az öngyilkos kereskedő tagja volt a lipótvárosi kaszinónak, a melynek palotájára kitüzték a gyászlobogót.

= **Lakásfosztogatás**. Tolvajkulcsosok jártak *Tuba* János Szentkirályi-utcza 49. szám alatti lakásán, a hol három szekrényt feltörtek és nagyobb értékü holmit elloptak; *Feiner* Jenő fizetőpinczér József-körut 11-ik szám alatti lakásán, a honnan 624 koronát érő ruhanemüt vittek el, és *Lappert* Antal könyvkereskedésében a váczi-körut 29. szám alatt, a honnan 200 korona készpénzt vittek el. A rendőrség nyomozza a tolvajkulcsosokat.

= **Ismeretlen öngyilkos**. Tegnapelőtt történt, hogy az ujvásártéren egy a munkásosztályhoz tartozó huszonkét esztendős férfi főbe lőtte magát. A mentők a Rókuskórházba szállitották, a hol a nélkül, hogy magához tért és kilétéről felvilágositást adhatott volna, tegnap éjszaka kiszenvedett.

= **Fratelli Deisinger** küld Fiuméból $4^3/_4$ kgr. legf. Santos kávét 5 frt 46 krért bérmentve és elvámolva.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinházban** ma *Rákosi* Jenő «Endre és Johanna» czimü történeti tragédiáját adták elő jól látogatott ház előtt. A szép számu publikum azonban nem igen inspirálhatta az előadó müvészek egy részét, a kik közt volt olyan is, a ki csak fogyatékosan emlékezett szerepére s egészen a sugóra bizván, bizony meg-megbotlottak. Ez persze nem vonatkozik a főszereplőkre *Márkus* Emmára, *Hegyesi* Marira, *Ligeti* Juliskára, *Beregire*, *Császárra*, *Szacsvayra* és az összjáték többi jeles képviselőre. *Sancha* királynét *Rákosi* Szidi játszta nagy gonddal és a beszéd képességének igen erős kifejtésével. *Lendvayné* a Philippa szerepében uj volt. A szerep kicsiny, de érdekes és izgató. A müvésznő erővel és érzéssel ruházta föl rövid dikczióját. Érvényre juttatta a szerepben azt, a mi démoni és azt, a mi emberi. *(t.)*

— **Müvészek a könyvkiadás szolgálatában**. A modern könyvkiadás visszatér a régi, évszázadok előtti izléshez, mely müvészi munkával diszitettnek kivánta a könyvet. Ez az irányzat egyre nagyobb szerepet juttatott a könyvkiadásban a festő- és rajzoló-müvészetnek, s a müvészt egyenesen nélkülözhetetlenné tette a könyvkiadó oldalán. A *Lampel* Róbert (Wodianer F. és fiai) czég felismerve a könyvkiadás müvészi részének jelentőségét, megtette ez irányban a kezdő lépést. E czégnek sikerült megnyernie állandó müvészeti tanácsadójául *Hegedüs* László festőmüvészt, kinek nevét nemcsak Magyarországon ismerik festményei révén. Legutóbb nagy feltünést keltett az osztrák-magyar bank bankjegypályázatán, a hol száznál több külföldi pályázó közül az ő rajzát tüntették ki az első dijjal és fogadták el kivitelre. Hegedüs László szerződtetése első sorban a czég *Remekirók képes könytára* czimü nagyszabásu vállalkozása érdekében történt. Hegedüs László müködése rendkivül előnyére fog válni a Remekirók képes könyvtárának, a melynek illusztrácziói az ő közremüködése által elsőrendü müvészi alkotások lesznek.

— **Vendégszereplések a várszinházban**. A várszinházi közönségnek kiváló müélvezetben lesz része a szegedi szintársulat idénye alatt. Dr. *Janovics* igazgatónak sikerült ugyanis Miss Mari *Haltont* vendégszereplésre megnyerni; a müvésznő oly szerepekben fog a várszinházban föllépni, a melyeket nálunk még nem játszott. Föllép továbbá *Szoyer* Ilonka, a ki, mielőtt az opera kötelékébe lépne, három legkiválóbb operette-szerepében fog bucsuzni az operette-től. Játszik *Szentgyörgyi* István, a kolozsvári szinház müvésze is, a ki tavaly óriási sikerrel vendégszerepelt a népszinházban. E vendégszereplések *rendes bérletben* fognak megtartatni.

— **A magyar szinház *hétfőn*** bemutatandó és nagy sikert igérő ujdonságának, a *Hymen-Füred*-nek szereposztása a következő: Boross Béla — Szilágyi Vilmos, Irén — Almássi Lola, Tarcsay Oszkár — Ráthonyi Ákos, Dragonov Olga — Turcsányi Olga, Knepler — Boross Endre, Emerenczia — Sikkainé Rózsa, Kutrovics — Mátrai József, Emilia — Béres Mariska, Mittelmayer Nepomuk — Sziklai Kornél, Guszti — Tomcsányi Russi, Rókus — Farkas Ferencz, Romhányi — Stoll Béla, Kádár — Iványi Dezső.

— **Mignon.** A várszinházban ma este szenzáczios sikere volt *Ambrus* Zoltánnénak, a kinek énekmüvészete eddig sem volt ismeretlen a főváros müértő közönsége előtt. Mignon czimszerepét énekelte a vendégmüvésznő és konstatálva vendégszereplésének nagy sikerét, konstatáljuk, hogy a müvésznő annyi kiváló kvalitás birtokában van, hogy az opera szinpadán is tökéletesen megállja helyét. Annyi sikertelen vendégszereplés után *Ambrus* Zoltánnét örömmel hallgatná végig az operaház közönsége is. Erőteljes mezzosopran hangjával, brillans énektudásával maga részére hóditotta a közönséget, a mely a románcz és a styrienne után valóságos tapsviharral tüntetett mellette. A harmadik felvonás kerti jelenetében megrázó drámai erőt árult el. Hiszük, hogy Ambrus Zoltánné müvészetében közelebbről már az operaházban is alkalmunk lesz gyönyörködni.

— **A gyermekbarát egyesület müvészeti előadása.** Az éhező és gondozás nélkül való iskolás gyermekeket gyámolitó *gyermekbarát egyesület* ez idén is müvészeti előadást rendez, hogy a jótékonyságot minél nagyobb mértékben gyakorolhassa. Az előadást e hónap 23-án délután tartják meg a fővárosi orfeumban, elsőrangu müvészek közremüködésével. A jegyek elárusitását a jótékony czélra tekintettel elvállalták: Méry Béla zenemükereskedő, a Fleiszman-féle tőzsde a hálvány-utczában és Wittenberg papirkereskedése az Andrássy-ut 15-ik szám alatt.

Az uj országház palotája.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

III.

Az *üléstermek* berendezésére nézve megjegyzem, hogy a főrendiház üléstermében 300, a képviselőház üléstermében pedig 455 ülőhely van és ezenkivül 10—10 miniszteri szék és az elnöki, előadói és jegyzői emelvényen kivül a gyorsirók számára 5—5 ülőhelyről történt gondoskodás; ez utóbbiak oly módon helyeztettek el, hogy a gyorsirók, habár a terem közepén, de mégis a terem többi részétől elzárt helyen üljenek és helyeikhez külön uton, az elnöki emelvény alatt fölvonuló saját lépcsőjükön juthassanak.

A termeket környező csarnokok és folyosókból az elnökségek s a házak tisztviselői részére szánt két-két ajtón kivül 9—9 ajtó nyilik az üléstermekbe; a karzatokhoz pedig, a melyek a főrendi-, valamint a képviselőházi ülésteremben is egymás fölötti 2 sorból állanak, 4—4 lépcsőn juthatni.

A képviselőház üléstermének karzatain, a melyeknek alapterülete 505 m², 390, a főrendek üléstermének karzatain pedig 540 m.² alapterületen 414 kényelmes ülőhely osztatott be.

Az alaprajzilag teljesen azonos s egymástól csak építészeti kiképzésükben eltérő, sokszögü 2 ülésterem mindegyikének hossza 25·60 méter, szélessége 23·45 méter, magassága 17 méter, alapterülete 520 m.², légürtartalmuk egyenkint mintegy 9800 m³.

Az üléstermek nappali világitására magas oldalvilágitás terveztetett. Mindegyik ülésteremnek ugyanis 12 a karzatok fölé helyezett óriási ablaka van, a melynek világitó felülete összesen közel 200 m²-t tesz. A többi kisebb ülétermeknek és egyéb helyiségeknek szintén megfelelő oldalvilágitásuk van, ugy, hogy a födémvilágitók (felülvilágitók) teljesen mellőztettek.

A pinczesor végre a fütő- és szellőztető berendezésekhez szükséges helyiségeket, a raktárakat, a cselédség, küldönczök, tüzoltók és rendőrök tanyáit, a kapusok és szolgák lakásait meg a buffethez tartozó konyhahelyiségeket foglalja magában.

Az épület összes helyiségei alacsony nyomásu gőzzel fognak füttetni. E czélból az épület tőszomszédságában a gép- és kazánház épült, hol az országház fütése és szellőztetése részére szükséges kazánok és gépek nyertek elhelyezést. A fütéshez szükséges magas nyomásu gőz, mely csak az országház pinczéjében válik alacsony nyomásuvá, a gépházból körülbelül 200 méter hosszu csatornán az épület belsejébe vezettetik.

A világitásra gáz- és elektromos világitás terveztetett s megemlitésre méltó, hogy az elektromos világitás drót és kábelvezetékeinek hossza mintegy 1200 kilométer. Tüzveszély esetében pedig az épület belsejében 92 helyen tüzcsapok állanak rendelkezésre, a melyek a külön e czélra alkalmazott viztartókból nyerik a szükséges vizet.

Az épület külsején 90, belsejében pedig 162 darab szoborhely van, valamennyi kivétel nélkül gazdag baldachinumokkal koronázva, a melyek a külső szobrok fölött kőből, a belsők fölött pedig bronzból valók.

A szoborhelyek betöltésénél az volt a vezéreszme, hogy e szobrokban a magyar nemzet története — a honfoglalástól napjainkig — hü kifejezést nyerjen.

Az épület északi kocsimegállójának földszinti magasságában Árpád szobra, két allegorikus alak között a *honfoglalást*, a déli kocsimegállónál ugyanazon magasságban pedig Szt. István király szobra és a mellette álló két allegorikus alak a *honalapitást* jelképezi.

Árpád szobra fölött az északi oldalon, hét helyen a hét vezér szobra áll.

A dunai homlokzaton a vezérek és királyok szobrai Árpádtól V. Ferdinándig chronologikus sorrendben sorakoznak.

A város felőli ryzalitben pedig Erdély fejedelmei, kiváló országnádorok, hadvezérek és államférfiak szobrai foglalnak helyet.

A város felőli kapuzat nyitott csarnoka fölé végül a magyar történelem kiválóan kimagasló két alakja, Nagy Lajos és Corvin Mátyás királyok szobrai nyertek elhelyezést.

A főbejáró fölött lévő oromzatban az állam nagy czimere, alatta Szt. István koronájához tartozó országok külön czimerei, a város felőli egyéb homlokzatok főpárkánya alatt a törvényhatóságok czimerei alkalmaztattak, valamennyi kőből faragva.

A tiz kisebb-nagyobb udvar iszapolt és sajtolt téglával burkolt összes homlokzatain gazdag majolika diszt alkalmaztam. Az oszlopfejezetek virágai és mintái a növényvilágból valók kevés stilizálással, naturalisztikus fölfogással feldolgozva. Ugyanaz az eszme tudniillik a természet nyujtotta szép idomok fölhasználása nyilvánul a számtalan variáczióban készült, a szőlő, tengeri, napraforgó, dohány, tölgy, fenyő, komló, tulipán, paprika stb. leveleivel, virágaival és gyümölcseivel diszitett képszékek részleteiben is.

Az összes tetőszerkezetek vasból készültek s palával és vörösrézbádoggal födvék s mindenütt tüzmentes födémek vannak alkalmazva.

A város felőli főbejáróhoz nagy szabad lépcső vezet, a melynek 21 lépcsőfokán fölhaladva, a háromnyilásu s kovácsolt vasból készült rácsos kapuval ellátott előcsarnokon át jut a belépő a nagy, gazdagon festett és aranyozott fővestibulumba. Ide torkol jobbról és balról a födött kocsimegállóktól vezető földszinti 6 m. széles folyosó is. Innen 77 lépcsőfok közvetitésével, a főemeletre, a kupolacsarnok előtt levő felső vestibulumba jutunk.

A diszlépcső hossza 32 m., szélessége a felső falszinig 15·5 m. magassága pedig az alsó vestibulum talajától a boltzáradékig 20.90 méter.

Az alsó 5 méter szélső lépcsőkar, a főemeletnek mintegy fele magasságában elhelyezett főnyugvóhelyig visz, innen a lépcső a tér egész szélességében vezet a főemelet talajáig. E nyugvóhelytől jobbra és balra fekvő mellék-lépcsőkarok a főbejárat fölött levő deleg. terem előtt elvonuló széles folyósóba nyilnak.

A hosszfalak 4—4 pillér és 4—4 oszlop által 7—7 mezőre osztatnak s az itt elhelyezett, diszmüvekkel és üvegfestményekkel diszitett, összesen 14 kétosztásu ablakból nyeri e nagyarányu csarnok kellően temperált világitását.

A homlokfalakat a lépcsőkarok vonalaiban álló két-két pillér, 3—3 nyilásra osztja.

A hosszfalak előtt álló pillérek és oszlopok teljesen megaranyozott fejezeteiből indul a gazdagon aranyozott és festett boltivek által egymástól elválasztott, bordákkal és levelekkel diszitett, zárókövekkel élénkitett 7—7 emelkedő boltmező, a mely a hosszfalak pillérfejezeteiből ugyanoda törekvő 3—3 mezővel együttesen hordja a boltrendszer középrészét elfoglaló, gazdag tagozással egymástól elválasztott, de közösen keretelt három vizszintes tükörsikot.

Mig a kupolacsarnok sajátos alakitásából kifolyólag figurális festésre alkalmas területtel nem bir, minélfogva ott a domináló épitőmüvészeti kiképzés mellett a szobrászat és ornamentális diszfestésnek jutott előkelő helye, addig itt, a lépcsőházban, a képzőmüvészet emlitet ágai mellett a monumentális falfestésnek is jutott szerep

A menyezeten kiképezett három tükörsikot, a melynek két szélsője egyenkint 8 méter hosszu és 4·60 méter széles, középrésze pedig 4·69 méter hosszu és 3·40 méter széles, a törvényhozást allegorizáló monumentális és Lotz Károly festőmüvész által «al tempera» modorban festett föstmények diszitik.

A pilléreken alkalmazott 4 konsolon gazdag baldachinumok alatt négy szobor áll, a koronázási jelvényeket hordó apródoké. A konzolok és baldachinumok bronzból készültek, a szobrok föstött és aranyozott horganyöntvények.

A delegáczió-terem előtti folyosón, a terem előtti középső nyilás két pillére közé, szemben a kupolacsarnokkal, ő felségeik szoborcsoportozata fog fölállittatni.

A mi a lépcsőházban felhasznált anyagokat illeti, arra nézve megjegyzem, hogy az alsó lépcsőkar oldal faburkolata gyüdi sötétbarna, a felső lépcsőkaré pedig gyüdi világosabb barna márványból készültek; az összes ballustradok talpkövei, postamentumai és födőkövei gyüdi chamois-szinü, a korlátok kis oszloptörzsei és lábazatai pedig vaskói piros márványból faragtattak.

A boltrendszert hordó összes pillérek girolamoi sárga márványból, a 8 oszlop pedig barna-vörös svédgránitmonolitból készültek.

A korlátok kis oszlopocskáinak fejezetei tüzben aranyozott majolikából valók. A boltbordák, a bolttükörmezők keretelése és a falfelületek mümárványból (stukko) készültek.

A 5·80 méter hosszuságig terjedő lépcsőfok-darabok nyersanyaga, minthogy a gyüdi bányában egyidejüleg termelt anyag — a bánya akkor még nem lévén egészen feltárva — idejében rendelkezésre nem állott s tekintettel a diszlépcsőnek a millenniumi ünnepélyre leendő föltétlenül szükséges befejezésére, a Karszt vidék Görz melletti castelvenerei bányáiból vétetett; kidolgozásuk azonban az épület területén történt.

A lépcsőház boltozatának szerkezete vasból készült és kettős tüzmentes födémmel van ellátva.

Ezek után végül áttérek a kupolacsarnok leirására.

A kupola 20·80 méter belső átmérőjü rendes tizenhatszögből fejlődik, melynek tömege tizenhat, egyenkint 4·438 m² alapterületü pilléren nyugszik.

E pillérek között tizenhat, egyenkint 3 m. szélességgel és a záradékig 8·10 méter magassággal biró csucsives nyilás vezet a sokszögü folyosóból a tulajdonképeni csarnokba.

E tizenhat nyilásnak erősebb tagozással biró tervezete fölött foglal helyet a szalagszerüen körülfutó és diszkréten tartott és aranyozott kordonpárkánynyal az alsó résztől elválasztott páholyemelet.

A csarnok padlója fölött 9·74 m. magasságban fekvő páholyok körül, az alsó folyosó alapméreteinek megfelelő páholyfolyosó van elhelyezve, a melybe az alsó folyosóból két csigalépcső vezet. A kupolacsarnok magassága a boltzáróig 27·2 méter.

A csarnok tizenhat, egyenkint 2 m. széles és az ablak-diszmüvekkel együtt 8·80 m. magas üvegfestésü ablakból kapja világitását, mely ablakokat az architektura belső és külső összhangzatos hatására való tekintetből olyképen szerkesztettem, hogy a külsők a még jóval magasabbra fölépülő kupoladob tömegének arányához mérten magasabbra, a belsők pedig — a csarnok térhatásának érdekében — alacsonyabbra helyezvék.

A csarnok magasságának mintegy fele részéből kiinduló boltozat bordái kőből valók, a kőbordák közé tüzmentes, ugynevezett Rabitz-féle födém feszittetett. A kupola 16 pillérjének bronzból készült hármas baldachinumai alatt a honalapitó, továbbá királyaink és erdélyi fejedelmeink legkiválóbbjainak horganyba öntött aranyozott és szinezett szobrai vannak, pajzsot, kardot vagy egyéb, az ábrázolt alak egyéniségét jellemző jelvényeket tartó két-két apród között.

E szobrok sorozata a diszlépcső felőli előcsarnokból a kupolacsarnokba vezető középnyilással szemben levő átellenes középnyilástól baloldalt eső pillértől kezdve és jobbra folytatva a következő: Árpád, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, II. Endre, IV. Béla, I. (Nagy) Lajos, Hunyady János, Corvin Mátyás, Báthory István, Bocskay István, Bethlen Gábor, I. Rákóczy György, III Károly, Mária Terézia, II. Lipót.

A pillérek lábazatai almási mészkőből, zömeik pedig beszterczebányai homokkőből készültek; a boltbordák rendszerét hordó belső hármas osztásu falpillér-nyalábok sárgavörös siklósi (baranyamegyei) márványból valók. A pillérek falvastagságában kiképzett lizénák girolamoi (Póla melletti) sárga márványból vannak faragva, a lizénák közötti pillérterületek melegszürke alapszinnel és vörössárga csikokkal biró sarrancolini; a lizénák feletti övek pedig — a lizénáknak megfelelően — girolamoi márványnyal vannak burkolva. — A páholyok lábazati párkánya alatt az alsó nagy nyilások öveinek magasságában levő falfelületek szintén sarrancolini, de finomabb fajtáju márványnyal burkoltattak. A páholyok lábazati párkánya gyüdi (baranyamegyei), a páholynyilásokat részekre osztó oszlopnyalábok, valamint a páholyoromzatok fölötti falterületek burkolatai is vaskói (biharmegyei) piros márványból valók.

A boltozat aranyozott bordahálózata biai márványból faragtatott, a boltfelületek ornamentikája dombormüves. A padló siklósi vörös, piszkei sötétvörös, gyüdi sötétbarna, sárga és világosbarna és oberalmi szürke márványból fürészelt és csiszolt lemezekből készült mozaiklapot mutat.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

— **A magyar mérnök- és épitész-egylet** ma délután 6 órakor felolvasó ülést rendez helyiségében, a melyen *Timon* Zoltán arról a kérdésről értekezik, mikép lehetne *a magyar tudományos*, különösen a *a müszaki irodalmat* a külföldi tudományos irodalmak szinvonalára emelni.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A Kossuth-mauzoleum.** A Kossuth-mauzoleumra hirdetett pályázatra tizenhárom pályamunkát küldtek be. Ezeket a tervezeteket most állitják föl a városligeti iparcsarnokban, a melynek két szárnyát foglalják le a pályamüvek részére. A két szárny jövő hétfén nyilik meg a jury tagjai számára, még most csak a munkások járhatnak ki s be, a kiknek igazolványuk van. A juryben nevesebb épitészeink közül öten foglalnak helyet. A városi bizottság részéről Strobl Alajos szobrászt és Pucher Józsefet küldték ki. Strobl azonban, mert szintén pályázó, lemondott a jurytagságról s helyébe, minthogy több szobrász-tagja a bizottságnak nincs, dr. Wagner Gézát küldték ki.

— **A dijjegyzetek érvényességének meghosszabbitása.** A belügyminiszter, a székes főváros hatóságának a fölterjesztése folytán, a fogyasztási adókról, városi vámról, állás- és helyilletékről, kikötői és kirakóhely-dijakról szóló eddigi dijjegyzék érvényességét, az 1903. évi márczius végéig meghosszabbitotta.

— **A főváros közgyülése.** A szerdára kitüzött rendes közgyülés főbb tárgyai a következők: Előterjesztés a fővárosi javadalmi dijak szedése jogának bérbeadása ügyében. — Az uj sertés-közvágóhidi vendéglő bérbeadása. — A magyar leszámitoló- és pénzváltóbank kérvénye az alapszabályainak módositása tárgyában. — Előterjesztés a népoktatási felügyelői állás szervezése ügyében. — A budapesti helyi érdekü vasutak czinkotai vonalának a máv. czeglédi vonalával való összeköttetése. — A tanács előterjesztése a gőzmalom égése alkalmával meghalt két tüzoltó hátrahagyottjainak a segélyezése ügyében. — A magyar gazdasszonyok országos egyesületének a segélyezése. — A budai oldal kőolajvilágitásának az ügye. — Előterjesztés a III. kerületi (ó budai) iskolaszéki tagok számának a szaporitása ügyében. — Ráth Károly, Gerlóczy Károly és Heinrich István emlékének a megörökitése, arczkép, illetőleg mellszobor alakjában. — Fölebbezések. — Nyugdijügyek.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A ref. ifjusági egyesület estélye.** *Szilassy* Aladár közigazgatási biró, a budapesti ref. ifjusági egyesület elnöke, holnap szombaton este 6 órakor, a skótiskola nagy termében felolvasást fog tartani. *Szilassy* a mult évben *Bostonban* a magyarországi ref. egyesületeket képviselte s holnapi felolvasásában erről az utazásáról számol be. Előadását vetitett képekkel fogják kisérni. A felolvasó-estélyre egy koronás és ötven filléres jegyeket bocsátott ki a rendezőség. A jövedelmet a Lorántffy Zsuzsánna-egylet, a református ifjusági egyesület és a Bethlen Gábor kör között osztják meg.

— **Az ujságirók egyesületéből.** A Budapesti ujságirók egyesületének választmánya ma délután *Vészi* József elnöklete alatt folytatta tanácskozását. *Ciklay* Lajos, a segitő-alap igazgatóságának alelnöke jelentést tett a segitő-alap mult évi müködéséről. A segitő-alap a mult esztendőben 9200 koronát osztott ki ötvenkilencz tag között segélykölcsön és segély czimén, 1027 korona 50 fillért pedig nem tagok segélyezésére forditott. A választmány a segitő-alap igazgatótanács jelentését hálás elismeréssel fogadta. A választmány elhatározta, hogy az idén is megünnepli a szabadsajtó kivivásának emlékünnepét. Márczius hó 16-án az egyesület helyiségében szabadság lakomát rendez, s azon az ünnepi beszédet a *Jókai*-serleggel kezében *Szatmári* Mór főtitkár, lapunk főmunkatársa fogja mondani. Elhatározta végül a választmány, hogy évi rendes közgyülését nem virágvasárnap fogja tartani, hanem *április hó 6-án*, délelőtt 11 órakor az egyesület helyiségében.

— **A Nagypénteki református társaság.** *Hegedüs* Sándorné védő-asszony és dr. *Kiss* Áron elnöklete alatt a *Nagypénteki református társaság* hölgyválasztmányának ma ülése volt. Jelen voltak: Báró *Kemény* Kálmánné, gróf *Festetich* Andorné, dr. *Csiky* Kálmánné, dr. *Csánky* Dezső s több férfi- és hölgyválasztmányi tag. Az elnöki jelentés szerint a tagok lankadatlan buzgalommal teljesitik kötelességüket. A társaság intézetében már felállitották a III. osztályt is. A növendékek fejlődése, oktatása szépen halad előre. A tagok száma 833. Bevétel ez évben 11.213·58 korona. Vagyon fekvőségekben, felszerelésekben és készpénzben 234.044·63 korona. *Haypál* Benő budai lelkész átirata szerint márczius 17-én konczert lesz a budai vigadóban részben a társaság javára.

— **Az országos daláregyesület közgyülése.** Az országos magyar daláregyesület márczius 23-án, vasárnap délelőtt tiz órakor tartja rendes évi közgyülését a nemzeti zenede nagytermében. Napirenden vannak az évi jelentések, a költségvetés megállapitása, az Ábrányi-dij kitüzése és különféle inditványok.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A mária-radnai mandátum.** A mária-radnai választókerületben képviselővé választott *Vancsó* Gyula ellen tudvalevőleg peticziót adtak be, melyet január 13-án tárgyalt a kuria. A tárgyaláson a megtámadott képviselő azt az alaki kifogást emelte a kérvény ellen, hogy a petióczionálók közül harman ő reá szavaztak, holott a törvény a megválasztott képviselőre szavazókat világosan kizárja a kérvényezés jogából. A kuria erre a kifogásra vonatkozólag *elrendelte a bizonyitást*, a mely immár befejeztetvén, a peticzió folytatólagos tárgyalása *e hó 17-ikére* van kitüzve a kir. kuria I. választási tanácsában.

— **A biróságok köréből.** A király megengedte, hogy *Bakos* János budapesti kir. itélőtáblai birónak saját kérésére ideiglenes nyugalombahelyezése alkalmából a birói pályán szerzett érdemeiért a legfelső elismerés tudtul adassék.

— **Ügyvédi kamarai választások.** Az «ügyvédi középpárt» a küszöbön levő kamarai választások alkalmából tegnap este a «Continental» szálló nagytermében igen látogatott értekezletet tartott, melyen egyhangulag s lelkesedéssel jelölte az elnökségre: Dr. *Nagy* Dezsőt; az alelnökségre: Dr. *Brüll* Ignáczot; a titkárságra: Dr. *Pap* Józsefet; az ügyészségre: *Szmik* Lajost. Rendes választmányi tagoknak: *König* Vilmost, *Zsigmondy* Jenőt, *Messinger* Simont, *Meixner* Emilt, *Somogyi* Miksát, *Fittler* Dezsőt, *Bossányi* Ivánt, *Bihari* Mórt, *Fülepp* Kálmánt, *Feleki* Bélát, *Edvi Illés* Károlyt és *Ardó* Alfrédet; póttagoknak: *Rakovszky* Gézát, *Glüeklich* Emilt, *Okolicsányi* Gézát, *Neuschloss* Tivadart, *Balassa* Károlyt és *Gyöngyössy* Józsefet. Az értekezlet után társas vacsora volt, melyen mintegy 150-en vettek részt. A lakoma folyamán dr. *Bossányi* Iván, dr. *Nagy* Dezső, dr. *Pap* József, dr. *Nagy* Emil, *Szmik* Lajos, dr. *Székely* Imre, dr. *Gergő* Izor, dr. *Messinger* Simon, dr. *Balogh* Ignácz, dr. *Feleki* Béla, dr. *Keresztessy* József és dr. *Bálint* Ernő mondtak felköszöntőket.

— **A részeg ember gyilkosa.** Támolygó léptekkel igyekezett haza tavaly szeptember 22-én este *Dudás* Pál a héviz-györki nagykorcsmából. Utközben észrevette régi haragosa ifju *Bobal* Mihály, napszámos, a ki észrevétlenül mögé került és egy patkoló bakkal agyonütötte. A pestvidéki törvényszék esküdtbirósága ma vonta felelősségre *szándékos emberölés büntettéért*. A vádlott tagadott mindent. A gyilkosság idején, ugymond, otthon volt, s csak akkor ment az utczára, a mikor meghallotta a feleségétől, hogy *Dudást* valaki agyonütötte, s a halott ott fekszik az árokban, a kovácsmühely közelében. Az esküdtek bünösnek mondották ki *Bobál* Mihályt a *halált okozott sulyos testi sértés büntettében* s ezért a törvényt alkalmazó biróság *négy évi fegyházra* itélte. Az itéletben az ügyész megnyugodott, a védő *semmiségi panaszt* jelentett be.

— **Villamos és bérkocsi.** Tavaly deczemberben történt a király- és rózsa-utczák sarkán. A rózsa-utczából sebes vágtatva fordult be egy bérkocsi a király-utczába, a hol épen egy villamos kocsi sietett a városliget felé. A villamos kocsi vezetője csengetett, fékezett, de minden igyekezete hiába való volt, mert a bérkocsis se látott, se hallott, hanem egyenesen a villamos alá hajtott. A bérkocsi felborult, s utasa *Klein* Béla magánhivatalnok sulyosan megsérült. *Szabó* András bérkocsis ezért a büntető törvényszék elé került, a mely ma *öt napi fogházra és negyven korona* pénzbüntetésre itélte el. Az itélet jogerős.

— **Szédelgés a főnyereménynyel.** Furfangosan kieszelt csalásnak lett az áldozata most az őszszel *Schwarcz* Károly üveghajlitási müintézet tulajdonos és felesége. *Schwarcz* ugyanis ép azon tünődött, hogy üzletének megnagyobbitásához pénzzel rendelkező társat keres, midőn meghallotta egy ösmerősétől, hogy *Pencz* Antal nevü foglalkozásnélküli egyén váratlanul 100.000 koronás főnyereményt csinált az osztálysorsjátékon. Felkereste *Penczéket* s ezek örömmel erősitették meg a hir valóságát, megjegyezve, hogy a pénzt csak január 1-én kaphatják meg a bankigazgatótól, a kinél sorsjegyük deponálva van. *Schwarcz* felszólitására *Pencz* készséggel ajánlkozott társnak az üzlethez s a szerződést meg is kötötték. Addig is azonban, a mig a pénzt megkapnák, *Schwarcz* látta el a földhöz ragadt szegény *Penczéket* pénzzel. Ezek aztán derüre-borura vásároltak mindent hitelbe *Schwarczék* jótállása mellett. Elkövetkezett végre január elseje s *Pencz* Antal *Schwarcz* pénzén vett fekete szalonruhába öltözve elment felvenni a rengeteg sok pénzt. Vele ment *Schwarcz* is. Utközben abban állapodtak meg, hogy a pénzt majd *Pencznek Antal* nevü fia fogja elhozni, ők pedig várni fognak rá egy kávéházban. Vidám sörözés mellett várták ifj. *Pencz* Antalt, a ki azonban sehogy sem akart mutatkozni. A dolog vége az lett, hogy a türelmetlen *Schwarcz* erélyes fellépésére *Pencz* Antal bevallotta, hogy a főnyereményről szóló hir — puszta mese volt. *Schwarcz* feljelentésére *csalás büntettével* vádolva kerültek ma a vádlottak padjára *Pencz* Antal, *Pencz* Antalné szül *Gyurkovits* Mária és fiuk, ifj. *Pencz* Antal. A tárgyaláson, melyen *Szabó* biró elnökölt, a három vádlott beismerte a csalást; azzal védekeztek, hogy nagy nyomoruk késztette rá. A törvényszék dr. *Keserü* alügyész vádja után *Pencz* Antalt csalás vétségeért *tizennégy napi*, *Pencz* Antalnét és ifju *Pencz* Antalt pedig *három-három napi fogházra* itélte.

— **Megszökött indigotolvaj.** *Klein* Leo laboránsa volt a *Goldberger*-féle kékfestő-gyárnak. Gazdája megbizott benne, de *Klein* rutul visszaélt a bizalommal. A gyárból indigot lopott s a portékát apósának, *Zalczer* Náthánnak házához szállitotta, a ki aztán az értékesitést végezte. A gyár vezetősége értesülvén a dologról, bünfenyitő feljelentést tett, mire *Klein* Leo kereket oldott. Máig se tudták előkeriteni. Igy csak *Zalczer* Náthán került ma a törvényszék elé, a mely *orgazdaság* miatt *három havi fogházra* itélte el.

— **Felakasztotta a feleségét.** Ifj. *Ficzl* György brezovai földmives tavaly tavaszszal kiment a feleségével a határban levő irtványra kaszálni. Vittek magukkal kötelet is, hogy abban a lekaszált szénát hazavigyék. Estefelé *Ficzl* György csak egyedül tért haza a falujába A szomszédoknak feltünt a dolog, **meg is kérdezték** Ficzltől:

— Hát az asszony hol maradt?

— Nem tudom én; elkószált valamerre, **de majd** hazajön, ha elfárad!

De bizony az asszony nem tért haza se másnap, se harmadnap. A testvérhuga azután elindult a felkeresésére. És megtalálta az irtás szélén egy fa alatt holtan. A nyaka körül kötél volt csavarva, melynek egyik fele a fa ágáról lógott lefelé. Bordái össze voltak törve, fején pedig több helyen seb tátongott. Első pillanatra olyan szinezete volt a dolognak, mintha az asszony öngyilkos lett volna és a kötél elszakadása következtében szenvedte volna e sérüléseket; de az orvosok megállapitották, hogy a sérülések, melyek az asszony közvetlen halálát okozták, még a felakasztás előtt keletkeztek; a kötél pedig el volt vágva, hogy a holttestre rátalálók azt higyjék, hogy a sérülések a zuhanás következtében támadtak. A gyilkos férj azonban rosszul számitott; hiába tagadott az aranyosmaróthi esküdtbiróság előtt is, mert a szomszédság rávallott, hogy feleségével örökös viszálykodásban élt s az asszony nem egyszer futott ki éjnek idején véresen az utczára, a férje brutalitásaitól üldöztetve. A törvényszék gyilkosság miatt elitélte *Ficzlt tizenöt esztendei fegyházra*. A kir. kuria IV. büntető tanácsa ma dr. *Katona* Béla koronaügyészhelyettes inditványára a semmiségi panaszokat *elutasitotta*.

SPORT.

— **A rákosi dij.** Ma délben volt a teherközlése a rákosi dijnak, a mely most még érdekesebb versenynek igérkezik, mint a nevezés után. A teherosztás a következő: 5é. Fakir 78, id. Geranium 73, 5é. Du kommt sie 73, 5é. Cavalcanti $69^1/_2$, id. May be $67^1/_2$, 5é. Schneefink 67, 4é. San Jago 67, 4é. J'insiste 67, 6é. Albatros 66, 6é. Gaudriole 65, 4é. Maida 65, 4é. Famulus $64^1/_2$, 5é. Tippu-Tipp $64^1/_2$, 4é. Igricz 64, 4é. Rikkants 63, 5é. Különcz 63, 4é. Hamamelis 63, 4é. Pausanias 63, 4é. Clio 62, 4é. Nyakas 62, 4é. Honleány 61, 4é. Mr. John $60^1/_2$, 4é. Merész 60, 4é. Azért is 60, 4é. Kozmopolit 60, 4é. Cagliostro 60, 4é. Cheer up 60, 4é. Kicsoda 60, 4é. Néha Néha 60, 4é. Bakator 60, 4é. Brom 60, 4é. Beau fils 60, 4é. Sandy 60.

— **A montekarlói sakktornya.** Ma a remis és a félbemaradt játszmák elintézését folytatták. *Maróczy* ellen *Mieses*, a tegnap abbahagyott játszmát folytatva, remis-t vivott ki, *Janovszkyt* pedig legyőzte *Mason*. A megismételt remis-játszmákban *Csigorin* legyőzte *Pillsburyt*, *Schlechter* legyőzte *Popielt*, mig a *Teichmann*—*Wolf*-játszma ismét remis lett.

A torna állása a mai eredmények után a következő: *Maróczy* $12^3/_4$ (1), Pillsbury $12^1/_2$ (2), Teichmann $11^3/_4$ (1), Janovszky $11^1/_2$ (1), dr. Tarrasch $11^1/_2$, Csigorin $11^1/_2$ (2), Marschal 11, Wolff és Schlechter $10^1/_2$, Gunsberg $10^1/_4$, Mason $8^1/_2$, Napier 8 (1), Albin $7^1/_2$, Mieses 7, Popiel $6^3/_4$, Marco $6^3/_4$ (1), Sheve $4^1/_2$, Eisenberg $3^1/_2$, Reggio $2^1/_2$ és Mortimer 1.

MULATSÁGOK.

— **Protestáns est.** Az ó-budai protestáns énekegyesület által e hó 9-én rendezendő hangverseny programmját a következőben állapitotta meg a rendezőség: Moskovsky: Valse (as-dur) és Schubert: Impromptu (f-moll.) Zongorán előadja *Laub* István. Felolvasás az egyesület czéljáról. Tartja *Csürös* István. A rab. Jövendölés. Költemények Petőfi Sándortól. Szavalja *Janycsek* Olga. Költemények. Irta és felolvassa *Taksonyi* József. Menyegző után. Monolog. Irta Hajdu Miklós. Előadja *Étsy* Emilia. Liszt XII. rhapsodiája. Előadja *Laub* István.

— **Kutya-piknik.** Tavalyi jó hirnevéhez méltóan folyt le az idén is a kutya-piknik a «Hungáriában» azzal a különbséggel, hogy ezuttal még népesebb volt mint jóhirü elődje s ez ismételt siker végleg beigtatta a nagy piknikek sorába. Tiz órakor négy angol-setter vonta be a kocsit a terembe, mely a hölgyeknek szánt czukrokat (igen leleményes, szájkosár alaku virágfüzér) tartalmazta, ezt egy másik négy tacskó által vont kisebb kocsi követte, mely a tacskófej alaku női tánczrendeket hozta. Souper alatt a tombola nyereményeit tiz fajkutyakölyök képezte, mig a 16 változatu cotillion reggeli 4 órától 7-ig tartott, melyet szünni nem akaró csárdás követett mélyen be a délelőttbe.

A megjelent notabilitások közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Gromon Dezső honvédelmi államtitkár, Nagy Ferencz kereskedelmi államtitkár, Szalay Imre min. tanácsos, Chorin Ferencz, Egyedi Artur, dr. Krasznay Ferencz, Szivák Imre, Szluha István országgyülési képviselők; Gajári Ödön, Singer Zsigmond; dr. Klug Nándor, Lánczy Gyula, dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanárok; báró Meller-Zakovelski orosz tábornagy gárdaparancsnok Varsóból, Henri de Lagouna orosz gárdakapitány Czentoschanból. A diszes hölgykoszoruból - *Asszonyok*: Beiwinklerné urnő, Császár Ferenczné, Chorin Ferenczné, Davida Miklósné, Ercsey Ernőné, Fónagy Józsefné, Feszty Lajosné, Gerbeaud Emilné, Kochné urnő, Klug Nándorné, Lánczy Gyuláné, Lukács Lászlóné, Nagy Ferenczné, Singer Zsigmondné, Steinbach Ervinné, Szluha Istvánné, Szivák Imréné, Tauffer Vilmosné. *Leányok*: Bartsch Jenny, Beinwinkler Irma, Császár Nellike, Chorin Irénke, Csepy Irénke, Davida Olga, Ercsey Rózsika, Feszty Erzsike, Gajári Böske, Gerbeaud Gabriella és Marcelle, Klug Jolán, Koch Berta, Lánczy Edith, Lukács Jolán, Madarász Margit, Nagy Edith, Sibrik Jolán, Szluha Irén, Singer Miczi, Steinbach Frida, Szivák Margit, Tauffer Margit, Tiber Margit. — A pikniket az «országos ebtenyésztő egyesület» tagjai: Bajnóczy Sándor, Buzzi Géza Félix, Császár Géza, Fónagy József, Gaylhoffer István és Muzsa Gyula rendezték.

GYÁSZROVAT.

Ujfalusi Némethy Lajos debreczeni ev. ref. lelkész és egyházkerületi tanácsbiró meghalt tegnap Debreczenben. Az elhunyt lelkészt, ki nem csak az egyházi tanügyi, de társadalmi téren is kitünt, holnap délután két és fél órakor helyezik örök nyugalomra a Kossuth Lajos-utczai temetőben levő családi sirboltba. A gyászos eset alkalmából *Széll* Kálmán miniszterelnök, az elhunyt fiához dr. *Némethy* Károly miniszteri tanácsoshoz táviratot intézett.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Ferenczy* István zalathnai, *Laber* Vilmos győri, *Kótay* Pál szegedi, *Kamprad* Hermann marosvásárhelyi és *Jankó* Gyula aradi ipari szakiskolai tanárokat, továbbá *Petrovácz* Gyula budapesti felső épitő ipariskolai tanárt jelenlegi állásukban véglegesitette, — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Pless* János okleveles tanitót az ősii állami elemi népiskolához rendes tanitóvá kinevezte. — A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbizott miniszterelnök *Mészöly* Kálmán és ifj. dr. *Torkos* László miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, *Bogyay* Elemér, *Nagy* Sámuel, dr. *Viczián* István és *Csörgeő* Zoltán miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, végül dr. *Perczel* Miklós és *Márffy* István miniszteri fogalmazó gyakornokokat fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazókká, — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr. *Komjáthy* Pál fizetésnélküli miniszteri fogalmazót és dr. *Péteri* Ödön miniszteri segédfogalmazót valóságos miniszteri fogalmazókká, dr. *Koós* Ödön és *Beretvás* Jenő végzett joghallgatókat fizetésnélküli miniszteri segédfogalmazókká, *Persa* Béla fizetéstelen számgyakornokot végleges minőségü miniszteri számtisztté, — a m. kir igazságügyminiszter *Rózsás* János alsólendvai kir járásbirósági telekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály harmadik fokozatában telekkönyvvezetővé, *Nagy* Vilmos maramaros-szigeti kir. törvényszéki dijnokot a técsői és *Novalka* László József félegyházi kir. járásbirósági dijnokot a félegyházi kir. járásbirósághoz irnokká, — a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. *Nyáry* Albert bárót a vezetése alatt álló miniszteriumhoz fizetéstelen miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Orosz* János felvinczi kir. járásbirósági irnokot a marosvásárhelyi kir. járásbirósághoz helyezte át.

Kirendelések. Az igazságügyminiszter *Telegdy Kovács* Andor galgóczi kir. járásbirósági aljegyzőt a galgóczi kir. járásbiróság mellett alkalmazott ügyészségi megbizottnak állandó helyetteséül rendelte ki.

Uj anyakönyvvezetők. A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök *Mámaramaros* vármegyében a kőrösmezői anyakönyvi kerületbe *Stefán* Emil okleveles jegyzőt s a budfalvi anyakönyvi kerületbe *Buzeskó* József helyettes-jegyzőt anyakönyvvezetőkké, a kőrösmezői anyakönyvi kerületbe pedig *Csuha* Péter segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettessé, — *Szabolcs* vármegyében a mándoki anyakönyvi kerületbe *Csabay* László jegyzői irnokot, s a pozsonyi anyakönyvi kerületbe *Szép* Mihály jegyzői irnokot anyakönyvvezető-helyettesekké kinevezte, továbbá *Zombory* Béla tiszalöki anyakönyvvezető-helyettest, kinek hatásköre a születések és halálesetek anyakönyvezésére szoritkozott, a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közremüködéssel is megbizta.

TÁVIRATOK.

Henrik herczeg Amerikában.

Boston, márcz. 7. A *Haward* egyetemen ma volt a nagy ünnep, a melyen tiszteletbeli doktorrá avatták Henrik herczeget. Az aulában megjelent az amerikai tudósvilág szinejava. Az egyetemi hallgatóság lelkes ovácziót rendezett a herczeg mellett és *Elliot* elnök remek beszédben méltatta ennek az avatásnak a jelentőségét. Még zajosabb volt az ováczió a herczeg beszéde után, a melynek humora mindenkit meglepett. A felavatás után *Münsterberg* tanár házában lakoma volt.

Newyork, márcz. 7. *Henrik* herczeg délután *West-Pointba* érkezett az Egyesült-Államok katonai akadémiájának meglátogatására.

A washingtoni nagykövetség.

Bécs, márcz. 7. A *Fremdenblatt* közlése szerint az 1902. évi közös költségvetésbe fölvették a washingtoni osztrák-magyar követség nagykövetséggé változtatásának költségeit.

A franczia kamara.

Páris, márcz. 7. Guibert képviselő az *angol-japán* szerződésről kiván interpellálni. *Delcassé* külügyminiszter kijelenti, hogy a szerződés *nem változtathatja meg Francziaország* politikáját a legszélső *Keleten*, mert a franczia politika ép ugy, mint a szerződés *Khina* integritását tartja szem előtt. A kormány el van tökélve, hogy Francziaország ottani érdekeit minden körülmények közt megóvja. A kamara 339 szavazattal 190 ellenében elhatározta, hogy *Guibert* interpelláczióját a többi interpellácziók elintézése után tárgyalja.

Szoczialisták a királyhoz.

Brüsszel, márcz. 7. Egy népgyülés, a melyen több liberális és szoczialis képviselő beszélt, táviratot küldött a királynak, a mely ezt mondja többek között: Kétezer munkás és polgár figyelmezteti a királyt az általános választójog érdekében rendezett tüntetés komolyságára és kéri, hogy hatalmával odahasson, hogy a választójog kérdése minél előbb és békésen megoldódjék. A gyülés után a jelenvoltak zárt sorokban végigvonultak a város főutczáján.

A macedóniai forrongás.

Páris, márcz. 7. A *Havas*-ügynökség jelenti Athénből: A görög kormány megtiltotta, hogy a török határon át fegyvereket és lövőszereket vigyenek ki. A *Neon Aszti* szerint a kormánynak ezzel az intézkedéssel az a czélja, hogy Maczedóniában meghiusitson minden agitácziót. A kormány erről az intézkedésről értesiteni fogja a portát.

A szerb forrongás.

Belgrád, márcz. 7. *Alavantics* pucsjáról utólag a következő részleteket közlik: *Alavantics* a jelenleg fogva levő négy emberrel kedden este 9 órakor elindult Mitroviczából A csónak a *Csevontija* nevü őrház mellett kötött ki. Itt *Alavantics*, a ki utközben tábornoki egyenruhát öltött, a határőrnek mint tábornok mutatkozott be és rövid ott tartózkodás után felszóllitotta az őrt, hogy kövesse őt a csónakba. Ugyanigy járt el a többi határőrökkel is, ugy, hogy *Sabaczban* már több határőr kiséretében kötött ki. A határőrök és a felforgatók, a kikkel *Alavantics* a prefektúrába vonult, a hol a csendőrkaszárnya van, 80-an voltak. Az egyenruhát, a melyet *Frankl* nevü zimonyi szabó készitett, tegnap a belügyminisztériumba hozták. Előirásos diszegyenruhája az a szerb tábornokoknak, csak a rangjelek hiányoztak a vállrojtokkal. Ezen az egyenruhán kivül az illető szabó még egy testőregyenruhát is szállitott.

Belgrád, márcz. 7. A szenátusban *Jovanovics* szenátor (Sabacz) sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a sabaczi események alkalmával a polgári hatóságok nem jelentek meg kellő időben a helyszinén. A belügyminiszter konstatálja, hogy már hétfőn reggel $^1/_2$8-kor megkapta az esetről szóló jelentést.

Belgrád, márcz. 7. Ma ünnepiesen megülték 20-ik évfordulóját annak, hogy *Szerbiát* királysággá kiáltották ki. A székesegyházban tartott isteni tisztelet után, melyen a királyi pár is jelen volt, a palotában nagy fogadás volt.

Hirek a Balkánról.

Köln, márcz. 7. Egy konstantinápolyi távirat megerősiti, hogy a maczedon titkos szövetkezetek vérengzéseket követtek el. Sok helyütt *összeütköztek* a török katonasággal és több keresztényt meggyilkoltak. A belügyminiszterium és hadügyminiszterium elrendelte a vasutvonalak szigoru őrzését. Valószinü, hogy a Miss Stoneért kicsikart váltságdij tüzelte fel a titkos bandákat.

A sajtószabadság Oroszországban.

Pétervár, márcz. 7. Az orosz hivatalos lap jelenti, hogy az 5-én megtartott minisztertanács, a melyben a belügyi-, igazságügyi-, közoktatásügyi miniszterek és a szent szinódus főprokurátora vettek részt, elhatározta, hogy a *Rossija* nevü lap kiadását *mindenkorra megtiltja*.

A transzvali háboru.

London, márcz. 7. Illetékes részről közlik, hogy azok a hirek, a melyek ujabban ismét elterjedtek az angolok és búrok között küszöbön levő béketárgyalásról, ezuttal *komolyabban veendők*, mint legutóbb. Angolország arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fegyverben levő búr tábornokokkal *hajlandó a békéről tárgyalni*, ha ők kérik a tárgyalások megindítását. Tény, hogy a búr tábornokok most *Steynnal* tanácskoznak és többségben vannak azok, a kik a béketárgyalások megkezdését kivánják. *Kitchener* utasitást kapott, hogy mihelyt búr részről ajánlkoznak béketárgyalásra, lépjen érintkezésbe. Azonban optimisztikusan felfogni a helyzetet még nagyon korai volna.

London, márcz. 7. (Alsóház.) Brodrick hadügyminiszter kijelentette, hogy a délafrikai hadmüveletek mostani menete és az a körülmény, hogy a legutóbbi két hónap alatt igen sok búr megadta magát, indokolttá teszi azt a várakozást, hogy jóval ama nyolcz vagy kilencz hónap eltelte előtt, melyekre a költségvetési előirányzat gondoskodik a délafrikai angol haderő teljes fentartásáról, az lényegesen csökkenthető lesz.

A közönség köréből.

43386 Figyelmeztetjük a t. cz.

CZIGARETTÁZÓKAT,

hogy a közkedveltségnek örvendő szabadalmazott

CLUB

szivarkapapirnak utánzatai vannak forgalomban. — A valódiaknak fedőlapjain a mellékelt

franczia

szöveg van.

CLUB 75 GARANTIES FEUILLES PATENT CLUB PATENT

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, márcz. 7. A Poldi-kohó mai közgyülésén elhatározták, hogy az idei üzletévre osztalékot *nem fizetnek* és 348.000 koronányi leirás után a 101.000 korona tiszta nyereséget (tavaly 514.000 korona) uj számlára viszik át.

Bécs, márcz. 7. A brüxi kőszénbánya-részvénytársaság az idén ugyancsak 44 korona osztalékot fog fizetni.

London, márcz. 7. A február havi kereskedelmi kimutatás szerint a behozatal értéke a mult évvel szemben 2 millióval, a kivitel értéke 250.000 font sterlinggel emelkedett.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A czukorkérdés.** Az osztrák mező- és erdőgazdák klubja ma népes gyülést tartott Bécsben, melyen a czukorkérdést tárgyalták. Jelen voltak a pénzügyi, kereskedelmi és földmivelésügyi miniszterium képviselői. Gróf *Kolowrat* elnök Anglia ama követelését, hogy a nemzeti vámokat tiltsák el, autonóm törvényhozásunkba való beavatkozásnak mondja és reméli, hogy az osztrák kormány és az érdekelt parlamentek bölcseségének sikerülni fog a veszedelmet ha nem is elháritani, de legalább enyhiteni. Dr. *Bunzel* azt mondja, hogy a répaár rohamosan fog esni és ha a brüsszeli konvenczió életbe lép, sem a mezőgazdaságnak, sem a czukoriparnak nem lesz keresete. Dr. *Fries* azt mondja, hogy a mely pillanatban Anglia behozza a retorziós vámokat, a mi prémiumaink mit sem használnak. A brüsszeli konvenczió sulyos csapás az iparra és a mezőgazdaságra. Nagy veszedelem volna abban, ha egyedül zárnók ki magunkat a konvenczióból, mert ebből az összes államoknak haszna volna. Németország nélkül nem szállhatunk szembe Anglia aspiráczióival. Feladatunk az, hogy lehetőleg olcsó czukrot termeljünk, répatermelésünket korlátozzuk, a termelési költségeket csökkentsük és ekként fenntartsuk kivitelünket. Báró *Skrbenszky* kijelenti, hogy a mezőgazdáknak nincs kifogásuk a kiviteli prémiumok eltörlése ellen. A határidőt 1903-nál távolabbi időre kellett volna kiterjeszteni különösen tekintettel belpolitikai viszonyainkra. A vasutak államositása nyomban messzire elodázná a válságot. Széles körökre kiható pangás állna be, ha a kormány elejtené a czukoripart és a mezőgazdaságot. A kis czukorgyárakat is oltalmazni kell. A tultermelést hiba volna korlátozni, mert a redukczió magától is be fog állani. *Bloch* czukorgyáros üdvözli a brüsszeli konvencziót, mert most már az összes államokkal egy állásponton vagyunk. A miniszterelnök által legutóbb kifejtett álláspont a leghelyesebb, ugy hogy az iparosok most már nyugodtan néznek a jövő elébe. Az elnök zárószavában kijelenti, hogy a répatermelés és a czukorprodukczió kontingentálása nem maradhat el. Meg van győződve, hogy a parlament támogatni fogja a kormányt a czukoripar oltalmazásában. Ezután a gyülés véget ért.

⁂ **A nemzeti balesetbiztositó részvénytársaság** ez év február havában 602 drb balesetbiztositási kötvényt állitott ki, melyek halálesetre 5,033 600 k., rokkantság esetére 7,794.000 k. és mulékony keresetképtelenség esetén 3531 k. napikártalanitásra biztositott összegről szólanak. Ugyanezen időszakban 14 haláleset és 30 rokkantsági eset jelentetett be fentnevezett társaságnál.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Mozgalom a tőzsdén.** Ma délután fogadta *Kornfeld* Zsigmond tőzsdeelnök a gabonatőzsdei tagok küldöttségét, melynek nevében *Steiner* József átnyujtotta az e hó 3-án tartott tőzsdeügynöki értekezlet határozatát, s kifejtette, hogy kérésük két részre oszlik: az első a jogositott ügynöki intézmény visszaállitása, a második az alkuszi kötjegy érvényességének változatlan épségben tartása, melyről egyébként a magyar törvényhozás fog dönteni. Mind a két kérelem immár nem tisztán ügynöki, hanem országos, közgazdasági érdek. A tőzsde elnöke igen szivesen fogadta a küldöttséget és örömét fejezte ki azon, hogy a tőzsdetagok kivánságaikkal hozzá fordulnak s igy módjában van a kellő informácziót megszerezni. Csodálkozik, hogy eddig nem hallott senkitől panaszt a jogositott ügynöki intézmény felfüggesztése miatt, mert különben a tőzsdetanács kötelességének ismerte volna a kérdéssel foglalkozni. Ő e pillanatban még nem alkothat magának ez ügyben pozitiv véleményt, de tanulmányozni fogja a kérdést s azután az érdekelteket értekezletre fogja egybehivni. A mi az alkotandó perrendtartási törvényt illeti, a tőzsdetanács rövidesen felterjesztendi az igazságügyi miniszterhez javaslatát és ezen javaslat felterjesztését nem halaszthatja. De hogy a tőzsdetanács eleget tehessen az érdekeltség kivánságának, javasolja, hogy rövidesen kérelmezzék a tőzsdetanácsnál azt, hogy a most érvényben levő 1881 : LIX. t.-cz. 94. §-ának b) pontjába vétessék be ez a kifejezés: «ha a jogositott tőzsdei ügynöki intézmény fennáll». Igy azután nem lesz különbség az érdekeltség és a tőzsdetanács véleménye közt. A mi a többek által hangoztatott panaszokat illeti, hogy egyes czégek nemcsak hogy az ügynököt mellőzik, hanem üzleteik után beszedik az alkusz-szabályzat szerint csupán ügynökök által igényelhető alkuszdijat is, erről neki nem volt tudomása, és szóba hozandja a legközelebbi tanácsülésen. Örvend azon, hogy az ügynökök emlékirataikban nemcsak jogokat kérnek, hanem az azzal járó kötelezettségeket is magukra akarják vállalni és szigoru ellenőriztetést kivánnak. Ily alapon hiszi, hogy a tanácskozások eredményre vezethetnek. Kéri a küldöttséget, legyen bizalma hozzá, mert ő minden ténykedésében oda törekszik, hogy a tőzsde és tagjainak jogos érdekeit előmozdithassa. Az elnök beszédét a küldöttség harsány éljenzéssel fogadta és megköszönte az elnöknek irántuk nyilvánitott érzelmeit.

** **A részvénytársulatok pénzügyi eredményei.** Most jelent meg dr. Kőrösy József, a székes fővárosi statisztikai hivatal igazgatója kitünő munkájának, a «Részvénytársulatok pénzügyi eredményei az utolsó negyedszázad alatt» cz. nagy statisztikai munkának a II. kötete. A kitünő munka, melyre még visszatérünk, a következő részekre oszlik: Iparvállalatok (külön a malmok, vas- és gépipar és a bányaiparhoz tartozó vállalatok), biztositó intézetek, közlekedési vállalatok s az összes helyi részvénytársulatok.

** **Az osztrák-magyar bank** főtanácsa ma Budapesten ülést tartott, melyen lovag *Bilinski* kormányzó mindenekelőtt lovag *Guttmann* Miksa és *Pfeiffer* Károly ujonnan megválasztott főtanácsosokat mutatta be. Ezután *Pranger* vezértitkár ismertette a bank és a pénzpiacz helyzetét. A *bankkamatláb leszállitását nem inditványozták*. A vezértitkár előterjesztésében különösen a nagy érczkészletre utalt, a mely a bankjegyforgalmat nagy mértékben *tulfedezi*, a mihez ezenkivül még mintegy negyvenhét millió korona járul devizekben és külföldi követelésekben. Ily körülmények közt — mondta a vezértitkár — a bankprivilégium *a részvényesekre nézve teljesen értéktelen* s önként merül fel az a kérdés, hogy nem volna-e czélszerü a kamatláb lejebb szállitásával a bank eszközeit jobban kihasználni. E tekintetben konstatálta, hogy a $3^1/_2$ *százalékos kamatláb a mostani általános gazdasági viszonyoknak teljesen megfelel* s lejebb szállitása már csak azért sem volna indokolt, mert a váltóárfolyamok épen az utóbbi időben jelentékenyen emelkedtek. A főtanács nem is tárgyalta a kamatlábkérdést, miután az igazgatóbizottság már tegnap alaposan foglalkozott vele s a bankvezetőség álláspontjához csatlakozott. Pranger vezértitkár ezenkivül visszapillantást vetett a félév óta tartó *aranyforgalomra* s konstatálta, hogy a bank ez alatt a félév alatt 107 millió koronát bocsátott forgalomba belföldi aranyérmékben, mely összegből *91 millió korona maradt forgalomban*. Az aranyforgalom lassan ugyan, de állandóan fokozódik. Az aranypénznek forgalomba hozatala azonban sokkal nehezebben megy, mint a hogy gondolták, mert *a közönség szivósan ragaszkodik a megszokott kisebb bankjegyekhez*. A főtanács a vezértitkár jelentésének tudomásul vétele után személyi ügyeket intézett el.

** **A bécsi bankegyesület** igazgató-tanácsának mai ülésén, mint Bécsből táviratozzák, bemutatták az évi mérleget, a mely 7,198.013 korona tiszta nyereséget mutat ki a mult évi 8,131 214 koronányi tiszta nyereséggel szemben. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a közgyülésnek 26 koronás vagyis $6^1/_2$%-os osztalék kifizetését fogja javasolni és 1,498.730 koronát uj számlára visz át.

** **Az osztrák-magyar bank főtanácsosai** A király belecskai *Mechwart* Andrásnak az osztrák-magyar bank főtanácsosává négy évi időtartamra szóló ujbóli megválasztását és orlovujaki *Pfeiffer* Károly Lipótnak ugyanazon bank főtanácsosává ugyancsak négy évi időtartamra történt megválasztását megerősitette.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** választmánya haraszti *Jellinek* Henrik elnöklete alatt ma ülést tartott, melyen a régi tisztikart ujra megválasztották. Ezután uj tagok felvétele és folyó ügyek elintézése után a következő ügyeket tárgyalták: a kereskedelmi miniszterhez az *adóvégrehajtások* és az *adóárverések* révén üzött visszaélések tárgyában ujabb felterjesztést fog az egyesület intézni. A közgyülésen megpendittetvén az eszme, hogy az egyesület a *tanonczügygyel* is foglalkozzék, a választmány elhatározta, hogy e kérdéssel az ipartörvény reviziójával kapcsolatosan fog foglalkozni. A kereskedelmi miniszter az *ipari minták oltalmáról* készitett törvényjavaslat tervezete felett a magyar kereskedelmi csarnoktól véleményt kérvén, az ebbeli vélemény s jelentés végleges megállapitására egy szükebb bizottságot küldtek ki. A *kereskedelmi müszavak* összegyüjtése tárgyában az egyesület összes tagjaihoz körözvényt fog intézni. A kereskedelmi és iparkamara az *egyeztetett ügynökök* kérdésében a csarnoktól véleményt kérvén a választmány azt megállapitotta és a kamarával közölni fogja.

** **Madarassy alkormányzó lemondása.** *Madarassy* Pál, az osztrák-magyar bank alkormányzója, mint a N. Fr. Pr.-nek Budapestről jelentik, ismételten ama kivánságának adott kifejezést, hogy előrehaladott korára és megrongált egészségi állapotára való tekintettel nyugdijba kiván menni. Az alkormányzó már a legutóbbi közgyülés előtt szándékozott visszavonulni, de ezt Lukács pénzügyminiszter és a bankvezetőség kivánságára elhalasztotta. Az uj alkormányzó személyében még nem történt megállapodás.

** **Az országos központi hitelszövetkezet évi jelentése** Ma kaptuk meg az országos központi hitelszövetkezet évi jelentését, a melyet főbb vonásaiban a következőkben ismertetünk: A gazdasági hitelszövetkezeteknél a jogos hiteligények ápolása mellett pártolt a hitelszövetkezet a gazdaság emelésére szolgáló minden törekvést, igy a gabona, bor értékesitésére, tejgazdaságok értékesitésére, gazdasági eszközök és gépek beszerzésére, szarvasmarha és lótenyésztés emelésére vonatkozó minden törekvést. Ipari tekintetben a pénzhitel kielégitésére való törekvésen kivül a kisiparos támogatására sietett a nyersanyag beszerzése, közös munkák felvállalása és ipari készitmények értékesitése tekintetében. Örvendetesen tapasztalja a jelentés, hogy a szövetkezeti tagok kezdik megszokni, hogy a lejárat alkalmával a tőkéből is törlesztenek, a mi a kis ember vagyongyarapodása szempontjából örvendetes dolog. Az intézet müködésének eredményességére nézve előadja a jelentés, hogy bár müködését az intézet csak 3 milliónyi alaptőkével kezdte, az általános támogatás és a kamatozó kötvényeinek kibocsátása és értékesitése folytán oly lendületet nyert, hogy ma már 35 milliót volt képes a szövetkezeti tagok rendelkezésére bocsátani. A jelentés szerint az intézet müködése a vidéki kamatláb alakulására rendkivül nagy befolyással volt, amennyiben az üzemi költségek kicsinyre szoritásával a szövetkezeti pénz nyujtotta olcsóság sok helyt 5–6 százalékra szoritotta le a vidéki intézetek kamatlábát. (?) Az orsz. központi hitelszövetkezet a jelentés szerint ez időn már 1287 szövetkezetet számlál 253.702 taggal és 529.064 üzletrészszel, a melyek 25,803.105 korona értéket képviselnek. A szövetkezetek a központnak a lefolyt évben 35,594.000 koronával tartoztak. Egy-egy szövetkezetre átlag 197 tag esik; a legnagyobb szövetkezetnek 1339, a legkisebbnek 21 tagja volt, egy-egy szövetkezet átlag 19.500 korona hitelt vett igénybe s ebből egy-egy tagra átlag 225 kor. tartozás esett. Ez, összehasonlitva a hires neuwidi Roffeisen központtal, a melynek 3750 szövetkezete van, rendkivül előnyös jelenség, amennyiben amannál egy szövetkezetre átlag csak 86 tag esik, s egy-egy szövetkezet a központnak csak 11.500 márkával tartozott. Az 1287 szövetkezet közül 59 ipari, vegyesen ipari és gazdasági 8 és megforditva vegyesen 7 van, ipari szövetkezet pedig 26, összesen 23 000 iparos taggal. Az ipari termények értékesitésével foglalkozó kilencz szövetkezet forgalma 639,638 korona. Az intézet kamatlába 5½% volt. Kibocsátott s értékesitett kötvényeinek száma pedig 9,500.000. Az intézet alaptőkéje alapitványokban 4,182.000 koronára emelkedett a tavalyihoz képest, a mely többletet a pesti hazai takarékpénztár 750.000 koronás, Pestmegye 80.000 koronás, gróf Károlyi Sándor 10.000 koronás, a horvát szlavon kormány 100.000 koronás s több más alapitvány teszi ki. Üzleti forgalom: váltókban 23,129.394 korona, kötelezvényben 12,300.118 korona követelése van az intézetnek, de leszámitolt 174.235 drb váltót 50 963.160 korona értékben és 20.167 kötelezvényt 5,960.016 korona értékben. Visszleszámitolt 117,657 drb váltót 37,918.579 korona értékben. Betétjei a mult évi adatokkal szemben majdnem megkétszereződtek s 10,140.356 koronára emelkedtek. A váltók átlaga 292 korona, a kötelezvényeké 296 korona. Kamatszámla 2,197.468 korona 53 fillér, ebből tiszta bevétel 593 906 korona 81 fillér s ebből az üzleti költségek levonása után marad tiszta jövedelem 224.882 korona 24 fillér. Ebből 10–10% megy a tartalékalapra és a kamatozó kötvények külön biztositására, az alapitók jutaléka 149.626 korona 43 fillér, a maradék 30.279 korona 37 fillér, a melyből a szövetkezeti tagoknak üzletrészeik után 4% osztalék jut. Az intézet mérlege különben a főbb tételekben a jelentés szerint a következő: *Vagyon:* Pénztárkészlet 100.883 korona 81 fillér, váltótárcza 13 863 857 k. 11 f., adósok kötvényekben 12,300.118 k. 15 f., letétek 3,333 079 k. 58 f. stb. összesen 31,671.065 kor. 50 fillér. *Teher:* Alaptőke a szövetkezetekkel együtt 4,936.800 korona, kamatozó kötvények külön biztositó alapja 3 421.966 k. 28 f., kibocsátott 5% kötvények 9,500 000 k., hitelezők 13,112.474 k. 69 f., átmeneti tételek 419.377 k. 92 f., nyereség 224.882 k. 24 fillér. Összesen 31,671.065 kor. 50 fillér.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállitás** igazgatósága ma délután *Bujanovics* Sándor elnöklete alatt ülést tartott, melyen *Rubinek* Gyula titkár előadása alapján tudomásul vették, hogy a földmivelési miniszter engedélyezte ifjabb *Sporzon* Pál Berlinbe való kiküldetését az ottani szeszvilágitó-, fütő- és főzőeszközök kiállitásának tanulmányozása végett, tudomásul szolgált, hogy a pénzügyminiszter a kiállitási tárgysorsjátékot engedélyezte és hogy a kereskedelmi miniszter a kiállitás levelezése czéljaira 2000 koronáért francojegyet engedélyezett s megengedte a kiállitási hirdetményeknek a vasuti állomásokon való kifüggesztését. A dunagőzhajózási társaság a kiállitásra küldendő tárgyakra 50%-os fuvardijkedvezményt adott: az igazgatóság tudomásul vette. Folyósitotta ezenkivül az egyes csoportok által kért költségeket. Jóváhagyták a kiállitási katalógusra vonatkozó szerződést. Tudomásul vették a pozsonyi államépitészeti hivatal értesitését mely szerint a diszkapu felállitását engedélyezi. Dr. *Wolff* Gerő pozsonyi kamarai titkár jelentést tett a házi és népipari csoport munkálatainak előre haladottságáról. A jelentést helyeslőleg tudomásul vették. Jóváhagyták az erdészeti csoport költségelőirányzatát. Az ebtenyésztő egyesületnek ebkiállitásra vonatkozó ajánlatát — tekintettel a vele járó nagy áldozatra, — nem fogadták el. Tudomásul vették az állatkiállitás czéljaira szükséges terület átengedését. A helyi bizottság részére kisegitő munkaerőket engedélyezett az igazgatóság. Végül a kiállitási hirdetésekre vonatkozólag döntött az igazgatóság.

* **Marhavásár.** A budapesti országos marhavásárt e hó 16-án és 17-én tartják meg.

* **A békésmegyei gazdasági egylet** elhatározta, hogy évenkint Szentgyörgynapján, április 24-én luxuslóvásárt rendez *Békéscsabán*, a hová Németország, Francziaország, Svájcz, Ausztria és Magyarország legelsőrendü lókereskedőit meghivja, konzulátusaink révén a külföldi államok hadseregszállitóit éztesiti és lehetőleg kieszközli kormányunknál is a katonai lóvásárt. Az egylet felhivja az alföldi vármegyék lóállományának bemutatására a gazdákat, hogy igy a lovak értékét és minőségét a külfölddel megismertetve, eleje vétessék az általános panasznak, hogy a mai vásári allapotok mellett a lótenyésztés nem fizeti ki magát. Bejelentéseket elfogad az egylet titkára, *Pfeiffer* István Békésesabán.

IPARÜGYEK.

— **Az országos iparegyesület** végrehajtó bizottsága *Matlekovits* Sándor elnöklete alatt legutóbb tartott ülésén a következő ügyekkel foglalkozott: A budapesti asztalosipartestület *Madary* Gábor ipartestületi elnökségének emlékére ünnepséget rendez, a melyre az iparegyesületet is meghivta. A bizottság az egyesület képviseletére *Gelléri* Mór igazgatót kérte fel. Több gyertya- és szappangyáros czég beadványt intézett az egyesülethez egy *gyertya-, szappan- és margarin-gyártási szakosztály* alakitása tárgyában. A bizottság, a mennyiben a szakosztály tagjai alapszabályszerü számban jelentkeznek, annak megalakitását szivesen látja. — A kereskedelemügyi miniszter összeállittotta *az ipari foglalkozások betüsoros névjegyzékét* és megküldötte az egyesületnek, a mit a bizottság köszönettel fogadott. — *Gelléri* igazgató bejelentette, hogy a budapesti kerékpáriparosok és kerékpárkereskedők küldöttségileg kérték az egyesületet *a kerékpáradó és számozás eltörlésére* irányuló emlékiratuknak a kereskedelemügyi miniszterhez leendő felterjesztésére. A bizottság elhatározta az emlékirat felterjesztését. — A kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentést kért az egyesülettől egy *női mellfüző-tanfolyam* létesitése tárgyában. A vélemény megállapitása végett az egyesület értekezletet hivott egybe, a melyen a megjelent szakértők egyértelmüen ugy nyilatkoztak, hogy a mellfüzőkészitésnek háziiparszerü meghonositása nem kivánatos és nem lehetséges, leginkább azért, mert a háziipari termelés leginkább arra szoritkoznék, hogy a legolcsóbb árukkal versenyezzen a külföldi hasonló készitményekkel szemben, ez pedig lehetetlen részint azért, mert a háziiparosok hijával volnának a szükséges mechanikai berendezéseknek, részint mert nem rendelkeznének a kellő kereskedelmi ismeretekkel és szervezettel, a mely szükséges volna arra, hogy a külföldi áruval ugy minőség, mint olcsóság tekintetében versenyezzen. Nem kivánatos továbbá, hogy a legolcsóbb fajta mellfüzők használata terjesztessék, mert ezek nem felelnek meg a higienikus követelményeknek. Ellenben kivánatos volna, hogy egy szaktanfolyam létesittessék Budapesten egyrészt azért, hogy a finomabb és specziális orvosi követelményeket kielégitő mellfüzőket késztő ipartelepek elegendő képzett munkaerővel rendelkezzenek, másrészt, hogy a szegény néposztályhoz tartozó nők tisztességes keresethez jussanak, továbbá, hogy a jobb tömegáruk készitése alkalmas módon és lehetőleg az egészségügyi kivánalmak figyelembevételével meghonosodjék s ezzel a külföldről beözönlő selejtes áru kiszoritása lehetővé váljék. E czél elérésére legczélszerübb volna az értekezlet egyhangu véleménye szerint az ó-budai állami keztyüvarró-telep mintájára, lehetőleg azzal kapcsolatban egy mellfüző-késztitő tanmühely létesitése. Az egyesület végrehajtó bizottsága ehhez a véleményhez hozzájárulván, annak megfelelő fölterjesztést fog a kereskedelemügyi miniszterhez intézni. — Több kisebb fontosságu ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **A budapesti hentes-ipartestület** e hó 16-án, vasárnap délután 3 órakor a budapesti hentes-ipartestület betegsegitő pénztára pedig e hó 23-án, vasárnap délután 4 órakor tartja évi rendes közgyülét az ipartestület disztermében (práter-utcza 24.)

— **Az országos iparegyesület** munkásügyi szakosztálya kedden, márczius 11-én délután 5½ órakor az egyesület helyiségében (VI., uj-utcza 4. sz. I em.) ülést tart, melyen a főváros millennáris alapitványának fölhasználásáról folytatják az eszmecserét.

KÖZLEKEDÉS.

() **A posta- és személyszállitó hajók tavaszi menetrendje.** Az idei tavaszi menetrend szerint a naponkinti személyhajójáratok Budapestről Mohácsra márczius 15-én, Mohácsról Budapestre márcz. 16-án kezdődnek. A hetenként háromszori postahajójáratok Budapest–Orsova—Galacz között és megforditva márczius 22-én, illetve 20-án kezdődnek, első menet Budapestről Orsova—Galaczra márczius 22-én, Zimonyból márczius 23-án, Belgrádból márczius 24-én; Galaczról Orsova—Budapestre márczius 20-án, Orsováról márczius 23-án, Belgrádból márczius 23-án, Zimonyból márczius 24-én, Zimonyból Szegedre márczius 21-én, Szegedről Zimonyba márczius 23-án indul az első személyszállitó hajó. — A postahajójáratok Orsova—Turn-Szeverin—Galacz között mindkét irányban márczius 6-án kezdődtek. A személyhajójáratok Sabacz—Belgrád—Dubrovicz között (hetenként háromszor) és Galacz-Tulcia között (hetenként háromszor) már megkezdődtek. A Bécs (Weissgärber) Pozsony közötti naponkénti személyhajójáratok és a Bécs—Budapest közötti naponkénti postahajójáratok megindítása külön fog közzététetni. Menetrendpéldányokkal, valamint mindennemü a személy- valamint áruforgalomra vonatkozó felvilágositásokkal készségesen szolgál az igazgatóság.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 7. —

Gabonatőzsde.

A gabonaüzlet helyzete ma sem változott jelentékenyebben. A malmok — tekintettel nagy lisztkészleteikre — nagyon tartózkodóan viselkednek s nem igen mutatnak hajlandóságot nagyobb buzamennyiségek vásárlására. A tárgyalások, melyeket a vidéki malmokkal az őrlés megszoritása, illetőleg kontingentálása czéljából megindítottak, még mindig nem vezettek eredményhez. Oka ennek állitólag a vidéki malmok magatartása. Ezek ugyanis bizonyos tekintetben kedvezőbb helyzetben vannak, mint a budapesti malmok s azért olyan követeléseket támasztanak, a melyeket a budapestiek nem hajlandók teljesiteni. A vidéki malmok annyiban vannak kedvezőbb helyzetben, hogy barna lisztjüket megveszi tőlük a helyi fogyasztás, mig a budapesti malmok ebben az irányban nem versenyezhetnek velök. A buzahozatalok különben még mindig csekélyek s ma mindössze 1284 mm. buza érkezett a budapesti piaczra.

A *készárupiaczon buza* gyenge kinálat és mérsékelt vételkedv mellett csendes irányzatu volt. Az árak 7000 mm. forgalom mellett változatlanok. *Rozs* üzlettelen csendes maradt. Prompt szállitásra 7.40 k.-ig, helybeli paritásra és 7.50 k.-ig 3 hóra helyben jegyez. *Takarmányárpában* az irányzat és az árak változatlanok, helyben és helybeli paritásra 5.90–6.25 k. között fizetnek. *Zab* mérsékelten van forgalomban, az irányzat és árak nem változtak. Minőség szerint helyben 7.40–7.90 k.-ig jegyez. *Tengeri* (ó) alig van már forgalomban, helyben 5.30–5.40 k-ig jegyez. Uj tengeri változatlan csendes, prompt szállitásra, helyben és helybeli paritásra 5.10–5.20 k-ig érhető el. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki*: 100 mm. 79 kg. 9.60 k., 150 mm. 78 kg. 9.60 k., 400 mm. 78 kg. 9.55 k., 900 mm. 77 kg. 9.45 k., mind három hónapra.

Fehérmegyei: 1200 mm. 77 kg. 9 25 k., sárga, 1000 mm. 76·5 kg. 9.37½ k., mindkettő három hónapra.

Raktáráru: 2850 mm. 77·2 kg. 9 32½ k., 400 mm. 76·3 kg. 9.30 k., 1000 mm. 76 kg. 9.25 k., mind három hónapra.

Rozs: 250 mm. 7 35 k., készpénzfizetés mellett.

Árpa: 400 mm. 6.22½ k., készpénzfizetés mellett, malomba szállitva, 100 mm. 6.17½ k., készpénzfizetés mellett, ab hajó.

Zab: 100 mm. 7.82½ k., 100 mm. 7.75 k., 100 mm. 7.75 k., paritásra, 200 mm. 7.20 k., paritásra, dohos, mind készpénzfizetés mellett.

Tengeri: 1000 mm. 5.12½ k., ab hajó, 100 mm. 5.15 k., 200 mm. 5.10 k., mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Cinquantin: 100 mm. 6.05 k., készpénzfizetés mellett, malomba szállitva.

Az árak 50 kilogrammonkint koronaértékben értendők.

A **határidő-üzlet** ma nyugodt irányzatu volt gyenge forgalom mellett. — Köttetett:

Délelőtt:

Buza 1902 áprilisra 9.22, 9 19, 9 21, 9.22 k.
Buza 1902 májusra 9.22, 9.25, 9.26, 9.24, 9.25 k.
Buza 1902 októberre 8.20, 8.21, 8.23 k.
Rozs 1902 áprilisra 7.46, 7.49, 7.50, 7.47 k.
Zab 1902 áprilisra 7.55, 7 56 k.
Tengeri 1902 májusra 5.19, 5.17, 5.18 k.

Déli 1 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Buza 1902 áprilisra	k.	9.22– 9.23
Buza 1902 májusra	»	9.25– 9.26
Buza 1902 októberre	»	8.22– 8.23
Rozs 1902 áprilisra	»	7.48– 7 49
Zab 1902 áprilisra	»	7.55– 7 56
Tengeri 1902 májusra	»	5.19– 5.20
Repcze 1902 augusztusra	»	12.35–12.45

Délutáni forgalom.

A délutáni tőzsdén szintén gyenge volt a forgalom; az árak nem változtak. Berlinből ½ márkával alacsonyabb, Liverpool ⅛ shillinggel, Páris 20 centime-mal magasabb árakat jelentett.

Délután 4 óra 30 perczkor hivatalosan záródnak:

Buza 1902 áprilisra	k.	9.21– 9 22
Buza 1902 májusra	»	9.23– 9.24
Buza 1902 októberre	»	8 23– 8 24
Rozs 1902 áprilisra	»	7.47– 7 48
Zab 1902 áprilisra	»	7.55– 7.56
Tengeri 1902 májusra	»	5 18– 5.20
Repcze 1902 augusztusra	»	12.35–12.45

Értéktőzsde.

A forgalom mindinkább összezsugorodik, a hangulat pedig ennek következtében kedvtelen maradt. Ma is a nagyfoku üzlettelenség hatása alatt mindvégig kedvtelen hangulat uralkodott és az árfolyamok az egész vonalon lemorzsolódtak. A helyi értékek piaczán szintén általános üzleti csend uralkodott, az árfolyamok nagyobbrészt névlegesek. Csak salgótarjáni kőszénbánya-részvények képezték élénk vételkedv tárgyát és a tegnapi árhoz képest 18 koronával emelkedtek. A befektetési értékek piaczának hangulata szilárd maradt; forgalomba került 4½% magyar regale és 4% fővárosi kölcsön magasabb jegyzések mellett.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén a nagyfoku üzlettelenség hatása alatt kedvtelen hangulat uralkodott. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 700.50–699.25-ig, osztrák-magyar államvasut 682.——681.50 ig, magyar koronajáradék 97.55—97.50 ig.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 699.——699 50-ig, magyar hitelbank 717.——717.50-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 452.——453.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 60.—62.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 482.——483.— ig, osztrák-magyar államvasut 681.50—682.—-ig, déli vasut 71.——71.50-ig, rimamurányi vasmü 500.——501.—-ig, magyar koronajáradék 97.50–97.55-ig, közuti vasut 652.——652.50-ig, városi villamos vasut 319.—319.50-ig.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde csekély üzlet mellett kedvtelen maradt. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 699 25–697.75-ig, magyar hitelbank 716.50-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 482.—-ig, osztrák-magyar államvasut 680 50–679.—-ig, rimamurányi vasmü 500.——501.25-ig, közuti vasut 652.50 ig.

Helyi értékekben köttetett: salgótarjáni kőszénbánya 522.——526.—-ig, 4½% regale kölcsön 101.30—101.35–ig.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 698.——698.50-ig, magyar hitelbank 716.—716 50 ig, magyar leszámitoló- és pénzváltó bank 451.—452.—-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 60.—62.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 482.——483.—-ig, osztrák-magyar államvasut 679.——679 50-ig, déli vasut 70.——71.—-ig, rimamurányi vasmü 500.—501.—-ig, magyar koronajáradék 97.50–97.55-ig, közuti vasut 652.——653.—-ig, városi villamos vasut 319.——319 50-ig.

Prämium-üzlet: Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényben holnapra 5–6 k., nyolcz napra 14–16 k., márczius végére 26–28 korona.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén az irányzat bágyadt volt berlini eladásokra. — Köttetett: Osztrák hitelrészvény 698.—696.75-ig, osztrák-magyar államvasut 679 50–678 50-ig.

4 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 697.——697 50-ig magyar hitelbank 716 ——716.50-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 452.——453 —-ig, magyar ipar- és kereskedelmi bank 60.—62.—-ig, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 480.——481.—-ig, osztrák-magyar államvasut 678.50–679.—-ig, déli vasut 69.—70——-ig, rimamurányi vasmü 500.——501.—-ig, magyar koronajáradék 97.50–97.55-ig, közuti vasut 651.——652.—-ig, városi villamos vasut 319.——319 50-ig.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márczius 7. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz 98–100 f. Öreg közép —.— f. Fiatal nehéz 106–107 f. Fiatal közép 102–104 f. Fiatal könnyü 100–102 f. II. *Magyar szedett*: Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. III. *Romániai*: Nehéz —.— f. Közép —.— f. Könnyü —.— f. IV. *Romániai eredeti* (Stachl): Nehéz —.— f. V. *Szerbiai*: Nehéz 102–104 f. Közép 98–100 f. Könnyü 96–98 f.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám: 1902 márcz. 5. napján volt készletben 30.958 drb, márcz. 6. napján felhajtatott 746 drb, márcz. 6. napján elszállittatott 342 drb, márczius 7. napjára maradt készletben 31.362 darab. — A hizott sertés üzletirányzata: csöndes.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferenczvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése márcz. 6-án. Előző napról visszamaradt 724. Uj felhajtás 538, összes felhajtás 1262, Budapesti fogyasztásra elszállittatott 720, eladatlanul visszamaradt 542. Napi árak: 120–180 kilogr. sulyban 96–104 f.-ig. 220–280 klg. sulyban 98–106 f.-ig, 320–380 klg. sulyban 94–104 f.-ig. Öreg nehéz 90–96 f.-ig. Malaczok 60–86 f.-ig. A vásár hangulata lanyha volt.

Gabona forgalmi kimutatás.

A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása az 1902 márcz. hó 5-én esti 6 órától márcz. hó 6-án esti 6 óráig *Budapestre* vasuton és hajón érkezett s innen elszállitott gabonaküldeményekről és a budapesti fővamhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről.

Az áru megnevezése	Érkezett: vasuton	Érkezett: hajón	Érkezett: együtt	Elszállittatott: vasuton	Elszállittatott: hajón	Elszállittatott: együtt
	m e t e r m á z s a					
a) helyi forgalomban						
buza	1589	—	1589	305	—	305
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	714	—	714	145	—	145
zab	819	—	819	—	—	—
tengeri	303	—	303	—	—	—
repcze	—	—	—	101	—	101
liszt	255	—	255	5486	2887	8373
korpa	—	—	—	1867	1525	3392
összesen	3680	—	3680	7904	4412	12316
b) átmeneti forgalomban						
buza	—	—	—	—	—	—
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	102	—	102	—	101	101
korpa	—	—	—	—	—	—
összesen	102	—	102	—	101	101

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márcz. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai *előtőzsde* szilárd irányzattal nyilt meg s csakhamar az összes vasértékek emelkedtek. A bankértékek közül hitelrészvények, a közlekedési értékek közül pedig az osztrák-magyar államvasuti részvényeket keresték élénkebben. A járadékok és valuták üzlettelenek voltak.

11 órakor záródnak: Osztrák hitelrészvény 700.—, magyar hitelbank 720.—, osztrák-magyar államvasut 681.75, déli vasut 72.—, alpesi bányarészvények 392.—, rimamurányi vasmü 501.—, májusi járadék 101.60, török sorsjegy 110.50, német birodalmi márka 117.32.

A *déli tőzsde* nagyon csendesen nyilt meg, általában gyengébb irányzattal. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 698.50, magyar hitelbank 719.—, Länderbank 433.—, union-bank 569.—, anglo-bank 285.—, bankegyesület 463.—, osztrák-magyar államvasut 680.75, déli vasut 72.—, elbavölgyi vasut 476.—, északnyugoti vasut 467.—, alpesi bányarészvény 390.50, rimamurányi vasmü 500.—, prágai vasipar 1430 —, májusi járadék 101.60, magyar koronajáradék 97 35, török sorsjegy 110.50, német birodalmi márka 117.35.

A délutáni magánforgalomban a déli tőzsde zárlata után maradt: Osztrák hitelrészvény 697.25, magyar hitelrészvény 716.—, angol-osztrák bank 285.25, bankegyesület 464.—, union-bank 569.50, Länderbank 432.50, osztrák-magyar államvasut 679.25, déli vasut 69.—, elbavölgyi vasut 474.50, gőzhajózási részvény 468 —, alpesi bányarészvények 298.—, rimamurányi vasmü 499.—, májusi járadék 300.90, osztrák koronajáradék 97.35, török sorsjegyek 110.50, német birodalmi márka 117.32–36.

Bécs, márcz. 7. (*Magyar értékek zárlata.*) 4%-os aranyjáradék 120.10, tiszai és szegedi kölcsönsorsjegy 158.—, magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.85, magyar kel. vasut áll. kötvény 120.—, leszámitoló- és pénzváltób.-részvény —.—, magyar kereskedelmi bank 2528.—, magy. koronajáradék 97.35 4%-os magy. földtehermentesitési kötv. 97 —, magyar hitelbank részvények 715 —, magyar nyeremény-k.-sorsjegy 194 —, kassa-oderbergi vasut-r. 372.—, rimamurányi vasmü 500.—, magyar czukoripar 1460.

Bécs, márcz. 7. (*Osztrák értékek zárlata*) 4·2%-os papir-járadék 101.60, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.75, 1860. sorsjegy 150 50, osztrák hitelsorsjegy 427 —, angol-osztrák bank —.—, bécsi Bankverein 463 50, osztrák-magyar bank 1637.—, déli vasut részvény 69 —, dunagőzhajózási társulat 873.—, dohányrészvény 297.—, cs. és kir. vert arany 11.36, német bankváltók 117.25, 4·2%-os ezüstjáradék 101.40, osztrák koronajáradék 99 10, 1864. sorsjegy 244.—, osztrák hitelintézeti részvény 698.—, union-bankrészvény 569.—, osztrák Länderbank 431.75, osztrák-magyar államvasut 679 50, elbavölgyi vasut 474.—, alpesi részvények 390.50, 20 frankos arany 19.08, londoni váltóár 240.05, bécsi tramway Litt. A. 287.25, Litt. B. 283.—, Lipótkohó 335 —. Nyomott.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márcz. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A határidőüzlet ma igen csendes volt és kezdeményezés hiányában a tevékenység nagyon szük korlátok között maradt. Az irányzat nem változott s ha rozs néhány fillérrel javult, az arra vezethető vissza, hogy a felmondott áru nem szállitható. Egy árnyalattal szilárdabb volt buza, zab azonban csak tegnap esti árfolyamát tudta megtartani, tengeri pedig 2 fillért vesztett. — Köttettek: Buza tavaszra 9.31–9.30, buza május—juniusra 9.32–9 31–9.32, rozs tavaszra 7.67–6.68, rozs május—juniusra 7.63–7.64, zab tavaszra 7.73–7.74, tengeri május—juniusra 5.49–5.47. — Jegyeztetek: zab május-juniusra 7.83–7.84, repcze augusztus—szeptemberre 12.85–13.— korona. — Zárlatkor maradtak: buza május—juniusra 9.31, rozs tavaszra 7.67, zab tavaszra 7.70–7.72, buza tavaszra 9.29–9.30 k.

Szesz üzlettelen. Kontingentált szesz azonnal szállitás 38.——38.60 k.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, márcz. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) A mai tőzsde nagyon kedvetlen volt. A düsseldorfi vaspiaczról szóló tegnapi jelentésben foglalt áremelkedések az egész irányzatra nem gyakoroltak befolyást, mert a szénpiacz kedvezőtlen fogyasztási viszonyai elkedvetlenitették a tőzsdét. Bankok eleinte tartották magukat, később maradozók voltak. Járadékok renyhék. Vasutak nagyobbára gyengébbek. Az irányzat csekély forgalom mellett később sem javult. Magánkamatláb 1½%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4·2%-os papirjáradék —.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 103 —, elbavölgyi vasut —.—, magyar koronajáradék 98.30, osztrák-magyar államvasut 145.50, kassa-oderbergi vasut —.—, bécsi váltóár 85 25, magyar vasuti beruházási kölcsön 101.40, alpesi bányarészvény —.—, Disconto Commandit 194 50, általános villamossági Edison 194 75, gelsenkircheni 169 50, Laura-kohó 204 —, 4·2%-os ezüstjáradék 101.50, 4%-os magyar aranyjáradék 100.90, osztrák hitelrészvény 220.10, déli vasut 19 25, Károly Lajos-vasut 101.25, orosz bankjegyek 216.60, 4% uj orosz kölcsön 96.25, török dohányrészvény —.—, olasz járadék 100 80, magyar hitelbank —.—, Dynamit Trust 177.40, Harpeni 167.25. Ingadozó.

Berlin, márcz. 7. (Esti tőzsde) Osztrák hitelrészvény 219.90, déli vasut 19.10, osztrák-magyar államvasut 145.50. Gyengébb.

Frankfurt, márcz. 7. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 220.—, déli vasut 19.30, Disconto-Commandit 194.—, berlini Handelsgesellschaft 153.25, Harpeni —.—, Laura-kohó —.—, magyar aranyjáradék —.—, osztrák aranyjáradék —.—, osztrák papirjáradék —.—, osztrák-magyar államvasut —.—, német bank 214.25, drezdai bank —.—, gelsenkircheni —.—, Hibernia —.—, olasz járadék —.—, magyar koronajáradék —.—, osztrák ezüstjáradék —.—. Csendes.

Hamburg, márcz. 7. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 219.90. Igen csendes.

Hamburg, márcz. 7. (Zárlat.) 4·2% ezüstjáradék 101.30, 1860. sorsjegy 155 50, osztrák déli vasut 19 25, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.70, osztrák hitelrészvény 219 90, osztrák-magyar államvasut 145.—, olasz járadék 100.60, 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Gyengébb.

Páris, márcz. 7. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 óra 40 perczkor záródnak*: Osztrák-magyar államvasut —.—, 4%-os osztrák aranyjáradék —.—, osztrák Länderbank 477.—, 3%-os franczia járadék 101.45, ottomán-bank 564.—, 3½%-os franczia járadék 102.10, alpesi bányarészvények —.—, déli vasut —.—, 4%-os magyar aranyjáradék 102.—, párisi bankrészvény 1012.—, olasz járadék 100.30, franczia törlesztési járadék 100.25, osztrák földhitelintézeti részvény 1311.—, török dohányrészvény 322.—. Szilárd.

London, márcz. 7. (Megnyitás.) Angol consol 94½.

London, márcz. 7. (Zárlat.) 4·2%-os angol consolok 94½, spanyol járadék 76¾, négyszázalékos magyar aranyjáradék 100½, 4%-os rupia 64⅝, leszámitolási kamatláb 2⅝, bécsi váltóár —.—, déli vasut 4.—, olasz járadék 99¾, négyszázalékos osztrák járadék —.—, Canada Pacific vasut 115½, ezüst 25⅛, 3%-os aranykölcsön —.—. Nyugodt.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

New-York, márcz. 7. (Zárlat.) *Gyapot*: New-Yorkban helyben 9¾ (9⅛ tegnap), gyapot márcziusra 9.02 (9.03), gyapot juniusra 8.88 (8.88), gyapot New-Orleansban helyben 8⅝ ($8\frac{9}{16}$). — *Petroleum*: Stand White Newyorkban 7.20 (7.20), petroleum Stand White Philadelphiában 7.15 (7.15), petroleum Rafined in Cases 8.30 (8.30), petroleum Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). *Zsir*: Western steamt 9.75 (9.65), zsir Rohe és Brothers 9.85 (9.75). — *Tengeri* irányzata: szilárd. Tengeri májusra 67¼ (67⅛), tengeri juliusra 66½ (66⅛), tengeri szeptemberre 65.— (64⅜). — *Buza* irányzata szilárd. Piros őszi buza helyben 87⅜ (87.—), buza márcziusra 83.— (82⅜), buza májusra 83⅛ (82½), buza juliusra 83¼ (82⅝), szeptemberre 82½ (81¾). — Gabona szállitási dija Liverpoolba 1½ (1½). — *Kávé* fair Rio 7. sz. 5¾ (5¾), kávé márcziusra 5.15 (5.30), kávé juniusra 5.45 (5.50). — *Liszt* Spring Wheat-Clears 2.85 (2.85). *Czukor* $2\frac{15}{16}$ (2⅝). — *Ón* 25.40 (25 67). — *Réz* 12¼–12½ (12¼–12½).

Chikago, márcz. 7. (Zárlat.) *Buza* irányzata: szilárd. Buza májusra 75⅛ (76⅝), buza juliusra 77⅝ (77.—). — *Tengeri* irányzata: szilárd. Tengeri májusra 62.— (61⅝). — *Zsir* márcziusra 9.30 (9 25), májusra 9.42 (9.37). — *Szalonna* short clear 8.62 (8.60). — *Sertéshus* májusra 12.20 (15.05).

Prága, márcz. 7. *Nyersczukor* Aussigban azonnal szállitva 17.90 k., áprilisra 18.— k., finomitott készáru Prágában 84.— k.

Hamburg, márcz. 7. *Nyersczukor* márcziusra 6.52, áprilisra 6.60, májusra 6.70, juniusra 6.77, juliusra 6.85, augusztusra 6.95, szeptemberre 7.—, októberre 7.22, novemberre 7 30, deczemberre 7.35, januárra 7.42, februárra 7.50 márka.

Berlin, márcz. 7. Buza májusra 169.75, juliusra 169.25, tartott; rozs májusra 147.75, juliusra 146.75, tartott; zab májusra 156.75, juliusra 154.75, tartott; tengeri májusra 120.—, juliusra 119.75, gyenge; olaj májusra 54.70, októberre 53.70, nyugodt; szesz (70-es) helyben 34.60.

Boroszló, márcz. 7. Buza helyben 17.70, sárga buza helyben 17.60, rozs helyben 14.90, zab helyben 15.—, repcze helyben 26.70, tengeri 100 kilonkint 13.

Köln, márcz. 7. Olaj 61.—.

Páris, márcz. 7. *Buza* folyó hóra 20 35, áprilisra 21.40, május—juniusra 22.05, májustól négy hóra 22 15, igen szilárd; *rozs* folyó hóra 14.75, áprilisra 15 —, május—juniusra 15.25, májustól négy hóra 14.90 nyugodt; *liszt* fleur de Paris folyó hóra 25.95, áprilisra 26 35, május—juniusra 26 90, májustól négy hóra 27.75, igen szilárd; *repczeolaj* folyó hóra 63 75, áprilisra 63 75, májustól négy hóra 63.75, négy utolsó hóra 63.50, nyugodt: *szesz* folyó hóra 25.—, áprilisra 25 50, májustól négy hóra 26.50, négy utolsó hóra 27.50, renyhe; *nyers czukor* folyó hóra 17.50, áprilisra 18.—, májustól négy hóra —.—, október négy hóra —.—, renyhe; *fehér czukor* folyó hóra 21⅛, áprilisra 21⅜, májustól négy hóra 21⅞, októbertől négy hóra 22.75, lanyha; *finomitott czukor* folyó hóra 96.—, áprilisra 96.50. — Időjárás: Szép.

London, márcz. 7. (Gabonapiacz.) Az irányzat csendes, az árak változatlanok. Városi liszt 21 sh. 9 p. — 28 sh. Repczeolaj 26 sh. 6 p. Dunamelléki tengeri 22 sh. 9 p. — Az idő borus.

London, márcz. 7. Az itteni tőzsdék holnap zárva maradnak.

Liverpool, márcz. 7. (Gabonapiacz.) Buza változatlan. Amerikai tengeri ¼ p.-vel alacsonyabb, odesszai ½ p.-vel alacsonyabb, liszt változatlan. — Az idő ködös.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

A központi vásárcsarnok árai. (*Magánjelentés.*) A mai igen élénk forgalomban az élelmiczikkek ára csökkent. Olcsóbb lett a baromfi és a borjuhus, melynek elejét a kereskedők 1 koronával, hátulját 120 fillérrel mérték. A tyuk darabja 110 fillér, kappan 120 fillér, idei csibe 150 fillér, idei liba 7 korona. A vidékről felküldött hizott ludak kilója 130 fillér, pulyka 120 fillér, hizott kacsa 120 fillér. Fejes saláta darabja 14 fillér, salátauborka 140 fillér, hüvelyes zöld borsó kilója 1 korona Sampiongomba 4 darab 20 fillér, idei spárga kilója 4 korona, articsóka darabja 15 fillér, idei kalarab darabja 20 fillér. Friss tojásból (másodrendü ládaáru) 38 darabot olvastak 2 koronáért.

Szerkesztői üzenetek.

Nusika. *Jász-Apáti.* Szinházi kritikusunk *Timár* Szaniszló, Rajta kivül dr. *Incze* Henrik és *Gottier* Lajos irnak szinházi kritikát. Az operaházi kritikus *Erdős* Armand. Helyettesiteni *Loránd* Dezső és *Seress* Gyula szokták. A kérdezett elvált asszony, férje mérnök volt. Jókai Mór Erzsébet-körut 44. szám alatt lakik.

F. S. *Kopács.* Kivánságának eleget teszünk.

Nemzetközi jog. *Debreczen.* Egyik sem adja ki, csak abban az esetben, ha valami büncselekményt követett el az illető.

S. E. *Nagy-Kálló.* Köszönjük, alkalomadtán rá keritjük a sort.

St. S. *Nyirmada.* Tessék az ügyben kérvényt intézni a belügyminiszteriumhoz, a mely kétségkivül elrendeli a kiigazitást. Ennek alapján forduljon aztán a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a bizonyitványok ügyében.

Sz. J. hadnagy. Az alsós-kalábriászban rendszerint nincs emelés. Ez azonban nem kimondott vagy megállapitott szabály. Azok, a kik az alsóst nálunk kezdték és gyakorolták, inkább időpazarlásnak mondták a dolgot és uzussá tették a nem emelést. Különben is az egész bizalom dolga. Ha merőben idegenek kártyáznak, követelni lehet az emelést és ebben az esetben mindig az utolsó emel.

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Igazgató: **Erdős Armand.**

Napirend 1902 márczius 8.

Naptár: Szombat, márczius 8. — Római katholikus: Ist. János. — Protestáns: Zoltán. — Görög-orosz (február 23.) Polikárp. — Zsidó: Adar 29. Sabbath. Wajatehel — Nap kél: 6 óra 12 perczkor, nyugszik: 5 óra 37 perczkor. — Hold kél: 4 óra 59 perczkor éjjel, nyugszik: 4 óra 2 p. délután.

A miniszterek nem fogadnak.
Képviselő-piknik a Hungáriában.
Álarczos bál a vi adóban.
Az épitő-iparosok bálja a terézvárosi kaszinóban.
A Pázmány-egyesület évi közgyülése a katholikus körben d. u. 3 órakor.
A tisztviselők országos egyesületének mulatsága.
A Törekvés dalkör bohócz-estélye a M. Á. V. főmühelyének éttermében.
A VII. ker. erzsébetvárosi kör mulatsága a Royalban.
A budapesti X. ker. ált. közjótékonysági egyesület tea-estélye a kőbányai kaszinóban.
A Madách-kör felolvasó ülése az egyetem ásványtani intézetében este 6 órakor.
A demokrata-kör közgyülése este 7 órakor.
Sorozás a Mária Terézia-laktanyában (üllői-ut) reggel 8 órakor. Sorra kerül a 801–1000 sorszámig.
Nemzeti muzeum: Képtár d. e. 9–1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.
Az Erzsébet-emlék pályamunkáinak kiállitása a városligeti müesarnokban d. e. 9-től d. u. 4-ig. Belépődij nincsen. (Utolsó nap.)
Zichy-kiállitás a nemzeti szalonban (Ferencziek-tere 9.) d. e. 9 órától este 9-ig. Belépődij 1 kor. (Utolsó nap.)
A Feszty kiállitás a városligeti müesarnokban délelőtt 9 órától esti 7-ig. belépő-dij 1 kor. (Utolsó nap.)
A fénykép-kiállitás a Király Bazárban (Ferencziek-tere 4.) d. e. 10-től este 8-ig. Belépődij 40 fillér.
Országos képtár zárva.
Iparmüvészeti muzeum zárva.
Technológiai muzeum zárva.
Mezőgazdasági muzeum (kerepesi-ut 72.) d. e. 9–1-ig.
A földtani intézet muzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10–1-ig. Belépődij 1 kor.
Muzeumi könyvtár d. e. 9–1 óráig.
Akadémiai könyvtár délután 3–7-ig.
Egyetemi könyvtár d. e. 9–12-ig és d. u. 3–7-ig.
Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza d. e. 10–1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona.
Állatkert nyitva egesz nap. Belépti dij 30 kr.
Egyetemi füvészkert (az üllői-uton) nyitva d. e. 8–12-ig és d. u. 2–6 óráig.
A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10–1-ig.
Magyar kir. kereskedelmi muzeum. *Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár* V., váczi-körut 32. szám. Hivatalos órák 9–2-ig. *A hazai termékek állandó kiállitása és a kereskedelemtörténeti gyüjtemény,* továbbá a *háziipari kiállitás* (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban. Nyitva: 9–12-ig és vasárnap d. e. 9 órától 12-ig. — A *külföldi kirendeltségek* központi üzletvezetősége (magyar kereskedelmi részvénytársaság V., váczi-körut 32.)

IDEGENEK NÉVSORA.

Erzsébet királyné szálloda és pension. Városy K. Zombor. — Filek J. Bécs. — Perczel S. Devecser. — Nagy J. Bécs. — Gondos S. Trencsén. — Morvay Gy. Győr. — Faragó K. Debreczen. — Zellenka K. Lemberg. — Németh V. M.-Óvár. — Raksányi Gy. N.-Kikinda. — Vida K. Tata. Sárváry J. Apostag. — Kácser B. Győr. — Nagy M. Ocsa. Domokos Gy. Székesfehérvár.

Nádor szálloda. Arany R. Lepsény. — Kellner J. N.-Perkáta. — Fleischer P. Dombóvár. — Székely J. B.-Gyarmat. — Feldmann H. Siklós. — Vajda S. B.-Hunyad. Kardos P. N.-Enyed. — Liptay S. Debreczen. — Schön K. Rima-Szombat. — Herczeg A. N.-Károly. — Rácz B. Dömsöd. — Lichtner K. Fehértemplom. — Kormos A. Léva. — Szabó F. Köszeg. — Lindtner K. Bécsujhely. — Szente F. Sárbogárd. — Liebermann J. Szeged. — Lengyel Ó. Debreczen.

Pannonia szálloda. Gróf Pallavicini H. Szendrő-Lád. — Ralovich L. B.-Bánya. — Polinszky E. Kassa. — Bogyay J. Diós-puszta. — Szalay I. K.-Körös. — Kiss S. N.-Becskerek. Rökk Gy. Pécs. — Dr. Tassy L. B.-Bánya. — Remenyik J. Heves. — Nagy F. N.-Szt.-Miklós. — Napholtz R. N.-Becskerek. — Nemes I. F.-Pálya. — Szabó M. N.-Becskerek. — Binet Zs. Eger. — Szenassy F. Jászkisér. — Rigó F. Nyüved. Lehman Gy. Tolna. — Netkovich J. Zsolna. — Gencsy S. Miskolcz. — Wittman J. Elek. — Dr. Erős V. Csíkszereda. Wagner S. Kolozsvár. — Maseg L. Zágráb. — Hönsch E. Miskolcz. — Dr. Kanitz I. Szolnok. — Deutsch Á. Pécs. — Frank M. Miskolcz. — Blau M. Pta-Pezér.

Metropole szálloda. Herbert B. London. — Ferda Sz. Budweis. — Müller A. Berlin. — Beck E., Dorman K. Bécs. Fejér E. Dobsina. — Goor L. Hajós. — Thoroczkay I. Thoroczkó. — Boros L. Barocs. — Komáromi S. D.-Szt.-Márton. Egry F. K.-Gejőcz. — Fogel A. Kolozsvár. — Dr. Darányi F. Pécs. — Wirius V. L.-Tonna. — Rákóczy L. P.-Ecseg. — Meskó P. Nyitra. — Kőnig F. Fehértemplom. — Bede A., Moor Gy., Deutsch J. és M. Brassó. — Ungár M. Pápa. — Gutman I. N.-Lang. — Meiszter I., Schön D. H.-M.-Vásárhely. Kohn H. Miskolcz. — Sattler L. N.-Kanizsa. — Sugár J. Eger. Weisz S. B.-Gyarmat. — Klein B., Trauttner H. Kassa.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Évi b. 36. Havi b. 4.
Budapest, 1902 március 8-án.

Onégin.

Lirikus jelenetek 3 felv., 6 képben, Puskin verses regénye nyomán. Forditotta Várady Sándor. — Zenéjét szerze Csajkovszky Péter.

Személyek:

Larina	Valent
Tatjana	Kaczér
Olga	Váradi
Filipjevna	Berts
Anyégin	Beck
Lenszky	Burrian
Gremin	Ney D.
Szareczky	Kornai
Kapitány	Szemere
Friquet	Gábor

Kezdete 7 órakor

VÁR-SZINHÁZ.

Idény b. 64. Havi b. 5.
Budapest, 1902 március 8 án.

Kegyelemkenyér.

Dráma 2 felv. Irta Turgenjev I. Ford. Barabás Abel.

Személyek:

Jelenczki	Gyenes
Olga	Alszeghy
Kuzovkin	Gál
Iropacsics	Iványi
Iwanow	Latabár
Iwanuné	Györgyné
Tószágigazgató	Körösmezei

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi b. 49. Havi b. 7.
Budapest, 1902 március 8 án.

Folt, amely tisztit.

Dráma 4 felv. Irta Echegaray József. Forditotta Patthy K.

Személyek:

Mathilde	Márkus E.
Enriquetta	Maróthy
Concepción	Szacsvayné
Dolores	Meszlényi
Fernando	Mihályfi
Don Justo	Szacsvay
Don Lorenzo	Hetényi
Julio	Pálfy
Szolga	Magyari

Kezdete 7½ órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1902 március 8 án.

Balatoni rege.

Regényes szinjáték 4 felvonásban. Irta: Herczeg F. Zenéjét szerzette: Kun L.

Személyek:

A király	Fenyvesi
Benigna	Csillag T.
Kinizsi Pál	Pethes
Drágfi	Kazaliczky
Palóczi	Balassa
Pipacs	Szerémy
A molnárné	Harasztthy
Sztropkó	Rónaszéki
Stóziusz	Vendrei
Sió	Varsányi

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1902 márcz. 8-án.

Egy görbe nap.

Énekes bohózat 3 felv. Dalokkal és tánczokkal. Irták: Csicseri Bora és Tsa. Zenéjét részben szerzette: Barna Izsó.

Személyek:

Borszczem Jankó	Dezsőfi F.
Vewrewshegyi	Németh
Leona	Krecsányi
Izolda	Bojár
Kraxelhuber	Kovács M.
Krasznahubay	Szirmai
Monokles báró	Sümegi
Kottlik Z.	Szécsi
Tinike	Nagy
Brunhilda	Tallián
Olga	Kaposi
Mokány B.	Kiss
Bukovai A.	Kovács K.
Tarjagos I.	Szerdahelyi
Dicsőffy L.	Delli
Titán L.	Kalocsai
Sanyaró V.	Ujvári
Tollyás D.	Szabó
Rendőr	Tollagi
Tüzoltó	Kenedich
Elsa	Harmath
Juczi	Blaha L.
Táncezosnő	Kápolnai

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Budapest, 1902 márcz. 8-án.
Saharet vendégfelléptével.

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felv. Irta: Rudyard S. Ford: Faragó J.

Személyek:

Tom Dawentry	Sziklai
Harriet	Sziklainé
John Dickson	Boross
Kitty	Almássi I.
Ramajannah	Káthonyi
Lotty	Tomcsányi
Barley	Szilágyi
Moorland	Stoll
Fox	Mátrai
Elsie	Almási L.

Kezdete ½8 órakor.

Uránia

Magyar tudományos színház.
Budapest, 1902 márcz. 8-án.

A táncz.

Kezdete 7½ órakor.

Fővárosi gyermek-színház.

Rottenbiller-utcza 37/6. sz.
Igazgató Feld Zsigmond.
Budapest, 1902 márcz. 8 án.
Zárva.

Szinházi játékrendek.

A m. kir. operaház müsora: *Vasárnap* Hoffmann meséi.

A nemzeti szinház müsora: *Vasárnap* d. u. Kegyelemkenyér. — A betörő, este A bor.

A népszinház müsora: *Vasárnap* d. u. Flórika szerelme, este Az aranyos.

A magyar szinház müsora: *Vasárnap* d. u. Lotti ezredesei, este Lotti ezredesei.

A vigszinház müsora: *Vasárnap* d. u. A Gyurkovics-lányok, este Balatoni rege.

Az **EGYETÉRTÉS** kiadóhivatalában megrendelhetők:

GOTTIER LAJOS

összes művei.

ÉRZELMEK
MULATÓ GENTRY
BUSULÓ GENTRY
PUSZTULÓ GENTRY

Négy kötet elbeszélés, a magyar gentry-életből. Egy-egy kötet ára **3 korona**. A négy kötet együtt megrendelve csak **8 korona**.

Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utcza 17.) 42982

Szenzácziós siker!

La Dante
francziai kettős.

Billie Burke
angol sanszonett.

Bauer Róza
dalénekesnő.

The Solovas, The Thorns, Tarka Szinpad, Ariel és Loubé stb.

Vasárnap két előadás.

A télikertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** czigányzenekara hangversenyez.

Halálos ítélet!
„MORT“
poloska-irtó szesz

kiválóan sikerült vegyi összetételénél fogva, fölülmulja az összes eddig létező szereket, amennyiben nemcsak a poloskát, hanem azok petéit is véglegesen kiirtja, a „MORT“ legcsekélyebb foltot sem hagy hátra, tehát még a legfinomabb butoroknál és tapétáknál is bátran használható.

Egy üveg ára 40, 80, 120 és 250 fillér.

„MORT“ mindennemü rovartirtópor.

Poloskák, bolhák, legyek, szunyogok stb. legbiztosabban ható ellenszere. — **Ezen por kiváló szolgálatot tesz moly elleni védekezésnél.**

Egy doboz ára 40, 80 és 160 fillér.

„MORT“ csótány és svábbogárirtó por

az egyedüli szer, melynek segitségével ezen kellemetlen férgeket 1—2 nap alatt teljesen kipusztithatjuk. — **E porral kezelt helyiségekben a féreg nem mutatkozik többé! Nem mérges!**

Egy doboz ára 40, 80 és 160 fillér.

Gyár, főraktár: 11491

MAJTHÉNYI BÉLA

droguista és vegykészitmények üzletében

Budapest, IV., Egyetem-utcza 11.

(a Gróf Károlyi palotával szemben)

a m. kir. honvéd csapatok és intézetek szerz. szállitója.

Mindennemü bel- és külföldi gyógyáru különlegességek, angol- és franczia illatszerek és pipereczikkek, vegykészitmények, háztartási, gazdasági és állatgyógyászati czikkek raktára.

Padlófényesitő szerek.

Tea, rum, cognac, cacao és csokoládé.

Rum és likör készitéséhez való anyagok.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

Irodalmi ujdonság!

Most jelent meg! Most jelent meg!

EÖTVÖS KÁROLY:

Gr. Károlyi Gábor följegyzései.

Gróf Károlyi Gábor a magyar közélet egyik legmarkánsabb alakja volt. Emléke még nem halványodott el s a magyar közönség, mely annyit kacagott vidám, szellemes parlamenti közbeszólásain, mikkel nem egyszer zavarba ejtette a komoly szónokokat s mik szálló igékké lettek, szivesen emlékszik vissza a nemes urra. Ur volt és nemes nem csak születésénél, hanem gondolkodásánál és érzületénél fogva a szó legszebb értelmében. Koszorut fon és emléket állit neki most **Eötvös Károly**, a mester, bemutaván alakját nemes mivoltában, bepillantást engedve jellemének, szivének, lelkének mélységeibe és megrajzolva a vonatkozásokat, melyek gróf Károlyi Gábort a magyar politikai élethez füzték. A müvészi erő, a nyelvnek az a szinpompája, melylyel Eötvös Károly megrarzolja a milieut, melyben gróf Károlyi Gábor mozgalmas élete lefolyt, — isteni adomány, mely csak Eötvös Károlynak jutott. S ebből a milieuből egy közelmult korszaknak minden nevezetes alakja domborul ki a hozzájuk füződő eseményekkel együtt s mindnyájuk között fényesen azé, aki örökkön él a magyar nemzet szivében: **Kossuth Lajosé.**

S ahogy megösmerjük Károlyi Gábort nemcsak ugy, amint a parlamenti szinen jelent meg előttünk, hanem amint magasabb nemzeti czelokért küzdött és szenvedett, amint az élet hullámai hányták-vetették, amint élt és szeretett és bujdosott és nélkülözött; egy darab kortörtenet elevenedik meg előttünk, érdekfeszitően és szinesen, lekötve figyelmünket és gyönyörbe ejtve lelkünket az utolsó betüig.

A két kötet ára füzve 8, diszes vászonkötésben 12 kor.

Megrendelhető a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett az

„Egyetértés“ kiadóhivatalában

Budapest, IV., Papnövelde-utcza.

Vizállás, 1902 márczius 7-én.

	Centiméter		Centiméter
Inn:		**Béga:**	
Schärding	— 39 < 2	Kiszető	+ 127 < 31
Duna:		Temesvár	+ 76 < 12
Passau	+ 186 < 11	N.-Becskerek	+ 90 > 20
Linz	— 81 < 7	**Tisza:**	
Bécs	— 81 < 11	M.-Sziget	+ 60 < 6
Pozsony	+ 150 > 1	Tekeháza	+ 40 < 11
Komárom	+ 255 < 4	Tisza-Ujlak	+ 40 < 10
Budapest	+ 225 < 4	V.-Nameny	+ 299 > 64
Paks	+ 158 > 34	Zálhony (Csap)	+ 164 > 60
Mohács	+ 234 > 21	Tokaj	+ 348 > 6
Gombos	+ 320 > 14	Tisza-Füred	+ 416 < 4
Ujvidék	+ 305 > 14	Szolnok	+ 484 < 13
Zimony	+ 413	Csongrád	+ 505 < 10
Pancsova	+ 392 < 3	Szeged	+ 503 < 11
Drenkova	+ 321 < 11	Török-Becse	+ 366 < 7
Orsova	+ 390 < 12	Titel	+ 388
Vág:		**Körös:**	
Szered	+ 98 < 16	Sebes: N.-Várad	+ 50 < 24
Rába:		Fekete: Tenke	+ 92 < 32
Győr	+ 284 < 14	Fehér: B.-Jenő	+ 188 < 18
Dráva:		Kettős: Békés	+ 428 > 134
Zákány		Hármas: Gyoma	+ 436 > 106
Barcs	+ 153 < 21	**Maros:**	
Eszék	+ 215 < 17	Arad	— 30 > 12
Száva:		Makó	+ 71 > 21
Szisszek	+ 717 < 31		
Mitrovicza	+ 566 > 12		

Jegyek magyarázata: + null felett, — null alatt, > áradat, < apadat.

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1902 márcz. 7-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék napi-multa	Hőmérsék más-multa
Akna-Szlatina	68·0	— 0·3	W 1	4	—	6	—2
Szatmár	66·2	+ 0·6	NW 2	0	—	6	—1
Eger	67·9	— 1·0	N 1	1	—	2	—6
Ungvár	67·2	+ 0·6	S 2	4	—	5	—1
Késmárk	63·9	— 2·3	S 2	1	—	—	—
Arvaváralja	64·2	— 1·6	NW 3	1	—	2	—3
Selmeczbánya	65·6	— 2·4	S 1	4	—	—	—4
Budapest	65·7	— 0·8	SE 1	0	—	4	—1
Ó-Gyalla	64·7	— 1·2	SE 1	1	—	5	—3
Komárom	64·5	— 0·8	E 1	0	—	4	—1
Magyar-Ovár	64·1	+ 0·0	SE 2	0	—	5	—1
Sopron	62·8	— 0·8	S 2	0	—	5	—2
Herény	62·9	— 1·6	SW 2	0	—	6	—2
Keszthely	64·6	— 0·2	S 2	0	—	5	—3
Pécs	65·4	— 0·3	NE 1	∞	—	6	—1
Eszek	65·0	— 1·2	E 1	0	—	10	—2
Zágráb	64·4	— 1·9	SW 1	0	—	7	—1
Fiume	64·4	+ 0·5	—	1	—	13	0
Cirkvenica	64·1	+ 0·4	—	0	—	11	0
Debreczen	68·8	+ 0·0	S 2	3	—	5	—2
Kis-Kartal	66·5	— 2·2	E 1	0	—	4	—
Szolnok	66·0	+ 1·0	SE 2	0	—	4	—1
Szeged	66·5	— 1·0	S 3	0	—	4	—4
Arad	66·8	+ 0·7	S 3	0	—	5	—0
Zsombolya	66·4	— 1·8	SE 1	0	—	6	—2
Temesvár	66·6	— 1·1	E 1	0	—	5	—2
Versecz	65·9	+ 1·1	SE 4	0	—	3	—0
Drenkova	67·7	+ 2·2	SE 1	3	—	4	—1
Nagy-Várad	67·8	— 0·6	SSW 3	0	—	6	—2
Kolozsvár	68·0	+ 2·1	W 1	0	—	8	—3
Nagy-Szeben	68·1	— 2·6	SE 1	0	—	4	—3
Bécs	62·5	— 1·6	—	0	—	6	—2
Salzburg	61·3	— 0·2	S 2	0	—	10	—2
Klagenfurt	66·6	— 6·0	NW 1	0	—	3	—8
Póla	64·5	— 0·2	ESE 1	1	—	10	0
Lesina	64·5	+ 8·0	E 2	0	—	11	6
Hamburg	55·8	+ 3·0	WSW 2	2	—	—	—
Berlin	56·7	+ 2·5	SSW 1	2	—	—	—
Zürich	62·4	— 2·3	—	1	—	—	—
Biarritz	58·2	+ 3·9	ESE 3	4	5	15	2
Nizza	60·0	+ 7·4	ENE 5	3	—	13	5
Páris	60·8	— 0·5	N 0	0	—	16	—1
Christiansund	55·1	+ 3·0	N 2	4	—	—	—
Stockholm	59·4	+ 1·4	WSW 2	✳	—	—	—
Szent-Pétervár	50·1	+ 0·0	NW 2	4	4	—	—
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Moszkva	58·3	— 11·1	SW 2	✳	1	—	—
Kiev	65·1	— 4·3	SW 1	2	—	—	—
Sarajevo	66·2	— 3·4	—	0	—	6	—3
Sulina	70·3	+ 1·0	SW 1	0	—	3	—5
Szófia	69·9	— 2·2	—	0	ny	2	—3
Athen	—	—	—	—	—	—	—
Torino	64·5	+ 1·8	W 3	3	—	3	2
Florencz	62·7	+ 4·2	E 2	4	—	12	3
Róma	61·9	+ 4·4	N 3	3	—	13	4
Nápoly	61·7	+ 6·5	N 2	0	—	13	5
Brindisi	63·9	+ 8·8	NW 3	0	—	12	7
Palermo	59·0	+ 11·6	ENE 3	≡	—	17	6
Malta	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél, W = nyugot. — Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhös, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, ✳ = hó, ≡ = köd ⅓ = zivatar.

A magas légnyomás kelet felé vonult, az északi depresszió pedig a keleti tenger környékén helyezkedett el és délnyugat felől uj depresszió körvonalai látszanak.

Közép-Európában az idő hüvös és száraz. Esők szórványosan előfordultak Németország északi és Franczia-ország nyugati partjain.

Hazánkban száraz és tulnyomóan derült idő uralkodik. A hőmérséklet nappal a normális körül, éjjel azonban általánosan a fagypont alatt volt.

Prognozis a következő 24 órára: A hőmérséklet emelkedésével változékony idő várható, elvétve még éjjeli fagygyal és az ország nyugati meg északi részein kevés csapadékkal.

A budapesti áru- és értéktözsde hivatalos árjegyzése

1902. márczius 7.

Időjárás szép | Vizállás reggel 7 órakor 235 cm. | Homero reggel 7 orakor + 0 C. | Legalsómero reg. 7 ó. 770 m/m.

A) Arutőzsde.

I. Gabonanemüek. — Arak koronaértékben.

a) Kész áru.

A budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpenzben **50 klgr.-kint.** — A minőségi suly hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	74	75	76	77	78	79	80	81
tiszavidéki	—.— —.—	9 20	9.30	9.40	9 30	9 50	9 35	9 60	9.70	—.— —.—
„ uj	—.— —.—									—.— —.—
fehérm.	—.— —.—	9.15	9.25	9 25	9.35	9 25	9 45	9.30	9 50	9 40	9.55	9 50	9 60	—.— —.—
„ uj	—.— —.—									—.— —.—
pestvidéki	—.— —.—	9.15	9.25	9 25	9.35	9 25	9 45	9.30	9.50	9.40	9.55	9 50	9 60	—.— —.—
„ uj	—.— —.—									—.— —.—
bánsági	—.— —.—	9 05	9 15	9.20	9.35	9 20	9 45	9 25	9 50	—.— —.—
bácskai	9 10	9 20	9 25	9 35	9 25	9 45	9 25	9 50	—.— —.—
eszterh. átm.	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
román	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—
olgár	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—	—.— —.—

	Minőség	Árfolyam kor.-tól	Árfolyam kor.-ig
Rozs — 50 kg.-kint	Elsőrendü	7 40	7 60
	Közepminőségü	7.30	7.40
Árpa — 50 kg.-kint	Takarmany, elsőrendü	6.10	6.20
	„ másodrendü	5 75	6.—
	Sörárpa tiszavidéki	—.—	—.—
	„ felsőmagyarországi	—.—	—.—
	„ dunamelléki	—.—	—.—
Kőles — 50 kg.-kint		4.50	5.—
Zab — 50 kg.-kint	Elsőrendü	7.70	7 95
	Közepminőségü	7 55	7.70
Tengeri — 50 kg.-kint	Belföldi	5.15	5 25
	Roman v. bolgar	—.—	—.—
	Cinquantin	5.90	6.—
	Fehér	—.—	—.—
Repcze — 50 kg.-kint	Kaposzta	—.—	—.—
	Bánsági	—.—	—.—

II. Leszámoló árfolyamok

Buza 50 kg.-kint	— —
Rozs 50 kg.-kint	— —
Tengeri 50 kg.-kint	— —
Zab 50 kg.-kint	— —
Árpa	— —
Kap.-Repcze	— —

III. Különféle termények.

Faj		Penz korona	Áru korona
Ingyen hordó 50 kg.-kint	Diószakszir	budapesti	55 50	56.—
		vidéki	—.—	—.—
50 kg.-kint	Szalonna	magyar ia fegenszáritott vidéki	—.—	—.—
		városi fegenszáritott, 4 darabos	47	48
		„ „ 6 „	50	51
		füstölt	—.—	—.—
Zsákkal együtt güngyuuly tiretaauly helyett. Minőség 500 grammonkint 50 kg.-kint	Szilva	bosnyai, 1901 évi, uzanse-minőség	14 26	14 50
		„ „ 100 darabos	16.75	17
		„ „ 85 „	19 75	20 25
		szerbiai, uzanse-minőség	13 50	14.—
		„ „ 100 darabos	16.50	17.—
		„ „ 86 „	19 50	20.—
Ingyen hordó 50 kg.-kint	Szilvalis	szlavoniai 1901	19	19 50
		szerbiai 1901	17.50	17 75
50 kg.-kint	Keresmag	juczerna magyar, 1901	45	52
		lóbere aprozemü 1901	42	46
		„ közepszemü 1901	41	49
		„ nagyszemü 1901	50	56

IV. Hajózási fuvardij.

	Honnan	Filler
Duna	Pancsova	40—43
	Ujvidék	36—39
	Bezdán	26—28
	Kalocsa	22—24
	D.-Földvár	21—23
	Szentes	50—52
	Szeged	44—46
Tisza	Zenta	42—44
	Titel	37—41
Száva	Mitrovicza	56—60
Béga	Temesvar	64—66
	N.-Becsk.	42—44

A fuvardij 100 kilogrammonkinta szállitási adóval es a biztositási dijtalértetik.

Györbe a fuvadijtétel 20 fillérrel magasabb.

B) Értéktőzsde.

Kamatláb	Értékpapirok	Utolsó árfolyam penz	Utolsó árfolyam áru
		100 kor.-kint	
	I. Államadósság.		
	a) Magyar államadósság.		
4 %	Aranyj. 100,000.-1000 ar. frt nevert. drbok, adóm. 100 ar. frt = 240 k.	120.05	120.55
4 %	Aranyjaradék, 10,000 ar. frt nevért. dbokb. adóm. 10,000 ar. frt = 24,000 k.	—.—	—.—
4 %	Aranyjaradék, adomentes, 100 ar. frt = 240 k. márcz. k.	120.05	120.55
4 %	Koronaértékü járadék, adómentes	89 —	89 40
„	„ „ márcz. k.	97.50	97.90
4 %	„ „ „	—.—	—.—
4 %	„ „ „	97.45	97.65
4½ %	1876. kol. vas. államk. ar. frtb. 100 ar. frt = 240 k.	120.—	121.—
4½ %	1889. államv. aranyk., adóm. 100 ar. frt = 240 k.	120.—	121.—
4½ %	1889. evi államvasuti ezüstkölcsön	100.90	101.90
5 %	Államk. vask. czelj. ar. „ adom., 10 f. sterl. = 240 k.	85.60	86.60
—	1870. nyeremények., 100 frtos drb 100 frt = 200 k.	193.—	196.—
	1870. „ 50 „ „ 50 frt = 100 k.	193.—	196.—
4½ %	Magyar regale-kárt. kötvény, adómentes	101.10	101.80
4½ %	„ „ -szlavon „	100.75	101.50
4½ %	egyar földtehermen esitési kötvény, adómentes	97.25	98.25
4 %	„ „ -szlavon „	96.50	97.50
4 %	Tiszai es szegedi nyeremk. adóm., 100 frt = 200 k.	168.—	160.—
4 %	Horvát-szlavon jelz. földv. kötv. adólev. 7%	—.—	—.—
	b) Osztrák államadósság.		
4½ %	Egyesitett járadék papirban februar—augustus	101 50	102.—
„	„ „ „ május—november	101.50	102.—
4½ %	Egyesitett járadék ezüstben januar—julius	101.35	101.85
„	„ „ „ aprilis—oktober	101.35	101.85
4 %	Arany-, adom., ar., frtban, 100 ar. frt = 240 k.	121.—	121.50
4 %	Koronaértékü járadék	98.90	99.40
3½ %	Allamsorsj. 1854. evb. 250 frt. p. p. = 525 k.	195.—	197
„	„ 1860. „ 500 „ „ = 1000 k.	195.—	197.—
4½ %	„ 1860. „ 100 „ „ = 200 k.	183 50	184.50
„	„ 1864. „ 100 „ „ = 200 k.	243.—	247.—
—	„ 1864. „ 50 „ „ = 100 k.	243.—	247.—
	II. Más kölcsönök.		
6 %	Bolgár államv. zalogkölcsön 100 ar. frt = 240 k	99.50	100.50
4 %	Bosnyák-hercegovinai orsz. kölcsön 1895. évböl	92.50	93.50
4½ %	Bosnyák-hercegov. orsz. vasuti kölcs. 1898. évről	99.—	100.—

Osztalék 1900-ra	Értékpapirok	Utolsó árfolyam penz	Utolsó árfolyam áru
		koronaértek	
15.—	Angol-osztrák bank	269.—	2 5.—
10.—	Budapesti bankegyesület	108	109 —
20.—	Első magyar iparbank	318.—	322.—
10.—	Fiumei hitelbank	143.—	146.—
60.—	Budapesti giro- és pénztár-egylet	—.—	—.—
14.—	Hazai bank-reszveny-tarsaság	210.—	212.—
10.—	Hermes magy. alt. valtózület reszvt.	200.—	202.—
15.—	Horvat kereskedelmi bank	—.—	—.—
30.—	Horvat-szlavon országos jelzalogbank	216.—	218.—
36.—	Magyar altalanos hitelbank	406.—	408.—
10.—	„ „ márcz. k.	406.—	408.—
10.—	Magyar ipar- és kereskedelmi bank	60.—	62.—

Osztalék 1900-ra	Értékpapirok	Utolsó árfolyam penz	Utolsó árfolyam áru
		koronaértek	
fra 25	Magyar jelzalloghitelbank	240	—.—	—.—
fra 20	Magyar jelzalloghitelbank márcz. k.	240	432 —	433.50
30.—	Magyar kereskedelmi r. t.	400	430 —	440.—
24.—	Magyar leszamitoló és penzvaltó bank	400 k.	—.—	—.—
24.—	„ „ „ márcz. k.	400	448.—	449.—
50.—	Magyar takarékp. közp. jelzalogbankja	1000	965.—	975.—
32.—	Osztrák hitelintézet	320	—.—	—.—
32.—	Osztrák hitelintézet márcz. k.	320	698 —	698 50
79.50	Osztrák-magyar bank	1200	1640 —	1640.—
140.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	1000	2830.—	2840.—
30.—	Unionbank	400	568.—	571.—
	VI. Takarékpénztárak részvényei.		
12.—	Belvarosi takarékpénztár	200	204.—	208.—
14.—	Budapest III. kerületi takarékpénztár	100	200.—	205.—
12.—	Budapest-erzsébetvarosi takarékpénztár 200 K.		180 —	182.—
24.—	Budapesti tak. pénzt. és orsz. zalogk. r. t. 400 K.		403.—	408.—
124.—	Egyesült budapesti fővárosi takarékp. 500		2110.—	2130.—
36.—	Magyar altalanos takarékpénztar 500 K.		550.—	560.—
80.—	Magyar orszagos központi takarékpénzt. 600		1390.—	1402.—
850.—	Pesti hazai első takarékpénztar 2000		15976.—	16025.—
	VII. Biztositó-társaságok részv.		
21.—	Beesi biztositó társaság 400		380.—	400.—
26.—	Bécsi élet- és járadék-biztositó intézet 100		526.—	530.—
168.—	Első magyar általános biztositó társaság 3000		6200 —	6300.—
10.—	Fonciere, pesti biztositó intézet 200		194 —	200.—
16.—	Magyar jég- és viszontbiztositó r.-t 200		244 —	248.—
—.—	Nemzeti baleset-biztositór. -t 200 K.		183.—	198.—
34.—	Pannonia viszontbiztositó intézet 600		1150 —	1160.—
	VIII. Gőzmalmok részvényei.		
—.—	Consordia-gőzmalom r.-t.	530	195.—	205.—
	„ „ elsőbbségi részv.	800	—.—	—.—
60.—	Első budapesti-gőzmalom r.-t. 500 K.		1125 —	1175.—
24.—	Erzsébet-gőzmalom-tars.	400	410.—	420.—
10.—	Lujza-gőzmalom r.-t.	320	215.—	220.—
40.—	Pesti hangermalom-tars.	800	360.—	880.—
30.—	Pesti molnárok és sütők gőzmalom r.-t.	400	410.—	420.—
24.—	Pesti Viktória-gőzmalom	300	330.—	340.—
	IX. Bányák és téglagyárak részv.		
16.—	Budapest-aszantőrinczi téglagyár	30	300.—	310.—
—.—	Egyesült légia- és cementgyar r.t.	200	—.—	—.—
10.—	Ezsakm. egyesült közönsb. és ipart.	100	207.—	212.—
14.—	Esztergom-Szamvari közönbanya r. t. K.	400	200.—	205.—
13.—	Felsőmagyarorsz. bánya és kohóm. r.-t.	200	259.—	262.—
—.—	István téglagyar r.-t.	200	40.—	50.—
—.—	Kis-sebesi granitbánya r.-t. 200 K.		270 —	275.—
—.—	Kőbanyai gőztéglagyar r.-t.	320	550 —	570.—
20.—	Közsenbánya és téglagyár r.-t. 20 K.		325.—	335.—
—.—	Lechner rakosi téglagyar r.-t.	100	—.—	195.—
24.—	Magyar asphalt r.-t.	100	142 —	142.—
—.—	Magyar ált. közsenbánya r.t.	500	241.—	253.—
—.—	Magyar keramiai gyár r.-t. elöv. jog. n.	200	133.50	138.50
—.—	Pélerbegyi téglagyár r.-t.	200	—.—	—.—
36.—	Salgótarjani közsenbánya r.-t.	200	526 —

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s compact betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 706.

Kis hirdetéseket elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Brener nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Erzsébet-körut 51. szám.

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 60. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szam.

valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Mély tisztelettel alulirott, a kinek férje már huzamos idő óta foglalkozás nélkül van s néhány hete folyton betegeskedik, mint szemérmes házi, szegény család ez uton fordul a nemes szivü emberbarátok nemes szivéhez, hogy miután két apró leánykáival együtt a legnagyobb inségben szenvednek s a házbértartozás miatt is mindenétől megfosztatik, a végpusztulástól némi adományaikkal megmenteni méltóztatnának. Juhászné szül. Gera Ágnes. Budapest, I., Horgony-utcza 14. sz. ajtó 3. szám.

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 43115

Borju-hus elsőrendü, naponta friss vágás, fehér és husos a farából vagy czombjából, 10 fontos csomag 2 frt 20 kr bérmentve. **Libatoll**, fosztatlan fehér, pormentes 10 font 6 forint 50 kr. **W. Jagolnizer, Podwoloczyska No. 7.** 9840

Kárpáti borovicska valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hathatós étvágygerjesztő, a vesék müködésére szerfelett kedvező hatásu. 5 kilós palaczk, bérmentve, utánvéttel 7 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv**, borovicska-termelő **Szepes-Szombat** (Szepesmegye). 42931

Vérpiros fajnarancs egy öt kilós postakosár 1 frt 50 kr., igazi Jaffa 1 frt 40 kr., bőralma 2 frt. **Katona Józsefnél** Budapest, központi vásárcsarnok. 43331

Az alcsuthi főherczegi udvari kertészetben nagy menynyiségü diszfák és disz-cserjék, valamint gyümölcsfák, évelő növények s egyéb kerti termények kaphatók. **Árjegyzéket** ingyen és bérmentve küld a főherczegi udvari kertészet Alcsuthon, Fejérmegye. 43263

Butor.

Beraktározott jóminőségü hálószobák, kredencz, szőnyegdivány, iróasztal, könyvszekrény, uri fotellok, ottomán, szalon berendezés, ugy egyes butorok is nagyon olcsón sürgősen eladók. Eladás reggel **8 órától este 6 ig.** Steinberger Manó **VI., Gyár-utcza 25.** 42968

Alkalmazást keres.

Nős kertész, szakmájában jártas házmesteri állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 9841

Gazdatiszt 20 évi gyakorlattal, utóbbi időben 4 éven át nagyobb grófi uradalomban mint rendelkező tiszt müködött, megfelelő állást keres. Szives ajánlatok „**Gazdatiszt**" alatt Orosházára kéretnek. 9821

Házmesternek ajánlkozik fiatal-, nős, gyermektelen épitő pallér, jelenleg is házmester. Szives megkeresést e lap kiadóhivatalába „**Paliér**" czimen kéretik. 9839

Főbb hivatalnok saját akaratából magánokból állást változtatni óhajt. Ajánlja magát mint **magyar, német, franczia levelező, titkári vagy más bizalmi állásra.** Megkeresések „**G. Sz. 6**" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 11522

Gazdasszonynak ajánlkozik vidékre középkoru intelligens hölgy, ki 16 évig egy helyen volt, ismét óhajtana oly házhoz jutni pusztára vagy plébániára, hol állandóan maradhatna, a falusi gazdaságban jártas és jól főz. Czim a kiadóhivatalban. 9772

Oktatás.

Angol bonne, jó bizonyitványokkal rendelkező, azonnali belépésre ajánlkozik **özv. Nietschné Gerson Anna** által Budapest, Erzsébet-körut 52. 9842

Okleveles nevelőnő kitünő bizonyitványokkal, magasabb kiképezésre ajánlkozik: zene, nyelvek, tantárgyakban keresztény, nemes családhoz. Czim a kiadóhivatalban. 9790

Lakás és bérlet.

Elegánsan butorozott lakás, a József-körut egyik pompás bérházában, Népszinház közelében: rendkivül tisztán tartott s elegánsan butorozott **2 utczai szoba, elő- és fürdőszobával**, május elsejére kiadó, előkelő **gyermektelen** házaspár, vagy pedig 1—2 képviselő, magasabb rangu hivatalnok, vagy földbirtokos számára. Czim e lap kiadóhivatalában. 11524

Különféle.

Legjobb mesterek által készitett uj **butorok,** használt butorral cseréltetnek be.

Nagy raktár uj és csak kevéssé használt **butorokban**, valamint **képek, tükrök, lámpák, szőnyegek, varrógépek, zongorákban** stb. csodálatosan **olcsó árak** mellett.

Budapest, 43264 **VI., Gyár-utcza 2., I. em.**

Oberndorfi répamag legjutányosabban kitünő minőségben **gróf Teleki Arvéd** drassói uradalmában u. p. Koncza. Magyar igásökrök, tenyészbikák, sorfák, csemeték, királyné- és székely tengeri ugyanott. 43311

ORSZÁGOS PÁLYÁZATI KÖZLÖNY közli az országban betöltendő összes állásokat ipari és kereskedelmi, mező- és erdőgazdasági és müszaki tisztviselők, továbbá nőtisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak részére. Egyes szám ára 30 fillér. Kapható dohánytőzsdékben és a kiadóhivatalban, váczi-körut 39. 43151/b

Szabadalmakat kieszközöl és értékesit **PATAKY H. és W.** UTÓDA 42917 **dr. WIRKMANN JÓZSEF** hites szabadalmi ügyvivő **Erzsébet-körut 42.** Felvilágositás és prospectus ingyen

Általános érdekü müvek.

Képes budapesti szakácskönyv. Irta Szt. Hilaire Jozefa és mások. Kötve 4 k., diszkötésben 4.80 k. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötve 3.60 korona. **Önszámitó.** Kötve 70 fillér. **A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás.** Irta Schenk Lipót dr. A hires bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek neméneк önkényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 kor. **A baba-szakácsnő.** Irta Rántási Mariska. Kötve 40 fillér. **Legujabb levelező és házi titkár.** Irta Kassay Adolf, 2 kor., kötve 2 korona 40 fillér. **Köszöntőkönyv gyermekek részére.** Irta Bácsi József. Kötve 1.60 kor. **Budapest térképe.** A főváros tiz kerületével 60 f. Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. **Budapesti kirándulási térkép.** A főváros környékének tervrajza. **Budapest és környéke.** Utmutató a fővárosban és környéken. Összeállitotta Palóczy L. Kötve 1.60 kor. **Magyar és német beszélgetések kézikönyve.** Irta Czanyuga J. 2.40 kor., kötve 3.60 korona. **Kerékpáros káté.** Irta dr. Korchmáros Kálmán, 30 fill. **Czigányjósnő.** A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve 1 k. **Német társalgási anyaggyüjtemény.** Irta Oldal J. 1.40, kötve 2 k. **Legujabb házi tanácsadó.** Ön-ügyvéd. Irta Kassay Adolf, 2 kor., kötve 2 kor. 40 fill. **Pesti müvelt társalgó.** A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szerelmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2 korona 50 fillér. **Virágnyelv.** Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fill. **Esküdtek és esküdtbirák törvénykönyve.** Irta K. Nagy Sándor, 60 fill. **Sakkjáték kézikönyve** Maróczy Geza közreműködésével irta Szemere Imre 60 fill.

A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt müvek bérmentve szállittatnak. Négy koronánál nagyobb összegü megrendelést utánvéttel is eszközlünk. Megrendelések **Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)** könyvkereskedéséhez Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz. intézendők.

!! UJDONSÁG !!

CEKACO Nr. 142 EF és F.

LEGFINOMABB TOLL iroda használatra és levelezésre. Rendkivül tartós és erős. Finom és középfinom hegygyel. Kapható minden jobb irószer üzletben.

CARL KUHN & Co, WIEN ALAPITTATOTT 1843. 42993

Az 1902. évben

úgy mint eddig is bebizonyitott tény maradt, hogy **Neumann M.** ruhái a legelegánsabb szabásuak, legjobb anyagból készülnek és igen mérsékelt árban kaphatók. Azon t. urak, kik a magas szabószámlát mellőzni óhajtják, forduljanak teljes bizalommal **Neumann M.** cs. és kir. udv. száll. ruhatelepéhez, Budapesten IV., Muzeum-körut 1., hol kifogástalan és szolid kiszolgálásban részesülnek.

Bővebb felvilágositást nyujt a
Hamburg-Amerikai vonal személyforgalmi osztálya: Hamburg, Dowenfleth 18—21.
valamint 42791
a Hamburg-Amerikai vonal képviselete Bécs, I., Kärntnerstrasse 38.

Készpénzkölcsön Földbirtokokra

a becsérték háromnegyed részéig, 4% ellenében 15—60 évi törlesztésre. Kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat küldendő be:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, tulajd.: **Gurré** Ferencz. **Budapesten, VI, Váczi-körut 39. sz.** Fönnállása óta közel 200 millió kor. kölcsönt konvertált. — Alapittatott 1890-ben. — 42895

Szolnok-Doboka vármegyében egy 1870 kat. holdas igen jól berendezett **birtok** teljes felszereléssel **eladó.** Czim a kiadóhivatalban. 43248

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

SZÁZ ÉV A MAGYAR MÜVÉSZET TÖRTÉNETÉBŐL. Irta SZANA TAMÁS. 285 szövegképpel és 30 müméllékleттel. Ára diszkötésben 40 korona. E diszmü 120 legjelesebb festészünk és szobrászunk életét és munkáit mutatja be.

Kapható a kiadótársulatnál BUDAPEST, VII. ker., Kerepesi-ut 54. sz.

GSCHWINDT-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rum-gyár részvénytársaság.

A t. cz. részvényesek a **f. évi márczius 15-én délelőtti 10 órakor** a gyárépületben (VIII., József-körut 84.) tartandó

XXXIV. rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.*)

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1901-iki üzletévről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg beterjesztése és az osztalék meghatározása.
4. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesitésére.

☞ A mérleg és a felügyelő bizottság jelentése márczius 8-ától kezdve a társaság irodájában a részvényesek által betekinthetők, illetőleg átvehetők.

Az igazgatóság.

*) 13. §. Minden év márczius havában az összes részvényesek rendes közgyülésre egybehivatnak. Ki szavazatjogát gyakorolni óhajtja, tartozik a legalább egy hónappal előbb saját nevére kiállitott részvényeket 8 nappal a közgyülés előtt a vállalat pénztárába letéteményezni, miről elismervény szolgáltatik ki, mely egyuttal a közgyülésre belépő jegyül szolgál.

(Utánnyomás nem dijaztatik.) 43344

Szőlőoltványok szokványminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerités. Gled tscsia csemeték és magvak. **Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.** Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövény-övény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető par év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat még az egér sem áthatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines tenyonyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelés közelezéssel [illegible] **Az árjegyzésen** kivül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cimére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll **kik rendelni semmit nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim: **»Érmelléki első szőlőoltvány-telep« Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.**

958. sorozat. **BON** 028. szám.

Polgár Sándor m. kir. szabad. nyert orvosi mü- és kötszerész **Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. sz.** köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni, az eredeti **F. Berguerand fils** párisi különlegességek (óvszerek) gyártmányaiból. Kimeritő képes árjegyzék díjmentesen zárt levelben küldetik. Kivágatott: az „Egyetértés"-ből. 41992

Millió hölgy használja a **Feeolin-t.**

Kérdezze csak háziorvosát, hogy a „FEEOLIN" nem-e a legjobb cosmeticai-szer a kéznek, hajnak és fogaknak?

A legtisztátalanabb arcz és a legcsunyább kezek előkelő, üde finomságot s alakot nyernek a „Feeolin" használata által. A „Feeolin" egy 42 legnemesebb és legfrisebb növényből előállitott szappan.

Jótállunk továbbá, hogy az **arcz redői és ránczai, böratkái** (Mitesser) **és arczpörsenések** (Wimmerli) stb. a „Feeolin" használata által nyomtalanul eltünnek.

A „Feeolin" a legjobb hajtisztitó — hajápoló — és hajszépitőszer, megakadályozza a hajkihullást, a megkopaszodást és a fejbetegségektől megóv.

A „Feeolin" egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztitó-szer.

A ki a „Feeolin"-t állandóan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a **pénz azonnali visszaadására**, ha a „Feeolin" használata nem sikeres. Egy drb ára: 1 kor., 3 drb 2.50 kor., 6 drb 4 kor., 12 drb 7 kor. Egy drb utáni porto 20 fil., 3 drbon felül 60 fil. Utánvéttel 60 fillérrel több.

Megrendelhető **FEITH M.** főraktárában Bécs, VII., Mariahilferstr. 38. Raktár Budapesten: **PETROVICS MIKLÓS** droguista IV., Bécsi-utcza 2. 43343

Magyar királyi államvasutak.

29088/902. sz. 1129

Hirdetmény.

(Keletnémet-magyar vasuti kötelék. Közvetlen dijtételek butorra.)

Ungvárról-Berlinbe rendelt hajlitott fából való, szétszedett és szétszedetlen, csomagolatlan vagy csak szalmába, gyékénybe, vászonba csomagolt butorra nézve f. évi márczius hó 10-én következő közvetlen dijtételek lépnek életbe és pedig: a) fuvarlevelenkint legalább 5000 kg.-ért b) fuvarlevelenkint legalább 10,000 kg. ért való dijfizetés mellett:

Állomások	Berlin Görlitzer Bhf. Schlesischer Bht.		Berlin Anhalt-Dresd. Bhf.	
	a	b	a	b
	pfennig 100 kgkint			
Ungvár	527	389	532	394

Budapest, 1902 február havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A MÁRCZIUSI NEMZETI ÜNNEP alkalmából legjobban ajánlható ugy iskolai, mint magán-ünnepek rendezőinek a

MAGYAR KÖNYVTÁR 32. és 85. számu füzetei.

A 32. szám: Gracza György: 1848. márczius 15.

A 85. szám: Ábrányi Emil: Márcziusi dalok.

Az **Ábrányi** versköteté tele van szebbnél szebb hazafias költeményekkel, a melyek egytől-egyig alkalmasak arra, hogy a márczius 15-iki nemzeti ünnep programmján mint **alkalmi ünnepi költemények szerepeljenek.**

Gracza pedig rövid, magvas áttekintést nyujt könyvében az 1848. évi márcziusi eseményekről, s igy **nélkülözhetetlen forrásmunka** a márczius 15-iki ünnepi szónokok számára.

Egy-egy füzet ára 30 fillér.

Egyuttal figyelmébe ajánljuk:

Gracza György: Kossuth Lajos élete és müködése. 2 korona 40 fillér. Diszkiadás 4 korona. Az utóbbi bekötve 6 korona.

Gracza György: Az 1848—49-iki magyar szabadságharcz története. (881 kép és szinnyomatu mümellékletek.) Teljes öt diszkötésü, a budai honvédszobor domborнyomatával ellátott kötetben 70 korona. Öt kötetben füzve 56 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben. — Az összeg beküldésénél a kiadók bérmentve küldik. — Kiadta:

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI) könyvkiadóhivatala **Budapesten, Andrássy-ut 21. szám.**

Titkos betegségek gyógyitására legjobban ajánlható ezen **tapasztalt specialista**, kinek rendelésein a beteg csakis oly kipróbált gyógyitómódokban részesül, melyeket mindig sikerrel alkalmazott **számos évi kórházi** és magángyakorlatában.

Med. univ. Dr. FABINYI emerit. kórházi orvos — Specialista gyorsan és alaposan gyógyit bármily régi és makacs **titkos betegséget** (hugycsőfolyást sebeket, syphilist stb.). **Impotentiát** (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménynyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül. **Levelekre dijtalanul válasz. Kivánatra gyógyszerek.** Rendel: d. e. 9—3-ig; este 6—8-ig. **Budapesten, Erzsébet-körut 12. szám, félemelet.** (Bejárat a lépcsőnél. — Külön várótermek.) 43224

CACAO SUCHARD GRAND PRIX PARIS 1900.

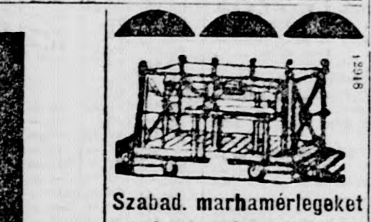

Szabad. marhamérlegeket és hidmérlegeket elismert legjobb minőségben ajánl **FUCHS G.** első magyar tizedes és százados hidmérleg-gyára **Budapest, Károly körut 1. Kerepesi-ut sarkán.** 12918

Fattinger féle hus-rostos kutya-lepényt elismert legjobb, egészséges és olcsó tápszer kutyáknak, 50 kiló 22 kor. 5 kilós postacsomag bérm. 3 kor Prospectus ingyen. **Fattinger & Co. Wien,** IV., Wiedener Hauptstrasse 3. Kapható a legtöbb üzletben. **Utánzásoktól óvakodni tessék!** 41681

Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a pénz beküldése esetén megküldi bérmentve a „SZEGEDI NAPLÓ" kiadóhivatala. 43253

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban.

Keleti J. orthopädiai müintézete ajánlja minden **sérvben szenvedőnek** a legujabb és modern szerkezetü, 1900. évben cs. és kir. **szabadalmazott sérvkötőjét.** Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkivül kitünő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu 12 korona. | Kétoldalu 24 korona.

Gyáraimban **teljes jótállás** mellett készülnek, továbbá: **járó- és támgépek, müfüzők ferdénnőttek** részére és **scoliosis**-nál **Hessing** rendszere szerint. **Mülábak- és kezek, haskötők, görcsér harisnyák** stb. stb.

Illusztrált árjegyzékeket titoktartás mellett ingyen küld szét:

12 koronás rendelésnél bérmentve. Meg nem felelő készséggel kicseréltetik.

KELETI J. orvos-sebészi mü- és kötszergyára **(alapittatott 1878.)** 40366 **Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17/d.** *Gyár: Központi városház.* **Kéretik a czimre jól ügyelni.**

Viszontelárusitók kerestetnek!

A leghasznosabb szerek a különféle szőlőbetegségek ellen a dr. ASCHENBRANDT-féle bordói por és rézkén por.

☞ **A bordói por** azonkivül **a gyümölcsfák gombabetegségei**, különféle kártékony **rovarok, a burgonyavész ellen**, valamint **baromfiólak fertőztelenitésére** a legkitünőbb eredménynyel használtatik. ☜

Ezen kiváló jóságu anyagok **viszonteladására**, valamint **rendelések gyüjtésére vidéken egyesületek, szövetkezetek, megbizható kereskedőczégek kerestetnek.**

Bővebb felvilágositással szolgál a **MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE** **Budapest, V., Alkotmány-utcza 31. szám.** 43265

30 napi próbára küldi az elsőrangu aczélárugyár és szétküldési ház

Gebrüder Rauh Gräfrath bei Solingen, China-csukló késeit.

Törvényesen védve 14646. sz. a.

Uj! Még soha nem létezett! Uj!

Sem üzletben, sem versenytársnál nem kapható. Elsőrendü kovácsolt aczélból gyártott 2 késpengével és dugóhuzóval, valódi agancs fogantyuval, uj ezüst-veretekkel, garanczia mellett, **csak 1 kor. 90 fillér bérmentve.**

A nagyobbik penge egyszerüen kinyitható mint bármely más késnél, de **be nem csukható**, mig csak a fent levő emeltyü **függőleges irányba** nem hozatik, igy a megsérülés veszélye teljesen ki van zárva, mivel az emeltyü nem engedi meg a penge becsukódását más módon. Használati utasitás minden darabhoz mellékeltetik. Név vagy monogramm bevésése a nagy pengébe, finoman aranyozva és czirádázva csak 16 fillérbe kerül. Ha az itt látható minta meg nem felel, ugy tessék megküldetni árjegyzékünket, mely óriás választékot tartalmaz vadász- és zsebkésekből.

Szétküldés utánvéttel vagy előre fizetve. Garantia: Meg nem felelő árut kicserélünk vagy a pénzt visszaadjuk.

Ingyen s bérmentve küldjük mindenkinek legujabb illusztrált **dísz-árjegyzékünket**, több mint 2000 képpel solingeni aczélárukról, bőrárukról, arany és ezüst tárgyakról, háztartási czikkekről, órákról, oraláncokról, hangszerekről, pipákról, szivar és czigarettaszopkákról és sok más ujdonságokról. 42447

Czimünkre és gyári jegyünkre ügyelni tessék.

Nyomatott Nagy Sándor könyvnyomdájában, Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8., az „Egyetértés" hirlapkiadó, irodalmi és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépein.